

**MYKOLO ROMERIO UNIVERSITETAS
VIEŠOJO VALDYMO IR VERSLO FAKULTETAS**

JUSTINA LEGANOVIČIŪTĖ

**ĮMONIŲ SOCIALINĖS ATSAKOMYBĖS
ATSKLEIDIMO ATITIKIMO EK DIREKTYVAI
VERTINIMAS ŠIAURĖS EUROPOS ŠALYSE**

Magistro baigiamasis darbas

Vadovė

Prof. Habil. Dr Žaneta Simanavičienė

VILNIUS, 2021

**MYKOLO ROMERIO UNIVERSITETAS
VIEŠOJO VALDYMO IR VERSLO FAKULTETAS**

**ĮMONIŲ SOCIALINĖS ATSAKOMYBĖS
ATSKLEIDIMO ATITIKIMO EK DIREKTYVAI
VERTINIMAS ŠIAURĖS EUROPOS ŠALYSE**

Finansų valdymo magistro baigiamasis darbas

Studijų programa 6211LX065

Vadovė

Prof. Habil. Dr Žaneta Simanavičienė

2020-04-30

Atliko

FVvmis19-1 gr. stud.

J. Leganovičiūtė

2020-04-20

VILNIUS, 2021

TURINYS

LENTELIŲ SĄRAŠAS	4
PAVEIKSLŲ SĄRAŠAS	5
ĮVADAS.....	6
1. ĮMONIŲ SOCIALINĖS ATSAKOMYBĖS ATSKLEIDIMO TEORINIAI SPRENDIMAI	8
1.1 Įmonių socialinės atsakomybės samprata	8
1.2 Įmonių socialinės atsakomybės atskleidimo sritys	16
1.3 Įmonių socialinės atsakomybės atskleidimo tyrimai.....	21
2. ĮMONIŲ SOCIALINĖS ATSAKOMYBĖS ATITIKIMO EK DIREKTYVAI ATSKLEIDIMO METODOLOGINIAI YPATUMAI	25
2.1 Įmonių socialinės atsakomybės atskleidimo metodikos ir jų palyginamoji analizė	25
2.2 Tyrimo metodika	32
3. ŠIAURĖS EUROPOS ŠALIŲ ĮMONIŲ SOCIALINĖS ATSAKOMYBĖS ATSKLEIDIMO SITUACIJOS ANALIZĖ.....	37
3.1 Šiaurės Europos šalių įmonių socialinės atsakomybės atskleidimo tyrimas.....	37
3.2 Šiaurės Europos šalių įmonių socialinės atsakomybės atskleidimo rezultatų palyginamoji analizė	54
IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS	59
LITERATŪROS SĄRAŠAS.....	61
ANOTACIJA LIETUVIŲ IR ANGLŲ KALBOMIS	66
SANTRAUKA LIETUVIŲ KALBA.....	68
SANTRAUKA ANGLŲ KALBA.....	69
PRIEDAI	70

LENTELIŲ SĄRAŠAS

1. Socialinės atsakomybės raidos etapai.....	9
2. Įmonių socialinės atsakomybės aspektai organizacijų požiūriu.....	10
3. Įmonių socialinės atsakomybės aspektai moksliniu požiūriu	12
4. Įmonių socialinės atsakomybės nauda.....	15
5. ĮSA atskleidimo sritys.....	16
6. Įmonių socialinės atsakomybės atskleidimo nauda ir grėsmė.....	20
7. Ankstesnių mokslinių tyrimų rezultatų ĮSA tematika apibendrinimas.....	23
8. Įmonių socialinės atsakomybės atskleidimo metodikų palyginimas.....	31
9. Tyrimo etapai ir klausimai	33
10. ĮSA atskleidimo vertinimo kriterijai.....	35
11. 2015-2019 metų Šiaurės Europos šalių įmonių priklausančių Pasaulinio susitarimo organizacijai pokytis.....	38
12. Šiaurės Europos šalių įmonės, teikiančios socialinės atsakomybės ataskaitas 2015-2020 m. Pasaulinio susitarimo organizacijai.....	38
13. Šiaurės Europos šalių įmonės, teikiančios socialinės atsakomybės ataskaitas 2015-2020 m. Pasaulinio susitarimo organizacijai.....	42
14. Šiaurės Europos šalių įmonės, teikiančios socialinės atsakomybės ataskaitas 2015-2020 m. Pasaulinio susitarimo organizacijai.....	43
15. Šiaurės Europos šalių įmonių viešojo intereso įmonių SA ataskaitų pasiskirstymas pagal įmonės dydį 2018 m.....	44
16. Šiaurės Europos šalių įmonių ĮSA atskleidimo lygis EK direktyvos reikalavimams 2015-2020 m.....	56
17. Šiaurės Europos šalių įmonių ĮSA sričių atskleidimo lygis EK direktyvos reikalavimams 2015-2020 m.....	57
18. Tyrimo rezultatų palyginimas su ankstesniais moksliniais tyrimais.....	58

PAVEIKSLŲ SĄRAŠAS

1. Įmonių socialinės atsakomybės sritys.....	17
2. Įmonių socialinės atsakomybės lygmenys.....	18
3. Socialinės atsakomybės atskleidimo metodikos.....	26
4. EMAS ataskaitos turinio struktūra.....	28
5. Šiaurės Europos įmonės, teikiančios socialinės atsakomybės ataskaitas 2015-2020 m. Pasaulinio susitarimo organizacijai pasiskirstymas pagal šalis.....	39
6. Šiaurės Europos įmonių socialinės atsakomybės atskleidimo pasiskirstymas pagal veiklos sektorius, 2015-2020 m.....	40
7. Šiaurės Europos įmonių socialinės atsakomybės atskleidimo ataskaitų pasiskirstymas pagal pateikimo kalbą 2015-2020 m.....	41
8. Šiaurės Europos įmonių socialinės atsakomybės atskleidimo ataskaitų pasiskirstymas pagal pateikimo kalbą 2015-2020 m.....	42
9. Šiaurės Europos šalių įmonių socialinės atsakomybės atskleidimo ataskaitų pasiskirstymas pagal metodiką 2015-2020 m.....	45
10. . Šiaurės Europos šalių įmonių socialinės atsakomybės atskleidimo ataskaitų pasiskirstymas pagal pateikimo formą 2015-2020 m.....	46
11. Šiaurės Europos šalių įmonių socialinės atsakomybės ataskaitose vadovo žodžio pasiskirstymas 2015-2020 m.....	47
12. Šiaurės Europos šalių įmonių socialinės atsakomybės ataskaitose verslo modelio pasiskirstymas 2015-2020 m.....	48
13. . Šiaurės Europos šalių įmonių socialinės atsakomybės ataskaitose politikos pasiskirstymas 2015-2020 m.....	49
14. Šiaurės Europos šalių įmonių socialinės atsakomybės ataskaitose veiklos rezultatų pasiskirstymas 2015-2020 m.....	50
15. Šiaurės Europos šalių įmonių socialinės atsakomybės EK direktyvos reikalavimų atitikimas 2015-2020 m.....	50
16. Šiaurės Europos šalių įmonių socialinių sričių atskleidimas ĮSA ataskaitose pagal EK direktyvos skelbiamas metodikas 2015-2020 m.....	51
17. . Šiaurės Europos šalių įmonių aplinkosauginių sričių atskleidimas ĮSA ataskaitose pagal EK direktyvos skelbiamas metodikas 2015-2020 m.....	53
18. Šiaurės Europos šalių įmonių ekonominių sričių atskleidimas ĮSA ataskaitose pagal EK direktyvos skelbiamas metodikas 2015-2020 m.....	58

IVADAS

Temos aktualumas. Su laiku vis sparčiau vyksta globalizacijos procesai, kuriasi vis nauji verslai, tobulėja technologiniai procesai, todėl su aplinkosauginėmis, socialinėmis problemomis susiduria visa žmonija. Besikeičiantis žmonijos požiūris ir vertybės skatina keistis ir kitiems procesams. Įmonių tikslas tampa ne tik maksimalus pelno siekimas, didėjanti konkurencija, tačiau ir atsižvelgti į savo veiklos daromą žalą aplinkai. Todėl socialinė atsakomybė tampa daugumos įmonių valdymo pagrindu, kuomet savo veikloje organizuojama socialinių sričių-: darbuotojų gerovės didinimo, aplinkosauginių sričių: taršos mažinimo ir ekonominių sričių pokyčiai: korupcijos, kyšininkavimo mažinimas. Įmonių sėkmė priklauso nuo to, kaip įmonės integruojasi į rinką, todėl socialinė atsakomybė yra sėkmingas būdas save realizuoti, kadangi šios pagrindinės trys sritys - socialinė, ekonominė ir aplinkosauginė - yra svarbios tiek visuomenei, tiek kitoms suinteresuotoms šalims. Įmonių socialinė atsakomybė (ĮSA) yra nefinansinės ataskaitos, kuriose įmonės pateikia visą informaciją susijusią su šiomis pagrindinėmis sritimis.

Įmonių socialinė atsakomybė gan plačiai nagrinėjama tema. Nagrinėjamas socialinės atsakomybės ataskaitų turinys (Jusčius ir Gliausytė, 2014), ĮSA atskleidimo lygis (Bayond, Kavanagh ir Slaughter, 2012), veiksniai, kurie įtakoja ataskaitų atskleidimą (Dhaliwal ir kt., 2014; Rudžionienė ir Petraškaitė, 2014), atskleidimo lygio priklausomybė nuo tam tikrų veiksnių (Font ir kt., 2014; Snieška, Kovaliov ir Simanavičius, 2009). Tačiau tyrimų, kurie nagrinėtų įmonių socialinės atsakomybės atskleidimą pagal EK direktyvos reikalavimus Šiaurės Europos šalyse atrasti nepavyko, todėl formuojasi **mokslinė problema**: koks įmonių socialinės atsakomybės atskleidimo atitikimo lygis Šiaurės Europos šalyse pagal EK direktyvos reikalavimus.

Darbo tikslas. Atlikus mokslinės literatūros analizę socialinės atsakomybės tematika, atlikti Šiaurės Europos šalių įmonių socialinės atsakomybės atskleidimo atitikimo EK direktyvai tyrimą ir apibendrinti gautus rezultatus.

Darbo objektas. Įmonių socialinės atsakomybės atskleidimas.

Uždaviniai:

1. Išanalizuoti įmonių socialinę atsakomybę teoriniu aspektu.
2. Išnagrinėti įmonių socialinės atsakomybės atskleidimo naudą, metodikas ir pagrindines sritis.
3. Parengti įmonių socialinės atsakomybės atskleidimo vertinimo EK direktyvos reikalavimams metodiką.
4. Remiantis parengta metodika, atlikti įmonių socialinės atsakomybės atskleidimo vertinimo EK direktyvos reikalavimams tyrimą ir apibendrinti gautus rezultatus bei pateikti rekomendacijas.

Darbo loginė struktūra. Darbo loginę struktūrą sudaro trys pagrindinės dalys. Pirmoje darbo dalyje bus analizuojama įmonių socialinės atsakomybės samprata, teikiama nauda ir trūkumai, pagrindinės įmonių socialinės atsakomybės sritys. Antroje darbo dalyje bus pateikiama tyrimo metodika, nustatoma imtis, tyrimo loginė struktūra. Trečioje darbo dalyje bus atliekamas tyrimas, nagrinėjamos socialiai atsakingų Šiaurės Europos šalių įmonių, kurios priklauso Pasaulinio susitarimo organizacijai, bendrinės tendencijos (koks įmonių skaičius pateikia socialinės atsakomybės ataskaitas, kokia kalba ir t.t.). Taip pat bus vertinamas įmonių socialinės atsakomybės atskleidimo lygis, pagal EK direktyvos reikalavimus.

Tyrimo metodai. Mokslinės literatūros analizė, statistinė duomenų analizė, lyginamoji analizė, duomenų susisteminimas. Trečioje darbo dalyje naudojama statistinių duomenų palyginamoji, turinio analizė. Duomenų rinkimui ir sisteminimui naudojama „MS Excel“.

Duomenų šaltiniai. Pirmoje darbo dalyje nagrinėjant socialinės atsakomybės sampratą buvo remtasi Lietuvos ir užsienio mokslininkų publikacijomis. Antroje darbo dalyje buvo analizuojamos EK direktyvos metodikos remiantis EK direktyvos reikalavimais. Trečioje darbo dalyje buvo naudojami duomenys iš oficialaus Pasaulinio Susitarimo organizacijos puslapio (angl. Unglobal Compact) duomenų bazės.

1. ĮMONIŲ SOCIALINĖS ATSAKOMYBĖS ATSKLEIDIMO TEORINIAI SPRENDIMAI

Siekiant atlikti kokybišką ir išsamų socialinės atsakomybės atskleidimo tyrimą Šiaurės Europos šalių įmonėse, svarbu išanalizuoti tiek lietuvių, tiek užsienio autorių socialinės atsakomybės sampratą teoriniu aspektu, socialinės atsakomybės atskleidimo teikiamą naudą įmonėms ir suinteresuotoms šalims, bei trūkumus, atskleidimo sritis ir ankstesnių mokslinių tyrimų rezultatus.

1.1 Įmonių socialinės atsakomybės samprata

Įmonių socialinės atsakomybės suvokimas kinta nuo laikmečio ir pažiūrų, susilaukiant skirtingų interpretacijų. Socialinių mokslų daktaras Vytautas Jusčius (2007) savo parengtoje publikacijoje: „Verslo socialinės atsakomybės teorijų raida“ analizavo įmonių socialinės atsakomybės raidos kitimą. Įmonių socialinės atsakomybės eros pradžia yra laikomas XX amžius. Jos pradininkas buvo magnatas ir filantropas A. Carnegie (Seiliutė, 2013). Tačiau socialiniai aspektai ir funkcijos yra nagrinėjamos jau anglų klasikinės politinės ekonomijos atstovų darbuose ir daugiausiai dėmesio ir replikų susilaukęs A. Smith 1776 metais parašytas „Tautų turto prigimties ir priežasčių tyrinėjimas“ darbas. Šiame veikale A. Smith visuomenę apibendrina, kaip mainų sąjungą, kurioje siekdami asmeninių tikslų jie neišvengiamai tenkina visuomenės interesus, poreikius. Kitas mokslininkas D. Ricard pratęsė A. Smith teoriją, jog gamintojų pagrindinis siekis yra maksimalus pelnas, tačiau jie natūraliai tenkino visuomenės poreikius mažiausiomis sąnaudomis. (Jusčius, 2007).

Suformavęs šiuolaikinį požiūrį į įmonių socialinę atsakomybę tapo G. Boywen veikalas išleistas 1953 metais „Socialinė verslininko atsakomybė“. Autorius suformavo įmonių socialinės atsakomybės koncepciją kaip verslininkų įsipareigojimą atitikti visuomenės lūkesčius, keliamus tikslus ir vertybes. (Pruskus, 2003).

V. Pruskus išskiria keturis socialinės atsakomybės raidos etapus, kurie apibūdina to meto vyraujančią požiūrį. (žr. 1 lent.).

1 lentelė. Socialinės atsakomybės raidos etapai

ERA	LAIKOTARPIS	ORGANIZACIJOS ATSAKOMYBĖS IŠRAIŠKA
Filantropinė	Iki 1950	Aukojimas labdarai
Problemos suvokimo	1953 - 1967	Atsakomybės suvokimas. Įsitraukimas į visuomenės reikalus.
Problemos sprendimo	1968 - 1973	Susirūpinimas aplinkos apsauga. Rasinės diskriminacijos problemų sprendimas.
Socialinio jautrumo	Nuo 1974 iki šiol	Organizacijos etikos ir elgesio supratimas. Socialiai atsakinga veikla.

Šaltinis: lentelė sudaryta remiantis Pruskus, 2003.

Apibendrinant galima teigti, kad įmonių socialinės atsakomybės koncepcijos vyrauja jau labai seniai. Yra išskirtos keturios įmonių socialinės atsakomybės (toliau – ĮSA) eros. Filantropinė – pagrindinė verslų veikla buvo labdara. Tuomet 1953 – 1967 metų laikotarpyje išugdyta atsakomybė bei atsakingesnis požiūris į visuomenę. Sekantis laikotarpis įtraukęs aplinkosauginius klausimus į veiklą, diskriminacijos atsiradimo klausimas ir jos mažinimas, ir šiuo metu vyraujanti „socialinio jautrumo“ laikotarpis – tai socialiai atsakinga veikla, etikos, darnumo etapas.

Susikūrusios pirmosios socialinės atsakomybės iniciatyvos paskatino visuomenę, verslo dalyvius domėtis socialinės atsakomybės samprata, nauda ir pritaikymu verslo srityje. Dažnai įmonių socialinė atsakomybė yra suprantama kaip skaidri veikla, atsakingas verslas, gerovės siekimas ir bendrystė, tačiau iki šiol dar nėra priimtas vienas bendrinis socialinės atsakomybės teorinis apibrėžimas (Horrigan, 2007). Socialinės atsakomybės sąvoka yra nuolat kintanti: tai priklauso nuo laikmečio, visuomenės požiūrio, besikeičiančiomis bendrinėmis normomis. Tai patvirtina, jog mokslininkai dar neatrado bendrinio apibrėžimo ir akcentuoja skirtingus aspektus ir ĮSA sritis.

Pakankamai plačiai įmonių socialinę atsakomybę apibrėžia Lietuvos atsakingo verslo asociacija (LAVA), jie teigia, kad tai įmonės atsakomybė už jos veiklos poveikį gamtai, ekonomikai ir visuomenei, kad tai savanoriškas socialinių, aplinkosauginių aspektų įtraukimas į verslo koncepciją. Europos Komisija (2011) taip pat, akcentuoja savanorišką socialinių, aplinkosauginių ir ekonominių sričių įtraukimą į verslo koncepciją. Pasak Europos Komisijos įmonių socialinė atsakomybė turi padėti maksimizuoti finansinę naudą akcininkams ar savininkams ir minimizuoti konkurencingumo riziką prieš kitus šio verslo dalyvius.

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija (2019) teigia, kad socialinė atsakomybė yra aplinkosauginiai aspektai, pagrindą sudaro problemų ieškojimas ir analizavimas bei įmonės atsakomybė už verslo padarinius gamtai ir visuomenei

Jungtinių Tautų pramonės ir plėtros organizacija (JT PPO) (angl. United Nations Industrial Development Organization) (2015) teigia, kad socialinė atsakomybė yra tam tikri principai, kuriais vadovaujantis įmonė vykdo veiklą, įtraukiant aplinkosauginius, ekonominius ir socialinius klausimus. JT PPO pateikia sąrašą sričių, kurios turėtų būti akcentuotos įmonės veikloje: ekologija, aplinkosauga, žmogaus teisės, prevencija prieš korupciją, lyčių lygybė, darbuotojų ir bendruomenės gerovė. Galima teigti, jog Jungtinių Tautų pramonės ir plėtros organizacija nustato gaires ĮSA sampratai. Pasaulio bankas taip pat teigia, kad įmonių socialinė atsakomybė yra verslo įsipareigojimas gerinti ekonomikos plėtrą tokiais būdais, kurie būtų naudingi ne tik verslui ir ekonomikai, tačiau ir prisidėtų prie visuomenės gerovės (Pasaulio bankas, 2004).

2 lentelė. Įmonių socialinės atsakomybės aspektai organizacijų požiūriu

Autorius, metai	Apibrėžimas	ĮSA pagrindinės sritys
Pasaulio bankas (2004)	Verslo siekimas gerinti ekonomikos plėtrą taip, kad būtų pasiekta abipusė gerovė.	Gerovė, socialiniai aspektai, atsakomybė.
Europos Komisija (2011)	Savanoriškumas įtraukti visas socialines sritis į savo veiklą.	Savanoriškumas, socialinės sritys.
Lietuvos atsakingo verslo asociacija (LAVA)	Tai įmonės atsakomybė už daromą poveikį aplinkai ir visuomenei.	Socialiniai, aplinkosauginiai aspektai.
Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija (2019)	Įmonės atsakomybė už padarinius aplinkai ir visuomenei. Tai socialinių ir aplinkosaugos problemų sprendimų ieškojimas.	Poveikis aplinkai, atsakomybė, aplinkosaugos aspektai.
Jungtinių Tautų pramonės ir plėtros organizacija (JT PPO)	Socialinė atsakomybė yra koncepcija, gairės, pagal kurias įmonės į savo veiklą įtraukia SA aspektus.	Socialinės, aplinkosauginės sritys.

Šaltinis: lentelė sudaryta remiantis nagrinėta literatūra.

Apibendrinant (žr.2 lent.) galime teigti, kad organizacijos įmonių socialinę atsakomybę apibūdina kaip verslo pareigą, atsakomybę už savo veiklą. Plačiausiai ĮSA sampratą apibūdina Jungtinių Tautų pramonės ir plėtros organizacija (JT PPO), ji apima aplinkosaugines, socialines ir ekonomines sritis.

Įmonių socialinė atsakomybė yra aktuali ir akademinėje bendruomenėje. Lietuvių autorės L. Dagilienė, Šutienė (2019) į įmonių socialinės atsakomybės apibrėžimą įtraukė aplinkosaugines sritis, bei teigia, kad verslo santykių su suinteresuotomis šalimis pagrindas yra ekonominės, socialinės ir aplinkosauginės gerovės siekimas. Gižienė, Palekienė, Simanavičienė (2011) taip pat akcentuoja, jog ĮSA pagrindas yra visuomenės gerovės siekimas, įtraukiant į savo veiklą socialinius, aplinkosauginius, ekonominius aspektus. ĮSA taip pat gali būti traktuojama, kaip įmonės politika, kuri atspindi veiklą, jos vertybinius principus bei socialinių, ekonominių ir aplinkosauginių klausimų įtraukimą į verslo koncepciją (Gruževskis ir kt., 2006).

Socialinę atsakomybę, kaip verslo koncepciją, atskleidžia Čiegis ir Norkutė (2012, p. 22): „ĮSA – tai integruota holistinė verslo koncepcija, integruojanti darnios plėtros principus į verslo strategiją, veiksmus, procesus tiek pačios organizacijos viduje (valdymo ir verslo procesai, darbuotojų motyvacijos didinimas), tiek išorėje (įsipareigojimai klientams, vartotojams, tiekėjams, visuomenei).“ Įmonių socialinė atsakomybė gali būti efektyviausias valstybės gerovės kūrimo instrumentas, kuris maksimizuoja naudą tiek visuomenei, tiek verslo dalyviams, stiprinant piliečių lojalumą valstybės atžvilgiu, bei klientų lojalumą verslo atžvilgiu. Taip pat ĮSA gali būti traktuojama, kaip vertybė, gerovės kūrimo, tvarumo, etiškumo principų taikymas versle, siekiant tvarios ekonomikos ir darnesnės visuomenės (Mauricienė, Paužuolienė, 2014; Klenaitė, 2007). Įmonių socialinė atsakomybė tai ne tik atsakomybė ir finansiniai įsipareigojimai, kurie gali kliudyti pelno siekimui, tačiau tai ir strateginiai ištekliai, kurie pagerina įmonės veiklos rezultatyvumą (Šneiderienė ir kt., 2009).

Ne tik pasaulinės organizacijos ir lietuvių autoriai nagrinėja ĮSA, tačiau ir užsienio autoriai pateikia įmonių socialinės atsakomybės sampratą per „kitą prizmę“. Font, Walmsley, Cogotti, McCombes ir kt. (2011), teigia kad įmonių socialinė atsakomybė yra absoliutus gerovės siekimas. Cho et al. (2012) įmonių socialinę atsakomybę apibūdina kaip nefinansinius įmonių santykius su visuomene. Tiksliau apibūdinant, tai - verslo sprendimų priėmimas, pagarba žmonėms, bendruomenei bei aplinkai (Thomas, Nowak, 2006). Tai pat vienas iš įmonių socialinės atsakomybės aspektų gali būti konkurencingumo siekimas (Jamali, Karam, 2016). Konkurencingumas gali būti siekiamas per įmonių santykius su suinteresuotomis šalimis, tai pat didinat socialinę gerovę. Tuo tarpu McWilliams, Siegel (2001) įmonių socialinę atsakomybę apibūdina kaip suformuotą taisyklę, jog organizacijos tarpusavyje gali bendradarbiauti turint panašius tikslus bei socialines vertybes. Autoriai pabrėžia, kad ĮSA yra įmonės politika, kuri suteikia ne tik tam tikrą socialinę ir ekonominę naudą, bet ir yra reikalaujama įstatymų (McWilliams, Siegel, Whright, 2006). Apie naudą savo apibrėžimuose rašė ir Mankelow, Quazi (2007), jie socialinės atsakomybės sąvoką apibūdina kaip visapusišką kokybės gerinimą, kai tai suteikia

naudą ne tik verslui, bet ir visuomenei, tuo tarpu Zhang, Farooq, Zhang, Liu ir kt (2020) teigia, kad socialinė atsakomybė yra neigiamas reiškinys akcijų rinkoje.

Lietuvoje ir užsienio šalyse skirtingai yra traktuojamas ĮSA apibrėžimas. Baker (2004) teigia, kad Europos šalių modelis yra labiau orientuotas į verslo valdymą ir efektyvumą naudojant socialinės srities aspektus bei skiriamas didelis dėmesys bendruomenei dėl tvirtesnių ir skaidresnių verslo sandorių. Jungtinėse Amerikos Valstijose ĮSA pagrindinis aspektas yra labdara. Įmonės dažnai dalį savo pelno skiria organizacijoms, iniciatyvoms, akcijoms, kurios yra akcentuotos į valstybės ir žmonijos gerovę (Šimanskienė, Paužuolienė, 2010). Jungtinėje Karalystėje įmonių socialinė atsakomybė siejama su diskriminacijos mažinimu, darbuotojų teisių užtikrinimu, gerų darbo sąlygų sudarymu, įskaitant mokymosi skatinimu, tobulėjimu, bendryste bei įmonių dalyvavimu bendruomenės iniciatyvose (Vogulytė, Gudonienė, 2007), kai tuo tarpu Lietuvoje įmonių socialinė atsakomybė traktuojama kaip etninės vertybės ir tai leidžia teigti, jog įmonių socialinės atsakomybės politika dar nėra pilnai išvystyta tarp įmonių ir visuomenės. Lietuvoje ĮSA daugiau suvokiama kaip filantropija ar labdara (Šimanskienė, Paužuolienė, 2010).

Analizuojant mokslinius straipsnius galima teigti kad lietuvių ir užsienio autoriai įmonių socialinę atsakomybę apibūdina skirtingai ir pabrėžia skirtingas sritis. (Žr. 3 lent.)

3 lentelė Įmonių socialinės atsakomybės aspektai moksliniu požiūriu

Autorius, metai	Apibrėžimas	ĮSA pagrindinės sritys
Gruževskis ir kt. (2006)	Politika, atspindinti įmonės elgseną, vertybinius principus, socialinius veiksmus.	Politika, etika, socialiniai ir aplinkosauginiai aspektai.
McWilliams, Siegel, Whright (2006).	Tai veiksmai, kurie suteikia ne tik naudą, bet yra reikalaujami įstatymų.	Nauda.
Thomas, Nowak (2006)	Verslo sprendimų priėmimas, kuris remiasi etninėmis vertybėmis, pagarba žmonėms, bendruomenei bei aplinkai.	Etninės vertybės, pagarba.
Kleinaitė (2007)	Tvarumo, atsakomybės principų vyravimas įmonės veikloje.	Atsakomybė, etika,
Mankelow ir Quazi (2007)	Kokybės gerinimas, nauda	Kokybė

3 lentelės tęsinys kitame puslapyje

Šneiderienė ir kt. (2009)	Tai strateginiai ištekliai, galintys pagerinti veiklos rezultatus.	Strategija.
Kovaliov, Snieška, Simanavičius, (2009)	Efektyviausias valstybės gerovės instrumentas.	Valstybės gerovė, piliečių lojalumas.
Gižienė, Palekienė, Simanavičienė (2011)	Veikla, kuri apima socialines, aplinkosaugines, ekonomines sritis, siekiant darnios visuomenės gerovės.	Ekonominės, socialinės, aplinkosauginės sritys, darnumas.
Font, Walmsley, Cogotti, McCombes ir kt. (2011)	ISA – ekonominės gerovės siekimas.	Gerovė.
Čiegis ir Norkutė (2012)	Holistinė verslo koncepcija, kuri integruoja darnios plėtros principus į verslo strategiją,	Darni veikla, strategija.
Mauricienė, Paužuolienė (2014)	Tvarios ekonomikos skatinimas.	Tvarumas.
Jamali, Karam (2016)	ISA didina konkurencingumą.	Konkurencingumas
Dangilienė, Šutienė (2019)	Verslo santykiai su suinteresuotomis šalimis vyrauja dėl didesnės ekonominės, socialinės ir aplinkosauginės gerovės.	Gerovė, verslumas.

Šaltinis: lentelė sudaryta remiantis nagrinėta literatūra.

Apibendrinant pateiktas koncepcijas (žr.3 lent.), galima teigti, kad autoriai skirtingai interpretuoja socialinės atsakomybės sampratą. Organizacijos ISA apibūdina kaip savanorišką veiklą, įmonės pareigą priimti atsakomybę už savo veiklos padarinius. Lietuvių autoriai traktuoja, kad įmonių socialinė atsakomybė yra etiškumas, tvarumas, skaidrumas ir socialiniai aspektai. Didžiausia dėmesį skiria aplinkosaugai, įmonės veikos rezultatams ir ekonomikos gerovei. Užsienio autoriai socialinę atsakomybę apibūdina, kaip teigiamą aspektą įmonėms, kuris suteikia visapusiškos naudos įmonės veiklai, skatina bendruomenės pasitikėjimą, ugdo pagarbą aplinkai ir žmogui bei didina įmonės konkurencingumą. Įmonių socialinė atsakomybė toliau bus traktuojama, kaip bendrų ekonominių, socialinių ir aplinkosauginių aspektų visumos įgyvendinimas įmonės veikloje, atsižvelgiant į suinteresuotųjų grupių poreikius, priiimant atsakomybę už savo veiksmus.

Apibendrinus įmonių socialinės atsakomybės sampratą, galima teigti kad yra akcentuojama abipusė SA nauda – tiek įmonės veiklai, tiek suinteresuotoms šalims, visuomenei. Norint labiau suprasti ĮSA poveikį aplinkai, svarbu išnagrinėti jos teikiamą naudą ir trūkumus. Sparčiai besikeičiantis visuomenės požiūris, spartėjanti ekonomika, klimato atšilimas skatina įmones labiau atsižvelgti į savo veiklos daromą žalą gamtai bei visuomenei. Todėl yra svarbu akcentuoti ir išnagrinėti kokią naudą suteikia socialinės atsakomybės principų taikymas įmonės veikloje.

Dažnai įmonių socialinė atsakomybė suvokiama kaip nekvestionuojamas gėris, kuris suteikia didelę naudą : didina įmonės pelną, pritraukia potencialius klientus ir didina jų lojalumą, gerina įmonės įvaizdį, tačiau nagrinėjant mokslinę literatūrą galima pastebėti ir priešingą požiūrį, kur teigiama, jog ĮSA suteikia ir pasekmių veiklos rezultatams bei efektyvumui.

Lietuvoje įmonių socialinės atsakomybės teikiamą naudą įmonės veiklai nagrinėjo Potašinskaitė, Draugelytė (2013), Pruskus (2002), Bendoraitienė ir Šimkutė (2016). Lietuvoje ĮSA principai verslo organizacijose tampa vis aktualesni, tačiau tai reikalauja didelių finansinių resursų, dėl to ne visi socialinės atsakomybės principai yra įgyvendinami, todėl atsiranda ir ĮSA trūkumų. Autoriai išskiria, kad įmonių socialinės atsakomybės principų taikymas įmonės veikloje, labiausiai orientuotas į darbuotojus, darbo sąlygų gerinimą, saugios aplinkos kūrimą, lojalumo didinimą, kas galiausiai didina įmonės pelną ir konkurencingumą (žr. 4 lent.).

Įmonių socialinės atsakomybės standartų taikymas versle gerina įmonės įvaizdį, skatina efektyvesnį įmonės valdymą, mažina aplinkosauginius padarinius, viso to rezultatas yra švaresnė aplinka, mažesnė darbuotojų kaita, didesnis lojalumas ir pasitikėjimas tarp darbuotojų ir darbdavių.

Visgi (žr. 4 lent.) matome, kad yra išskirti ir neigiami ĮSA aspektai. Pruskus (2002) prieštarauja socialinės atsakomybės sampratai ir pagrindinį neigiamą aspektą įvardina pelno mažėjimą. Kiekvienos įmonės pagrindinis tikslas yra kuo efektyvesnis valdymas ir maksimalus pelno siekimas, tačiau socialinės atsakomybės principų taikymas įmonės veikloje reikalauja papildomų lėšų, kas sumažina pelną ir didina išlaidas. Siekiant būti socialiai atsakinga įmone yra daug neapibrėžtų reikalavimų: akcijų rengimas, parama, aplinkos tvarkymas, taršos mažinimas naudojant atsinaujinančius resursus – visa tai reikalauja papildomų investicijų.

Fernández-Feijóo Souto (2009) teigia, kad socialinės atsakomybės principų taikymas įmonės veikloje didina suvaržymus. Įmonė atsiduria tam tikruose „rėmuose“, kuriuose turi vykdyti savo veiklą ir stebėti ar tam tikri veiksmai nesukels padarinių, kurie yra priešaringi socialinės atsakomybės principams, kadangi ji tampa labiau matoma suinteresuotų šalių ir visuomenės. Kita problema yra ĮSA ir akcininkų suvokiamos vertės ir prioritetų nesutapimas. Akcininkai į verslo koncepciją žvelgia iš kitos perspektyvos, siekdami maksimalaus pelno ir kaštų minimizavimo, o socialinės atsakomybės koncepcija siekia skaidrumo, saugumo ir gerovės maksimizavimo. (Dra. Belén Fernández-Feijóo Souto 2009).

4 lentelė Įmonių socialinės atsakomybės nauda

ĮSA teikiama nauda		
Pruskus (2002)	• Sukuriamos palankios ilgalaikės perspektyvos verslui. • Didesni visuomenės reikalavimai ir lūkesčiai. • Resursų turėjimas ir jų skyrimas sprendžiant socialines problemas. • Didinama atsakomybė vykdyti socialiai atsakingą veiklą.	
Potašinskaitė, Draugelytė (2013)	• Darbuotojų įsitraukimas į įmonės veiklą. • Efektyvesnis įmonės valdymas. • Užtikrinta darbuotojų gerovė ir suteikiama saugi darbo aplinka. • Ekologinės rizikos valdymas ir taršos mažinimas.	
Bendoraitienė, Šimkutė (2016)	• Efektyvesnis suinteresuotųjų šalių ekonominių sprendimų priėmimas. • Geresnės darbo sąlygos • Ekonominė nauda bendruomenėms (aukos, akcijos, parama ir kt.). • Darbuotojų kvalifikacijos didėjimas. • Švaresnė ir sveikesnė aplinka.	• Konkurencingumo didėjimas. • Efektyvesnis rizikos valdymas. • Sąnaudų optimizavimas. • Lojalumo didėjimas. • Geresnis priėjimas prie išteklių. • Įmonės skaidrumo augimas. • Lankstesnis požiūris į besikeičiančias rinkos sąlygas. • Pelningumo didėjimas.
ĮSA trūkumai		
Pruskus (2002)	• Pelno mažėjimas. • Išlaidų didėjimas.	
Fernández-Feijóo Souto (2009)	• Aplinkosaugos sprendimai daro neigiamą poveikį finansinėms ataskaitoms. • Įmonės akcininkų suvokimas ir prioritetai skiriasi nuo ĮSA suvokimo. • Socialiniai suvaržymai.	

Šaltinis: sudaryta remiantis Pruskumi (2002), Bendoraitiene ir Šimkute (2016), Potašinskaitė, Draugelytė (2013), Dra. Belén Fernández-Feijóo Souto (2009).

Apibendrinus įmonių socialinės atsakomybės teikiamą naudą ir trūkumus, galima teigti, kad mokslininkai nėra pilnai priėmę sprendimų dėl ĮSA padarinių. Visgi tai gali padidinti įmonės pelną, tačiau taip pat jį ir sumažinti, gali padidinti konkurencingumą, tačiau taip pat dėl netinkamų veiksmų jis gali sumažėti. Autoriai išskiria daugiau ĮSA teikiamos naudos negu daromos žalos įmonės veiklai.

1.2 Įmonių socialinės atsakomybės atskleidimo sritys

Socialinės atsakomybės sampratos analizės rezultatai atskleidžia, jog ĮSA yra dažniausiai siejama su aplinkosauginiais, ekonominiais ir socialiniais veiksniais. Dėl to kiekvienai įmonei ar organizacijai yra svarbu atskleisti ir savo ataskaitose ar internetiniuose puslapiuose pagrindines socialinės atsakomybės sritis ir žinoti, kaip tikslingai vykdyti socialinės atsakomybės veiklą. Išanalizavus įmonių socialinės atsakomybės sampratą, galima teigti, kad pagrindinis socialinės atsakomybės informacijos atskleidimo tikslas yra sustiprinti ir padidinti suinteresuotų šalių pasitikėjimą bei lojalumą, kas galiausiai didina įmonės konkurencingumą bei pelną. **ĮSA atskleidimas** – socialinės informacijos apie įmonės etišką veiklą atskleidimas suinteresuotoms šalims (Leitonienė, Šapkauskienė, 2012).

Įmonės didžiąją dalį informacijos atskleidžia internetinėje erdvėje : asmeninėse įmonės svetainėse. Autorių Rudžionienės ir Petraškaitės (2014) atliktas tyrimas parodė, kokia informacija dažniausiai atskleidžiama. Yra išskirtos keturios sritys (žr. 5 lent.): aplinkosauga – dažniausiai atskleidžiama informacija, kaip kovojama su taršos didėjimu, kaip atsižvelgiama į veiklos padarinius, kokie sprendimo būdai ir tikslai yra iškelti.

5 lentelė ĮSA atskleidimo sritys

Aplinkosauga	Žmogiškieji ištekliai	Visuomeninė veikla	Produktai ir paslaugos
-Taršos kontrolės būdai	-Žmogaus teisių gynimas	-Dalyvavimas socialiniuose rėmimo projektuose	-Produkto kokybė ir saugumas
-Aplinkosaugos vadybos sistema	-Darbuotojų kvalifikacijos ir motyvacijos sistemos	-Paramos ar labdaros teikimas	-Įdiegtos kokybės sistemos
-Aplinkosauginės atsakomybės	-Profsąjungų veikla	-Lygios moterų ir vyrų teisės	-Ekologiški produktai
-Aplinkosaugos programos	-Etikos kodeksai, standartai		

Šaltinis: lentelė sudaryta, remiantis Rudžioniene ir Petraškaite, 2014

Žmogiškieji ištekliai – didelis dėmesys skiriamas darbuotojams, jų kvalifikacijos kėlimui, žmogaus teisių gynimui bei lyčių diskriminacijos mažinimui. Kita populiari sritis yra visuomeninė veikla

– skelbiama informacija apie labdaras, dalyvavimą įvairiuose socialiniuose rėmimo projektuose, taip pat lyčių lygybės akcijose. Bei produktai ir paslaugos – pagrindinė ir svarbiausia verslo sėkmė yra kokybė ir saugumas, bei kokybės kontrolė ir ekologiškų produktų vystymasis.

Kiti mokslininkai išskiria kitas socialinės atsakomybės sritis, kaip ir minėta anksčiau nagrinėjant socialinės atsakomybės sampratą – pagrindinės sritys yra aplinkosauginė, ekonominė ir socialinė. Šį modelį galima pavadinti „3E“ modeliu, kadangi ekonominė sritis, socialinė sritis kitaip vadina etnine, o aplinkosauginė sritis – ekologine. (žr. 1 pav.) (Vilkė, 2012).

Matome, kad socialinė sritis apima mokymus, kursus, žmogaus teises ir laisvę, lyčių lygybę, sveikatos draudimą, saugią aplinką. Ekonominė sritis apima mokesčius, mokslą ir švietimą, kovą prieš korupciją, kyšininkavimą, rizikos valdymą. Aplinkosauginė sritis siejasi su taršos mažinimu, atsinaujinančiais resursais, poveikiu aplinkai, atliekų tvarkymu ir perdirbimu.

Šaltinis: sudaryta autorės remiantis R.Vilke, 2012.

1 pav. Įmonių socialinės atsakomybės sritys

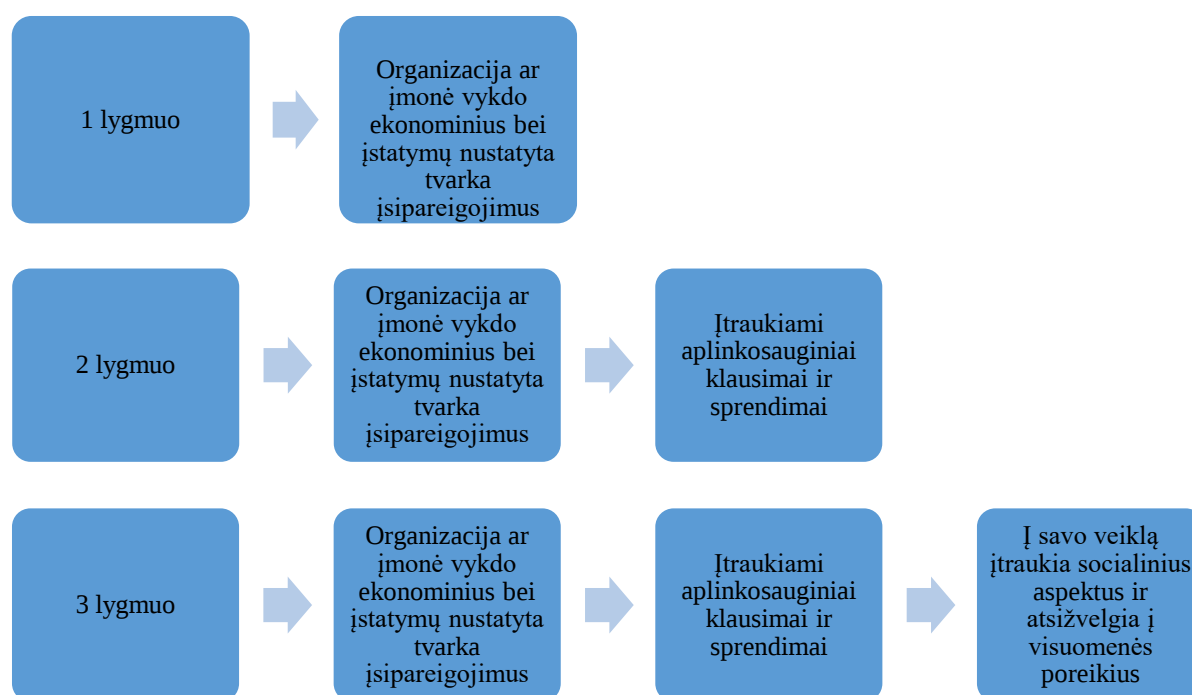
Kiti autoriai išskiria dar kelias papildomas socialinės atsakomybės sritis. Filantropinė atsakomybė – siekti didesnės gerovės bendruomenės labui ir teisinė atsakomybė – laikytis bendrųjų teisės principų (Lauranavičius, Reklaitis, 2012).

Europos Komisijos direktyvos EK (PE-CONS 47/1/14) reikalavimuose yra skiltis, kurioje nurodoma, jog įmonė, kuri yra socialiai atsakinga, savo ataskaitoje privalo pateikti trumpą vadovo žodį,

verslo modelio aprašymą, strategijos ir vidaus politikos aprašymą. Taip pat turi būti pateikta informacija apie socialinius, aplinkosauginius ir ekonominius aspektus įtraukiant veikos rezultatus.

Atlikus literatūrinę apžvalgą, galima teigti, kad yra išskirta daug socialinės atsakomybės sričių. Pagrindinės sritys yra ekonominė, socialinė ir aplinkosauginė, kitos mažiau populiarios sritys yra teisinė ir filantropinė. Tyrime, kuriame autorės nagrinėjo, kaip internetinėse svetainėse įmonės atskleidžia socialinės atsakomybės informaciją, sritys yra šiek tiek kitokios, labiau akcentuotos į verslą: produktus ir paslaugas, visuomenę ir žmogiškuosius išteklius.

Įmonių socialinės atsakomybės vykdymas gali būti suskirstytas į tris lygmenis. Kuriame lygmenyje įmonė yra, priklauso nuo to, kiek įmonė turi resursų, koks įmonės dydis, kokias socialines sritis įmonė yra įtraukusi į savo veiklą (žr. 2 pav.)

Šaltinis: sudaryta autorės pagal Laurinavičius, Reklaitis, 2011

2 pav. Įmonių socialinės atsakomybės lygmenys

Analizuojant 2 paveiksle pateiktą informaciją, matyti, kad pirmame lygmenyje esančios įmonės laikosi pradinių socialinės atsakomybės reikalavimų: t.y. į savo veiklą įtraukia ekonominius aspektus ir laikosi kitų įstatymų nustatyta tvarka įsipareigojimų. Antrame lygmenyje esančios įmonės laikosi ne tik esminių socialinės atsakomybės keliamų reikalavimų, bet ir prisideda prie aplinkosaugos gerinimo (taršos mažinimo, atliekų perdirbimo ir kt.). Trečias lygmuo yra pats plačiausias, kuriame yra įtrauktos visos socialinės atsakomybės sritys, įmonė ne tik atsižvelgia į aplinkos gerinimą, mokesčių mokėjimą, tačiau taip pat didelius resursus skiria socialiniams veiksniams (labdaroms, socialinei lygybei, žmogaus

teisėms, saugiai darbo aplinkai ir kt.), todėl galima teigti, kad trečiame lygmenyje esančios įmonės yra labiau išsivysčiusios socialinės atsakomybės atžvilgiu.

Apibendrinant įmonių socialinės atsakomybės atskleidimo sritis bei lygmenis, galima teigti, kad pagrindinės SA sritys yra socialinės, ekonominės ir aplinkosauginės. Įmonės, kurios yra trečiame lygmenyje atskleidžia visas socialinės atsakomybės sritis, kurios yra paminėtos 1 paveiksle, kitaip sakant išpildo "3E" modelį.

Įmonių socialinės atsakomybės atskleidimo nauda ir trūkumai. Šiuometiniame pasaulyje, rinkos kūryje įmonės siekia didesnio konkurencingumo, pranašumo ir žinomumo. Įmonėms, kurios siekia tapti rinkos lyderėmis, yra svarbu atskleisti informaciją apie socialinę atsakomybę. Remiantis autorėmis Mauricienė, Paužuolienė (2013; cit. pagal ES įmonių socialinės atsakomybės strategiją, 2011) nurodo, kad įmonės, kurios yra socialiai atsakingos, yra linkusios geriau prognozuoti kintančius visuomenės lūkesčius, keliamus reikalavimus bei greičiau adaptuojasi prie rinkos pokyčių. Taip pat socialinės atsakomybės atskleidimas gali būti naudingas ir pačiai įmonei, nes ji dėl reprezentatyvaus įvaizdžio įgauna ilgalaikį bendradarbiavimą su klientais, darbuotojų lojalumą ir visuomenės pasitikėjimą.

Europos Komisija „Atnaujintoje 2011-2014 m. ES įmonių socialinės atsakomybės strategijoje“ akcentuoja, kokią naudą SA atskleidimas teikia įmonei bei suinteresuotoms šalims. EK strategijoje teigiama, kad socialinės atsakomybės principų taikymas ir atskleidimas didina konkurencingumą, gerina santykius su klientais, didina jų lojalumą, gali minimizuoti rizikas.

Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje PE-CONS 47/1/14 (2014) taip pat akcentuojama ĮSA atskleidimo svarba. Ji traktuojama, kaip priemonė, kuri padidintų skaidrumą, informacijos prieinamumą suinteresuotoms šalims bei akcininkams, kuri padėtų priimti ekonominius sprendimus.

Lietuvių autorė Budrionytė (2014) tyrusi įmonių socialinės atsakomybės informacijos atskleidimo naudą pateikė svarbiausius privalumus, kuriuos teikia socialinės atsakomybės atskleidimas: geresnis įmonės įvaizdis, išteklių optimizavimas, darbuotojų motyvacijos ir našumo didėjimas, inovacijų skatinimas, mažesnės išlaidos kvalifikuotų specialistų pritraukimui, mažesnė darbuotojų kaita, didesnis vartotojų lojalumas, streikų ir nepasitenkinimo minimalizavimas ir didėjantis konkurencingumas.

Įmonių socialinės atsakomybės atskleidimas taip pat labai svarbus diegiant naujas paslaugas, kuriant naujus produktus, tai skatina klientų pasitikėjimą produkcija, įmonės veikla. Todėl galima teigti, kad socialinė atsakomybė didina įmonės patrauklumą rinkoje (Dagilienė, Bruneckienė, 2010).

Nuosavas įmonės kapitalas ir įmonių socialinė atsakomybė turi sąryšį. ĮSA atskleidimas sumažina nuosavo kapitalo sąnaudas, kadangi socialinės atsakomybės ataskaitose yra pateiktos išlaidos dėl organizuotų renginių, labdarų, akcijų, aplinkosaugos išlaidų, socialinių išlaidų ir kt. Visa tai dažniausiai

neatsispindi finansinėse ataskaitose, todėl ĮSA ataskaitos netiesiogiai padidina įmonės vertę (Dhaliwal ir kt., 2014).

Italijos autoriai Casadei ir Amadei (2010) tyrė ĮSA atskleidimo įtaką įmonių konkurencingumui. Tyrime dalyvavo įvairaus dydžio Italijos įmonės, kurios atskleidė socialinės atsakomybės veiklą ir tos, kurios socialinės atsakomybės neakcentavimu. Tyrimo išvada ta, jog 2/3 tyrime dalyvavusių įmonių, kurios pateikė informaciją apie socialinę atsakomybę, padidino savo konkurencingumą, tapo lankstesnės prieš besikeičiančius vartotojų poreikius. Visgi galima teigti, kad socialinė atsakomybė suteikia didelę naudą įmonei ir jos konkurencingumui.

Remiantis Mauricijenė, Paužuolienė (2013), Rudžionienė, Petraškaitė (2014) ir gerosios praktikos pavyzdžiai bei rekomendacijomis: „Įmonių socialinė atsakomybė“ yra išskiriami teigiami ir neigiami aspektai. (žr. 6 lent.).

6 lentelė Įmonių socialinės atsakomybės atskleidimo nauda ir grėsmė

Teikiama nauda	
• Didėja potencialių investuotojų pasitikėjimas; • Naujų klientų pritraukimas; • Sąnaudų optimizavimas • Nemokama reklama; • Didėjantis konkurencingumas;	• Gerėja prekės ženklo pozicionavimas; • Stiprėja klientų lojalumas; • Skaidrumo didėjimas • Geresnis įmonės įvaizdis • Pelningumo didėjimas • Rizikos valdymas.
Grėsmė	
• Suinteresuotos grupės įmonės veiklą vertina griežčiau; • Didėjančios sąnaudos;	• Atsirandantis nepatiklumas; • Didesnė atsakomybė.

Pastaba : sudaryta remiantis, anksčiau minėtais autoriais.

Apibendrinus, galima teigti, kad iki šiol nėra vieningos nuomonės apie socialinės atsakomybės atskleidimo naudą, tačiau pastebima, kad įmonėms naudinga atskleisti informaciją apie socialinę atsakomybę, kadangi jos didina savo pranašumą ir konkurencingumą, gerina savo, kaip įmonės įvaizdį, taip pat tai puiki galimybė prisitraukti naujus investuotojus, skatinti skaidrią ekonomiką be korupcijos ir saugoti aplinką bei siekti visuomenės gerovės.

Galima teigti, kad ĮSA atskleidimo svarba ateityje tik augs, ir įmonės, kurios nėra įtraukusios to į savo strategiją taps vis mažiau patrauklesnės ir matomos, kas tikrai sumažins jų rinkos dalį. Socialinės

atsakomybės atskleidimas yra vienas iš žingsnių link sėkmingo verslo. Tačiau būtina paminėti ir neigiamą ĮSA atskleidimo pusę, didėjančios finansinės ir laiko sąnaudos. Norint būti socialiai atsakingu verslu, privaloma investuoti į aplinkos tvarkymą, akcijas, atsinaujinančius resursus. Socialiai atsakinga įmonė tampa svarbia ir žinoma rinkoje, todėl suinteresuotos šalys įmonės veiklą stebi atidžiau.

1.3 Įmonių socialinės atsakomybės atskleidimo tyrimai

Aptarus įmonių socialinės atsakomybės sampratą, atskleidimo naudą, išnagrinėjus atskleidimo sritis, svarbu palyginti ankstesnius mokslinius tyrimus, kurie tyrė įmonių socialinės atsakomybės atskleidimą. Socialinės atsakomybės tyrimų yra tikrai nemažai: skirtingos tematikos, skirtingi metodai.

Duomenų analizę naudojo (Jusčius, Gliausytė, 2014; Font ir kt., 2011; Paužuolienė, Mauricienė, 2010), o regresinę analizę savo tyrimuose naudojo (Dhaliwal ir kt., 2014; Jitaree, 2015). Rudžionienė, Petrauskaitė (2014) nagrinėjo Lietuvos rinkos 126 bendrovių finansines ataskaitas naudodamos lyginamosios analizės metodą. Atlikusios tyrimą, autorės padarė išvadą, kad didžiausią įtaką socialinės atsakomybės atskleidimui įmonės internetinėse svetainėse daro įmonės ūkio sektorius, finansinis svertas bei balansinė turto vertė, visgi teigia, kad įmonės socialinės atsakomybės atskleidimo lygis nepriklauso nuo įmonės dydžio, metinių pajamų ir pelningumo koeficiento.

Jusčius ir Gliausytė (2014) taip pat nagrinėjo Lietuvos įmones. Tyrimo apimtį sudarė 39 bendrovės, tyrimui atlikti naudojo turinio ir lyginamąją analizę. Pagrindinis tyrimo uždavinys – ištirti socialinės atsakomybės ataskaitų turinį, kurį įmonės atskleidžia ataskaitose. Visgi atlikus tyrimą nustatyta, kad socialinės atsakomybės atskleidimo lygis yra žemas, tačiau Lietuvos įmonės yra suinteresuotos ĮSA informaciją atskleisti. Taip pat tyrimo rezultatai parodė, jog didžioji dalis įmonių neturi pakankamai informacijos ir strategijos, kaip reikėtų socialinės atsakomybės ataskaitas pateikti suinteresuotoms šalims.

Taip pat Lietuvoje atliktas tyrimas (Dagilienė, Bruneckienė, 2010), kuriame nagrinėjama vienos įmonės socialinės atsakomybės ataskaita. Autorės pateikė kelias svarias išvadas, jog įmonė pateikia socialinės atsakomybės ataskaitas siekdama pritraukti suinteresuotas šalis, didinti konkurencingumą, tačiau ataskaitos turinys, apimtis ir pateikiami šaltiniai nėra struktūrizuoti.

Anketinę apklausa atliko (Paužuolienė, Mauricienė, 2010), tyrime dalyvavo 314 Lietuvos gyventojų, tyrimo tikslas atskleisti visuomenės požiūrį į įmonių socialinę atsakomybę. Tyrimo rezultatai atskleidė, kad didžioji dalis Lietuvos gyventojų nežino kas yra socialinė atsakomybė, kokia yra jos teikiama nauda, bei kodėl įmonės šią informaciją siekia atskleisti. Todėl galima padaryti išvadą, kad Lietuvoje, apie įmonių socialinės atsakomybės sampratą skelbiama mažai informacijos, dėl to Lietuvoje ĮSA yra mažai žinoma sritis.

Kovaliov, Snieška, Simanavičius (2009) taip pat atliko anketinę apklausą. Apklausoje dalyvavo 64 automobilių verslo įmonės, ar jos atskleidžia socialinės atsakomybės informaciją. Visgi buvo padaryta išvada, kad auto mechanikos srityje ĮSA principai nėra taikomi, įmonių vadovai mažai žino informacijos apie ĮSA teikiamą naudą.

UAB „Pakmarkas“ įmonės socialinės atsakomybės ataskaitas nagrinėjo (Gineitienė, Žiogelytė, 2012). Tyrimų rezultatai parodė, kad įmonė, būdama socialiai atsakinga, didelį dėmesį skiria žmonių lygybei, darbuotojų teisėms, švietimui bei aplinkosaugai. Tyrimui atlikti buvo naudojama lyginamoji ir sisteminė analizė.

Simanškienė, Paužuoliėnė (2010) atliko anketinę apklausą įmonių darbuotojų, kurių darbuotojų skaičius yra didesnis negu 100. Autorės sudarė dvi grupes, siekiant išnagrinėti socialiai atsakingų įmonių darbuotojų požiūrį į socialinės atsakomybės sritis ir palyginti su socialiai neatsakingų įmonių darbuotojų požiūriu. Visgi tyrimo rezultatai parodė, kad įmonės statusas socialinės atsakomybės aspektu nėra reikšmingas. Abiejų grupių dalyviai dėmesį sutelkė į panašius aspektus: poreikių pasitenkinimą, žmonių lygybę, kovą prieš korupciją, darbo efektyvumą, kokybės gerinimą. Taip pat galima atkreipti dėmesį, kad socialiai atsakingų įmonių darbuotojai yra labiau organizuoti ir puoselėja vidaus taisykles bei organizacinę struktūrą.

Užsienio autoriai taip pat atliko tyrimus socialinės atsakomybės tematika. D. Dhaliwal ir kt. (2014) naudojant regresinę analizę atliko 48 įmonių tyrimą, kurio metu tyrė įmonės padėtį ir ĮSA ataskaitas. Tyrimo rezultatai atskleidė, kad kuo įmonė turi daugiau suinteresuotų šalių, tuo ji labiau ir išsamiau atskleidžia socialinės atsakomybės informaciją.

Europos viešbučių socialinės atsakomybės ataskaitų tyrimą atliko (Font ir kt., 2011). Autoriai atliko anketinę apklausą 64 viešbučių vadovų. Tyrimo rezultatai atskleidė, kad ĮSA lygis yra per aukštas, negu to reikalauja visi tų šalių įstatymai. Viešbučių vadovai savanoriškai atskleidžia socialinės atsakomybės informaciją ataskaitose. Taip pat tyrime nustatyta, jog socialinės atsakomybės lygis priklauso nuo viešbučio dydžio, kuo jis didesnis, tuo daugiau informacijos yra atskleidžiama. Galima daryti išvadą, kad kaip ir minėta anksčiau D. Dhaliwal tyrimo rezultatuose, kad kuo daugiau suinteresuotų šalių, tuo daugiau informacijos yra atskleidžiama.

Bayond, Kavanagh, Slaughter (2012) nagrinėjo Libijos įmones priklausančias įvairiuose verslo sektoriuose. Tyrime naudojama lyginamoji analizė. Atlikus tyrimą, autorės padarė išvadą, kad socialinės atsakomybės atskleidimo lygis priklauso nuo įkūrimo – gyvavimo trukmės, o ne nuo darbuotojų skaičiaus. Taip pat tyrime teigiama, kad įmonės, kurios didelį dėmesį skiria aplinkosauginiams sprendimams priklauso labiau rizikingoms pramoninėms šakoms

7 lentelė Ankstesnių mokslinių tyrimų rezultatų ĮSA tematika apibendrinimas

Autoriai	Objektas	Tyrimo metodika	Tyrimo imtis	Rezultatai
Kovaliov, Snieška, Simanavičius (2009)	ĮSA ataskaitos	Anketinė apklausa	64 automobilių verslo įmonės	Automobilių verslo srityje ĮSA principai nėra taikomi, vadovai mažai žino informacijos apie socialinės atsakomybės teikiamą naudą.
Dagilienė, Bruneckienė, (2010)	ĮSA ataskaita	Turinio analizė	1 Lietuvos įmonė	Įmonė pateikia ĮSA ataskaitas siekdama pritraukti suinteresuotas šalis, didinti konkurencingumą.
Šimanskienė, Paužuoliėnė (2010)	Įmonių darbuotojai	Anketinė apklausa	Įmonės kurių darbuotojų skaičius >100.	Socialiai atsakingų įmonių ir socialiai neatsakingų įmonių darbuotojai vertino: poreikių pasitenkinimą, žmonių lygybę, kovą prieš korupciją, darbo efektyvumą, kokybės gerinimą.
Font ir kt. (2011)	Įmonių socialinė atsakomybė	Anketinė apklausa	64 viešbučiai	Viešbučių vadovai savanoriškai atskleidžia socialinės atsakomybės informaciją. Kuo didesnis viešbutis, tuo daugiau informacijos pateikta.
Gineitienė, Žiogelytė, (2012)	ĮSA ataskaita	Lyginamoji sisteminė analizė	1 Lietuvos įmonė	Socialiai atsakinga įmonė dėmesį skiria žmonių lygybei, darbuotojų teisėms, švietimui bei aplinkosaugai
Perrigot, Oxibar, Dejean (2012)	ĮSA atskleidimas internetinėse svetainėse	Turinio, lyginamoji analizė	136 Prancūzijos įmonės	ĮSA informaciją linkusios atskleisti tos įmonės, kurios turi daugiau darbuotojų.
Bayond, Kavanagh, Slaughter (2012)	ĮSA atskleidimo lygis	Lyginamoji analizė	Libijos įmonės	ĮSA atskleidimo lygis priklauso nuo įmonės gyvavimo trukmės.
Rudžionienė, Petrauskaitė (2014)	ĮSA atskleidimas internetinėse svetainėse	Sisteminė, lyginamoji analizė	126 Lietuvos įmonės	Didžiausią įtaką ĮSA internetinėse svetainėse daro ūkio sektorius, finansinis svertas bei balansinė turto vertė.
Jusčius ir Gliausytė (2014)	ĮSA ataskaitų turinys	Turinio ir lyginamoji analizė	39 Lietuvos bendrovės	ĮSA lygis Lietuvoje žemas, tačiau Lietuvos įmonės yra suinteresuotos atskleisti informaciją. Didžioji dalis įmonių neturi strategijos kaip reikėtų socialinės atsakomybės ataskaitas pateikti suinteresuotoms šalims.
D. Dhaliwal ir kt. (2014)	ĮSA ataskaitos ir įmonės padėtis	Regresinė analizė	48 įmonės	Kuo įmonė turi daugiau suinteresuotų šalių, tuo ji labiau ir išsamiau atskleidžia socialinės atsakomybės informaciją.

Šaltinis: sudaryta remiantis, anksčiau minėtais autoriais.

Priešingai teigia (Drobetz, Merikas, Merika, Tsionas, 2014), jie teigia, kad socialinės atsakomybės atskleidimo lygiui įtaką daro įmonės dydis, veikla bei finansinis svetas. Autoriai tyrė laivybos įmones, bei teigia, kad šiame sektoriuje įmonės yra integravusios specialias vidines programas, padėsiančias atskleisti socialinės atsakomybės informaciją.

Perrigot, Oxibar, Dejean (2012) tyrė 136 Prancūzijos bendrovių ataskaitas. Tyrimo tikslas buvo atskleisti, kiek įmonių atskleidžia socialinės atsakomybės informaciją internetinėse svetainėse. Tyrimų rezultatai parodė, kad tik 86 procentai įmonių savo internetinėse svetainėse pateikė ĮSA informaciją. Taip pat autoriai išnagrinėjo paskatinančius veiksnius, kurie lemia didesnę ĮSA atskleidimą: įmonės dydis, pelningumas, finansiniai įsipareigojimai. Apibendrinus galima teigti, kad kuo daugiau darbuotojų, kuo mažiau skolintų lėšų, tuo socialinės atskaitomybės informacijos įmonių internetiniuose puslapiuose yra daugiau. Ankstesnių mokslinių tyrimų analizė pateikta 7 lentelėje.

Apibendrinant ankstesnius mokslinius tyrimų rezultatus, galima teigti, kad įmonių socialinės atsakomybės tema yra plačiai nagrinėjama tiek lietuvių, tiek užsienio autorių moksliniuose darbuose. (žr. 7 lent.). Pastebima, kad populiariausi tyrimo metodai yra anketinė apklausa ir lyginamoji analizė. Autoriai dažnai pasirenka apklausti įmonių darbuotojus arba nagrinėti duomenų bazines. Tyrimų tematika taip pat yra įvairiapusė. Socialinės atsakomybės atskleidimo veiksnius tyrė (Perrigot, Oxibar, Dejean, 2012, Rudžionienė, Petrauskaitė, 2014), įmonių socialinės atsakomybės lygį ar priklausomybę nuo kitų veiksnių nagrinėjo (Bayond, Kavanagh, Slaughter, v 2012, Font ir kt., 2011). Taip pat galima išskirti, kad autoriai rinkosi skirtingą tyrimo imtį ir objektą, vieni autoriai koncentruodavosi į vienos įmonės ĮSA ataskaitas, kiti autoriai tyrė pasirinkto sektoriaus įmones ar imtį išskaičiuodavo formulių pagalba. Pastebėta, kad tyrimų įvairovė yra plati, įmonių socialinė atsakomybė yra nagrinėjama įvairiais aspektais, sritimis bei būdais, tačiau pasigendama tyrimų, kurie nagrinėtų Šiaurės Europos įmonių socialinės atsakomybės atitikimą Europos Komisijos direktyvai.

Pirmoje darbo dalyje atikus mokslinės literatūros analizę ir apibrėžus socialinės atsakomybės sampratą galima apibrėžti, jog socialinė atsakomybė yra savanoriška veikla, politika, kuri apima ekonominius, socialinius ir aplinkosauginius aspektus. „3E“ modelis nurodo, įmonės socialinės atsakomybės lygį pagal tai, kokią informaciją savo ataskaitose atskleidžia ir kaip organizuoja įmonės politika. Taip pat akivaizdu, kad įmonių socialinės atsakomybės atskleidimo tendencija kiekvienais metais didės, kadangi iki 2016 metų įmonės ĮSA ataskaitas teikdavo savanoriška valia, tačiau nuo 2017 metų, pagal EK direktyvą socialinės atsakomybės atskleidimas yra reglamentuotas.

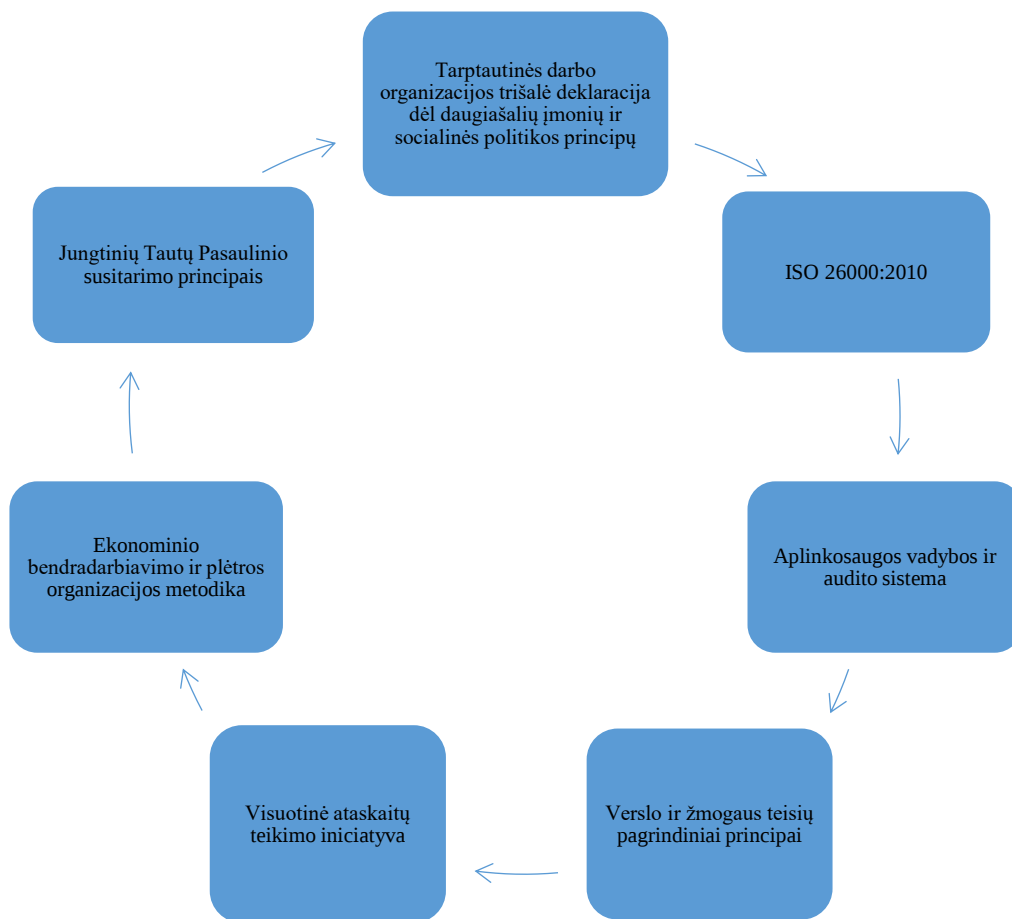
2. ĮMONIŲ SOCIALINĖS ATSAKOMYBĖS ATITIKIMO EK DIREKTYVAI ATKLEIDIMO METODOLOGINIAI YPATUMAI

Atlikus teorinę analizę, buvo nustatyta, kad įmonių socialinės atsakomybės sritis yra plačiai nagrinėjama, tačiau dar iki galo neiširta, todėl tampa aktualu atlikti mokslinį tyrimą šia tematika. Šioje darbo dalyje yra pristatomos pagal EK direktyvą pagrindinės socialinės atsakomybės atskleidimo metodikos bei parengiama ir detalizuojama tyrimo metodika, tyrimo imtis, tyrimo tikslas bei pristatomi tolimesni tyrimo etapai.

2.1 Įmonių socialinės atsakomybės atskleidimo metodikos ir jų palyginamoji analizė

Išnagrinėjus įmonių socialinės atsakomybės atskleidimo sampratą, teikiamą naudą ir grėsmę, būtina aptarti socialinės atsakomybės metodikas, kuriomis remiantis įmonės galėtų atskleisti informaciją apie atsakingą veiklą. Pagal EK reikalavimus, įmonės iki 2016 metų galėjo savanoriškai teikti socialinės atsakomybės ataskaitas, tačiau nuo 2017 metų įsigaliojusios Europos Komisijos direktyvos (PE-CONS 47/1/14) reikalavimams, tos įmonės, kurios priklauso viešojo intereso sektoriui ir balanso datą viršija vidutinį 500 darbuotojų skaičiaus per finansinius metus kriterijų, kurių turtas viršija 20 mln. eurų privalės pateikti atskirą socialinės atsakomybės ataskaitą. Šiuo metu vyrauja standartai, reikalavimai, rekomendacinio pobūdžio gairės, kuriomis įmonės gali naudotis norint atskleisti socialinės atsakomybės informaciją ar parengti ataskaitą, todėl tampa svarbu išanalizuoti visas esamas metodikas.

Pasak Leitonienės, Šarpauskienės (2012) socialinė informacija gali būti atskleista metinėse ataskaitose, aplinkos apsaugos ataskaitose, socialinės atsakomybės ataskaitose, darnaus vystymosi ataskaitose, internetiniuose tinklapiuose ir socialinės atsakomybės ataskaitose. Įmonių socialinę atsakomybę galima atskleisti remiantis nustatytomis metodikomis:

Šaltinis: sudaryta autorės pagal Leitonienė, Šarpauskienė, 2012.

3 pav. Socialinės atsakomybės atskleidimo metodikos

Viena iš pagrindinių metodikų yra Jungtinių Tautų Pasaulinis susitarimas. Tai strateginė, politinė iniciatyva, kurios pagrindinė esmė – kad organizacijos savo veiklą susieja 10 universalių Pasaulinio susitarimo principų, kurių pagrindinė esmė padėti verslui bendradarbiauti su visuomene ir išlaikyti skaidrumą. Šie principai yra susiję su žmogaus ir darbuotojų teisėmis, pasipriešinimu prieš korupciją ir aplinkosaugą. Žemiau yra pateikti pagrindiniai principai, kuriuos įmonės įtraukia į savo veiklą ir įmonės politiką:

1. Siekti, kad verslo organizacijos remtų ir gerbtų tarptautinę žmogaus teisių apsaugą savo įtakos srityse;
2. Siekti ir užtikrinti, kad įmonės neprisidėtų prie žmogaus teisių pažeidimų;
3. Siekti, kad verslo organizacijos remtų asociacijų laisvę ir pripažintų teisę į veiksmingas bendras derybas;
4. Siekti panaikinti bet kokį privalomąjį ar priverstinį darbą;
5. Siekti panaikinti vaikų darbą;
6. Diskriminacijos, susijusios su įdarbinimu ir profesija, panaikinimas;
7. Siekti, kad verslo organizacijos remtų prevencines programas, užtikrinančias aplinkos apsaugą;

8. Imtis iniciatyvų aplinkosaugos atsakomybei didinti;
9. Skatintų aplinkai palankių technologijų vystymąsi ir paplitimą;
10. Verslo organizacijos turi kovoti prieš visas korupcijos formas (tarp jų ir papirkinėjimą bei kyšininkavimą), (Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, 2019).

Pirmieji du principai susieti su žmogaus teisėmis, trečias – šeštas principai yra akcentuojami į darbuotojus ir jų teises. Septintas – devintas principai akcentuojami aplinkosauginius klausimus, o dešimtas principas pasisako prieš korupciją.

Pasaulinio susitarimo pažangos ataskaitos politikoje UN Global Compact Policy on Communicating Progress (UN, 2013) yra pateikiami minimalūs reikalavimai įmonėms, kurios nori teikti ĮSA ataskaitas. Įmonės, kurios prisijungia prie šios organizacijos, privalo pažangos ataskaitas reguliariai (kartą per metus) kelti ir pateikti suinteresuotoms šalims. Jos taip pat ĮSA ataskaitas turi įkelti į Pasaulinio susitarimo internetinį puslapį, pirmąją ataskaitą įmonė privalo pateikti po metų nuo įstojimo į Pasaulinio susitarimo organizaciją.

Apibendrinus Jungtinių Tautų Pasaulinio susitarimo metodiką, galima teigti, kad ji apima socialinius, aplinkosauginius aspektus, darbuotojų ir žmonių teises ir kovą prieš korupciją. Tačiau ši metodika neturi struktūrizuotos ataskaitos formos, nėra numatyta kokius rodiklius įmonė turėtų pateikti. Todėl įmonės gali laisva forma sudaryti ataskaitą ir savaip interpretuoti rekomendacines gaires.

Aplinkosaugos vadybos ir audito sistema. Viena iš pagrindinių metodikų nurodytų ES direktyvose yra Aplinkosaugos vadybos ir audito sistema (EMAS) (The EU Eco-Management and Audit Scheme). Europos Komisijos oficialiame internetiniame puslapyje (<http://ec.europa.eu/environment/emas/>) skelbiama, kad ES aplinkosaugos vadybos ir audito sistema orientuojasi tik į aplinkosauginius klausimus, kaip gerinti aplinkosaugos veiksmingumą ir EMAS yra puiki aplinkosaugos valdymo priemonė.

Ši sistema sukurta 1993 metais skirta bet kurio ūkio sektoriaus įmonėms, kuri padės skatinti ir užtikrinti aplinkos saugos efektyvumą. Pagal „Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1221/2009 (2009)“ taikyti EMAS leidžiama visoms Bendrijos narėms, taip pat ir jai nepriklausančių valstybių organizacijoms.

Svarbu išanalizuoti EMAS ataskaitos struktūrą. Pagal „Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1221/2009 (2009) IV priedą“ reikalaujama, kad ataskaitoje būtų :

Struktūra

Įvadas, kuriame nurodomas tikslas, metodikos nauda, ataskaitos kokybės reikalavimai ir forma.

Aplinkosaugos ataskaita, kuri turi atitikti nustatytus reikalavimus, joje turi būti išvardinti elementai, kurie bus nagrinėjami ataskaitoje.

Prieinamumas. Ši ataskaita turi būtų prieinama visuomenei ir vietos atskaitomybei.

Pagrindiniai rodikliai. Privalo būti išdėstomi rodiklių reikalavimai, sąrašas aplinkosauginių sričių (našumo, energijos sunaudojimo, atliekų ir kt.).

Šaltinis: sudaryta darbo autorės remiantis anksčiau minėtais autoriais.

4 pav. EMAS ataskaitos turinio struktūra

Apibendrinus Aplinkosaugos vadybos ir audito sistemą, galima teigti, kad yra konkretūs ataskaitos reikalavimai, pateikimo forma, rodikliai, kuriuos įmonė turi pateikti, tačiau ši sistema apima tik siaurą socialinės atsakomybės dalį – aplinkosaugą ir nenumato kitų socialinės atsakomybės atskleidimo sričių.

Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos metodika. (angl. Organisation for Economic Co-operation and Development – OECD - EBPO). EBPO tai gairės daugiašalėms įmonėms. Guidelines for Multinational Enterprises (2011) viena pirmaujančių tarptautinių priemonių, kurios skatina atsakingą ir skaidrų verslą. Šios gairės yra rekomendacinio pobūdžio. Gairėse išsamiai aprašoma apie žmogaus teises, informacijos atskleidimą, kovą prieš korupciją, politiką, užimtumą, kovą su kyšininkavimu, aplinkosaugą, vartotojų teises bei mokslą ir technologijas. Šios gairės pateikiamos tam, kad padėtų įmonėms ir suinteresuotoms šalims imtis priemonių, kurios skatintų socialinę atsakomybę, taip pat leistų prisidėti prie ekonominės, socialinės ir aplinkosaugos pažangos, siekiant tvarumo ir skaidrumo.

Trečiame Guidelines for Multinational Enterprises (2011) gairių skyriuje „Atskleidimas“ yra aprašomi EBPO ataskaitai skirti tam tikri reikalavimai:

- socialinės atsakomybės ataskaitoje turi būti pateikta įmonės politika, kurioje turi atsispindėti atlyginimų politika, veiklos rezultatų politika, tikslai ir rizikos veiksniai;
- aprašomi santykiai su darbuotojais ir suinteresuotomis šalimis;
- turi būti taikomi aukšti apskaitos standartai;
- nurodomos kitos elgesio normos, kuriomis įmonė vadovaujasi.

Apibendrinus EBPO gaires galima teigti, kad ši metodika nėra labai išsami ir aiški. Ši metodika daugiau skirta tarptautinėms įmonėms, todėl nacionalinėje rinkoje veikiančioms įmonėms gali būti sunku suprasti reikalavimus. Svarbu paminėti, kad EBPO gairėse taip pat yra minima ĮSA atskleidimo metodika – GRI, kurią pabrėžia kaip geresnę, išsamesnę priemonę, norint atskleisti socialinę atsakomybę.

Tarptautinės darbo organizacijos trišalė deklaracija dėl daugiašalių įmonių ir socialinės politikos principų. Tarptautinė darbo organizacija (TDO) siekia visame pasaulyje didinti socialinį teisingumą dirbančių žmonių atžvilgiu. Principai, išdėstyti Trišalėje principų deklaracijoje dėl daugiašalių įmonių ir socialinės politikos (angl. Tripartite Declaration of Principles Concerning Multinational Enterprises and Social Policy) (2017), yra orientuoti į daugiašalių įmonių verslą ir problemas susijusias su darbu. TDO deklaracija skelbia pagrindinius segmentus, kuriuos įmonė turi atskleisti : užimtumas, mokymas, darbo ir gyvenimo santykiai. Deklaracijoje yra pateikti kiekvieno segmento reikalavimai, kurie padidintų ir užtikrintų darbuotojo gerovės kūrimą įmonės viduje (t.y. darbo metu) ir už jo ribų. Apibendrinant galima teigti, kad ši metodika yra orientuota į darbuotojų gerovę, darbo santykius. Visgi TDO deklaracijos principai yra gan neišsamūs socialinės atsakomybės atžvilgiu, kadangi apima tik vieną socialinės srities aspektą : darbuotojai ir darbas.

Visuotinė ataskaitų teikimo iniciatyva. (angl. Global Reporting Initiative) (GRI)– tai organizacija kuri skatina, jog įmonės teiktų tvarumo ataskaitas ir prisidėtų prie tvaraus vystymosi. Global Conference on Sustainability and Transparency (2013) skelbiama, kad gaires gali naudoti visos organizacijos ir įmonės, nepriklausomai nuo jos dydžio ar sektoriaus. Šios organizacijos misija yra sukurti tvarumo ataskaitos standartą, kurį galėtų pritaikyti visos organizacijos ir įmonės. GRI vizija yra, jog tvarumas taptų neatsiejama kiekvienos įmonės dalis. GRI apima tiek socialines, aplinkosaugines ir ekonomines sritis. GRI sudaro atskaitomybės gairės, kurios naudojamos tarptautiniu mastu, kaip visuotinai pripažinta ataskaitų teikimo sistema, rekomendacijos konkrečiam sektoriui ir kita informacija, kuri padeda įmonėms užtikrinti tvaraus verslo politiką ir skaidrumą.

Jog būtų paprasčiau naudotis šia metodika, siekiant socialinės atsakomybės aspektų taikymo versle, visuotinė ataskaitų teikimo iniciatyva yra parašiusi „G4 Tvarios atskaitomybės gaires“. Šiose gairėse yra surašytas visas veiksmų planas, kaip turėtų būti sudaroma ĮSA ataskaita. Šios gairės apima :

1. strategiją ir analizę;
2. įmonės apibūdinimą;
3. ataskaitos parametrus;
4. korporatyvinio valdymo elementus;
5. ekonominius rodiklius;
6. aplinkosaugos rodiklius;
7. santykių su darbuotojais rodiklius;

8. žmogaus teisių apsaugos rodiklius;
9. atsakomybės visuomenei rodiklius;
10. atsakomybės rinkos srityje rodiklius.

Apibendrinant galima teigti, kad visuotinė ataskaitų teikimo iniciatyva yra viena iš populiariausių ĮSA ataskaitų teikimo srityje. GRI gairės yra išsamios, ataskaitoms keliami pateikimo reikalavimai yra aiškūs ir detalai aprašyti. Ši metodika apima visas socialinės atsakomybės sritis, dėl to naudojantis šiomis gairėmis galima parengti išsamias ir pilnavertes ataskaitas ir taip prisidėti prie socialiai atsakingo verslo kūrimo.

Verslo ir žmogaus teisių pagrindiniai principai (angl. Guiding Principles on Business and Human Rights) (2011) ši sistema siekia pateikti patikimą standartą / modelį, kuris padėtų kovoti prieš nepageidaujamą riziką: piktnaudžiavimu žmogaus teisėmis. Vadovaujantis Verslo ir žmogaus teisių pagrindinių principų gairėmis nėra akcentuojama socialinė atsakomybė ir pagrindinės jos sritys, tačiau įmonė teikdama ataskaitas apie ĮSA veiklą turėtų išsamiai pateikti informaciją susijusią su žmogaus teisėmis: kaip tai įgyvendinama įmonės politikoje, rodiklių analizę. Šie pagrindiniai principai taikomi visoms valstybėms ir visoms verslo įmonėms, nepriklausomai nuo jų dydžio, sektoriaus, vietos ar struktūros.

ISO 26000:2010 (angl. Guidance on social responsibility and OECD Guidelines for Multinational Enterprises) (2011) Priešingai nei kiti ISO standartai, šis nėra sertifikuotas. Ši metodika yra rekomendacinio pobūdžio, teikia rekomendacijas, bet ne reikalavimus. Nepriklausomai nuo įmonės dydžio, veiklos, šias rekomendacijas gali nusipirkti bet kuri įmonė ISO internetiniame puslapyje, sukurtoje platformoje.

Šis standartas leidžia įmonėms susipažinti su socialinės atsakomybės samprata, metodais, suinteresuotų šalių pritraukimu, pagrindinėmis socialinės atsakomybės sritimis. Šis standartas apima aplinkosaugą, žmogaus teises, įdarbinimo ir darbo praktiką, vadovavimą, skaidrią veiklą, bendruomenės bei vartotojų įtraukimą.

Taip pat ISO 26000:2010 standarte yra pateikiamos rekomendacijos ĮSA ataskaitoms sudaryti:

- išsamumas. Turi būti pateikta visa informacija susijusi su socialine atsakomybe (ekonominiai, socialiniai ir aplinkosauginiai aspektai);
- suprantamumas. Ataskaita turi būti pateikta tokia kalba, kurią suprastų didžioji dalis suinteresuotų asmenų;
- tinkamumas. Turi tenkinti suinteresuotų šalių keliamus reikalavimus;
- tikslumas. Informacija turi būti pateikta tiksli be iškraipymų. Taip pat turi būti pateikta tiek teigiama, tiek neigiama informacija;
- laikas. Ataskaitos turi būti parengtos laiku;

- prieinamumas. Ataskaitos turi būti laisvai prieinamos suinteresuotoms grupėms.

Siekiant apibendrinti visas socialinės atsakomybės atskleidimo metodikas, kurios yra nurodomos Europos Komisijos direktyvoje, buvo sudaryta 8 lentelė. (žr. 8 lent.), kurioje pateikiamos socialinės atsakomybės sritys ir kurios metodikos reikalauja šios informacijos pateikimo.

8 Lentelė Įmonių socialinės atsakomybės atskleidimo metodikų palyginimas

Reikalavimai / Metodika	Global Compact	EMAS	EBPO	TDO	GRI	Verslo ir žmogaus teisių principai	ISO
Aplinkos apsauga	x	x	x	x	x		x
Socialiniai aspektai	x		x	x	x	x	x
Pagarba žmogaus teisėms	x		x		x	x	x
Antikorupcija	x		x		x		x
Trumpas verslo modelio aprašymas		x	x		x		
Nefinansiniai pagrindiniai veiklos rezultatų rodikliai	x	x	x		x		x

Šaltinis: sudaryta autorės, remiantis ankstesniais paminėtais šaltiniais.

Atlikus įmonių socialinės atsakomybės atskleidimo metodikų analizę, galima teigti, kad dauguma jų yra rekomendacinio pobūdžio, suteikia verslui gaires, kaip įgyvendinti verslui vieną ar kitą socialinės atsakomybės sritį. Svarbu pabrėžti, kad visų metodikų pagrindas yra GRI. Visos nagrinėtos metodikos (EMAS, JT pasaulinis susitarimas, EBPO, ISO:26000, TDO) atskleidžia tik dalį to, ką apima GRI metodika. Mažiausiai socialinės atsakomybės sričių atskleidžia verslo ir žmogaus teisių principai. Pastaroji apima tik socialinius aspektus. TDO metodika taip pat orientuota į darbuotojų gerovę, tačiau ji tinka tarptautinėms įmonėms. EMAS metodika orientuota į socialinius aspektus. Visgi rengiant socialinės atsakomybės ataskaitą rekomenduojama remtis GRI metodika, kadangi tai leis parengti pilnavertę ir išsamias ataskaitas.

2.2 Tyrimo metodika

Tyrimo poreikio pagrindimas. Pirmoje darbo dalyje atlikus literatūrinę analizę socialinės atsakomybės spektru bei išnagrinėjus ankstesnių mokslinių tyrimų rezultatus, specifiką, imtį ir tyrimo pobūdį galima teigti, kad įmonių socialinės atsakomybės atskleidimo tematika yra aktuali ir svarbi. Pastebima, kad didžioji dalis tyrimų yra susijusi su įmonių socialinės atsakomybės daromu poveikiu, ieškomos priežastys, kodėl įmonės renkasi atskleisti ĮSA informaciją, tačiau tyrimų, kurie nagrinėtų Šiaurės Europos valstybių įmonių socialinės atsakomybės atskleidimą ir atskleidimo lygį pagal EK direktyvą nebuvo pastebėta, todėl tampa aktualu į tyrimų spektrą įtraukti šių valstybių įmones. Svarbu paminėti, kad Šiaurės Europos šalims priklausė tik Skandinavijos šalys, tačiau JTO paskelbė, kad nuo 2016 metų prie Šiaurės Europos šalių priskiriamos ir Baltijos šalys (Lietuva, Latvija ir Estija). Todėl atliktas tyrimas apims atsinaujinusį Šiaurės Europos šalių sąrašą. Taip pat aktualu yra įvertinti socialinės atsakomybės atskleidimo atitikimą EK direktyvai, kadangi pagal EK direktyvą PE-CONS 47/1/14 įmonės nuo 2017 metų, kurios atitiks EK skelbiamus reikalavimus rengdamos socialinės atsakomybės ataskaitas privalės remtis bent viena iš penkių EK direktyvos metodikų.

Tyrimo objektas. Šiaurės Europos šalių įmonių socialinės atsakomybės atskleidimas.

Tyrimo tikslas. Įvertinti ir nustatyti Šiaurės Europos įmonių socialinės atsakomybės atskleidimą ir atitikimą EK direktyvai. Šiuo tyrimu siekiama išsiaiškinti, kokia ĮSA atskleidimo metodika yra populiariausia ir kokia dalis įmonių, laikantis tam tikros metodikos gairių, išpildo pasirinktos metodikos rekomendacijas ir reikalavimus.

Tyrimo metodai. Šiaurės Europos šalių įmonių socialinės atsakomybės atskleidimui įvertinti, pasirinkti labiausiai tinkami metodai: kiekybinis turinio metodas, o apibendrinti pačią įmonių socialinės atsakomybės atskleidimo situaciją pasirinkta lyginamoji ir sisteminė analizė, jos pagrindu buvo lyginamos įmonių socialinėse ataskaitose atskleidžiamos informacijos atitikimas EK direktyvų metodikų reikalavimams. Surinkti duomenys buvo apdorojami „MS Excel“ programa, bei antriniai duomenys interpretuojami.

Tyrimo etapai. Tyrimas turi būti atliekamas dviem etapais:

- Pirmajame tyrimo etape siekiama išanalizuoti bendrinę Šiaurės Europos šalių įmonių socialinės atsakomybės atskleidimo situaciją. Šiame etape pasitelkiama statistinė lyginamoji analizė, kurios dėka įvertinamas socialiai atsakingų įmonių pokytis, nagrinėjamas socialinės atsakomybės įmonių pasiskirstymas pagal ekonominius sektorius, pramonės šaką, įmonės dydį 2015-2020 metų laikotarpyje. Taip pat turi būti siekiama išsiaiškinti, kurioje Šiaurės Europos šalyje daugiausia įmonės yra linkusios atskleisti socialinės atsakomybės ataskaitas. Pagal EK direktyvą viešojo sektoriaus įmonės, kurios turi daugiau negu 500 darbuotojų, privalo pateikti socialinės atsakomybės informaciją todėl svarbu išnagrinėti, kokio pobūdžio įmonės labiau suinteresuotos teikti ĮSA informaciją: viešojo

sektoriaus ar privataus sektoriaus, mažos, vidutinės ar didelės įmonės. Pirmojo tyrimo rezultatai leis pateikti išvadas, kurioje šalyje, kurio sektoriaus įmonės labiau linkusios atskleisti ĮSA ataskaitas, ir koks procentas įmonių teikia socialinės atsakomybės ataskaitas Pasaulinio susitarimo organizacijai tiriamuoju laikotarpiu.

- Antrajame tyrimo etape atsižvelgiant į tyrimo tikslą, pasirenkamas kiekybinis turinio analizės metodas. Šiame etape bus renkami visi tyrimui reikalingi duomenys, atliekamas Šiaurės Europos šalių įmonių socialinės atsakomybės atskleidimo vertinimas. Pirmasis tyrimo žingsnis yra – eliminuoti tas įmones, kurios nepateikė socialinės atsakomybės ataskaitų 2015 – 2020 metais, taip pat įmones, kurios ataskaitas pateikė valstybine kalba dėl kalbos barjero, žinoma, išskyrus Lietuvos įmones. Taip pat eliminuoti įmones, kurios socialinės atsakomybės ataskaitas pateikė nesilaikantis EK direktyvos metodikomis. Šiame tyrimo etape siekiama išsiaiškinti, kur teikiama ĮSA informacija: ar atskirose ataskaitose, ar metiniuose pranešimuose, kokia metodika yra populiariausia teikiant ĮSA informaciją, taip pat ar įmonės laikosi EK direktyvos keliamų reikalavimų. Išsamiau tyrimo etapai yra nurodyti (žr. 9 lent.)

9 Lentelė. Tyrimo etapai ir klausimai

I. Pirmas tyrimo etapas. (ĮSA situacijos analizė Šiaurės Europos šalyse)
• Koks socialiai atsakingų įmonių skaičiaus pokytis Šiaurės Europos šalyse 2015-2020 m.?
• Kiek socialiai atsakingų Šiaurės Europos šalių įmonių pateikė ĮSA ataskaitas 2015-2020 m.?
• Koks socialiai atsakingų Šiaurės Europos šalių įmonių pasiskirstymas pagal įmonės dydį 2015-2020 m.?
• Koks socialiai atsakingų Šiaurės Europos šalių įmonių pasiskirstymas pagal ekonominės veiklos sektorių 2015-2020 m.?
• Kokia kalba pateikiama Šiaurės Europos šalių įmonių socialinės atsakomybės ataskaita 2015-2020 m.?
• Koks socialiai atsakingų Šiaurės Europos šalių įmonių pasiskirstymas pagal įmonės sektorių 2015-2020 m.?
II. Antras tyrimo etapas. (ĮSA atskleidimo vertinimas Šiaurės Europos šalyse)

9 lentelės tęsinys kitame puslapyje

• Kur įmonės pateikia socialinės atsakomybės informacija (metinis pranešimas, grupės konsoliduota ataskaita, atskira ataskaita) 2015-2020 m.?
• Kokia EK direktyvos metodika remiasi rengiant socialinės atsakomybės ataskaita 2015-2020 m.?
• Ar pateiktos ataskaitos atitinka EK PE-CONS 47/1/14 REV 1 direktyvos reikalavimus? ○ Ar pateiktas vadovo žodis? ○ Ar pateiktas verslo modelio ir strategijos aprašymas? ○ Ar pateiktas įmonės politikos aprašymas? ○ Ar pristatomi veiklos rezultatai?
• Ar įmonių socialinės atsakomybės ataskaitose atsispindi aplinkosauginės srities informaciją? ○ Ar ataskaitoje atskleista informacija apie įmonės veiklos poveikį aplinkai? ○ Ar ataskaitoje atskleista informacija apie oro taršą? ○ Ar ataskaitoje atskleista informacija apie taršos mažinimą? ○ Ar ataskaitoje atskleista informacija apie atsinaujinančius ir neatsinaujinančius išteklius? ○ Ar ataskaitoje atskleista informacija apie išmetamą dujų kiekį CO2?
• Ar įmonių socialinės atsakomybės ataskaitose atsispindi socialinės srities informaciją? ○ Ar ataskaitoje atskleista informacija apie lyčių lygybę? ○ Ar ataskaitoje atskleista informacija apie darbuotojų lygybę? ○ Ar ataskaitoje atskleista informacija apie darbuotojų kvalifikacijos kėlimą? ○ Ar ataskaitoje atskleista informacija apie saugią darbo aplinką? ○ Ar ataskaitoje atskleista informacija apie darbuotojų sveikatą?
• Ar įmonių socialinės atsakomybės ataskaitose atsispindi ekonominės srities informaciją? ○ Ar ataskaitoje atskleista informacija apie antikorupciją? ○ Ar ataskaitoje atskleista informacija apie kyšininkavimą? ○ Ar ataskaitoje atskleista informacija apie riziką ir jos valdymą? ○ Ar ataskaitoje atskleista informacija apie mokesčius? ○ Ar ataskaitoje atskleista informacija apie švietimą?

Šaltinis: sudaryta darbo autorės remiantis EK direktyva.

Tyrimo metodo pagrindimas. Kaip ir minėta anksčiau, pirmajame tyrimo etape bus naudojama lyginamoji analizė, antrajame tyrimo etape pasirinkta kiekybinė turinio analizė, kadangi šis metodas

leidžia atlikti išsamų tyrimą. Bus laikomasi specifinio nuoseklumo: daugartinis duomenų analizavimas ir pasitelktas kodavimas. Tyrime naudojamas kodavimas „x“ ir „1“. X kodavimas naudojama pirmajame tyrimo etape, jo skaitinė reikšmė – „Taip“, tai reiškia, kad „x“ žymima, jeigu įmonė atskleidžia socialinės atsakomybės ataskaitą. „1“ kodavimas naudojamas antrajame etape, jo skaitinė reikšmė reiškia, kad įmonė atitinka EK direktyvos analizuojamą reikalavimą.

Taip pat vertinant Šiaurės Europos šalių įmonių socialinės atsakomybės ataskaitų atskleidimo atitikimą, svarbu įvertinti atitikimo lygį EK direktyvos reikalavimams. Šiam tikslui buvo sudaryta 10 lentelė. Lentelėje duomenys koduojami:

- „Y“ žymimas įmonių socialinės atsakomybės ataskaitų EK direktyvai atitikimo procentinis skaičius.
- Įmonių socialinės atsakomybės ataskaitos, kurių atitikmuo EK direktyvos reikalavimams yra mažesnis negu 40 proc., jos atitikimo lygis yra **žemas**.
- Įmonių socialinės atsakomybės ataskaitos, kurių atitikmuo EK direktyvos reikalavimams yra daugiau arba lygu 40 proc., bet mažiau negu 70 proc., jos atitikimo lygis yra **vidutinis**.
- Įmonių socialinės atsakomybės ataskaitos, kurių atitikmuo EK direktyvos reikalavimams yra daugiau arba lygu 70 proc., jos atitikimo lygis yra **aukštas**.

10 Lentelė. ĮSA atskleidimo lygio vertinimo kriterijai

Įvertis (proc.)	Atitikimo lygis EK direktyvos reikalavimams.
Y < 40 proc.	Žemas
40 proc. < Y < 70 proc.	Vidutinis
Y > 70 proc.	Didelis

Šaltinis: sudaryta remiantis Bendoraitiene ir Šimkute (2016), Juščius, Gliauslytė, (2014).

Imtis. Tyrime bus nagrinėjamos Šiaurės Europos šalių 342 įmonių socialinės atsakomybės ataskaitos, kurios priklauso Pasaulinio Susitarimo organizacijai. Šiaurės Europos šalis sudaro : Lietuva, Latvija, Estija, Danija, Norvegija, Suomija, Airija, Danija, Švedija ir Islandija. Visgi Šiaurės Europos šalims priklauso ir Baltijos šalys, todėl yra aktualu atlikti šį tyrimą ir apžvelgti Lietuvos tendencijas. Šiame tyrime yra eliminuojamos Danijos ir Norvegijos įmonių socialinės ataskaitos, kadangi jos sudaro apie 80 proc. visos nagrinėjamos apimties, todėl tyrimo rezultatai būtų netikslingi. Taip pat tyrime atsisakyta nagrinėti Estijos įmonių socialinės atsakomybės ataskaitas, nes tik viena įmonė atitinka EK direktyvos reikalavimus. Pasirinktas tyrimo laikotarpis yra 2015-2020 metai, kadangi yra svarbu apžvelgti tendencijas ilgesniu laikotarpiu, taip pat įvertinti situaciją prieš EK direktyvos paskelbimą ir po jos paskelbimo. Tyrime siekiama išnagrinėti socialiai atsakingas įmones, todėl yra pasirinkta

nagrinėti Pasaulinio susitarimo organizacijos (angl. Global Compact) narių socialinės atsakomybės ataskaitas. Tyrimo imčiai pasirinkta šios organizacijos narės, kadangi yra viešai prieinama internetinė svetainė ir visa reikalinga informacija. Taip pat ji yra viena iš organizacijų, kurios skatina įmones tapti socialiai atsakingomis.

Antrame tyrimo etape bus eliminuojamos tos įmonių ataskaitos, kurios yra pateiktos nacionaline kalba, dėl kalbos barjero, taip pat eliminuotos ataskaitos, kurios parengtos remiantis neidentifikuota metodika. Eliminavus įmonės, kurios neatitiko reikalavimų, liko 297 įmonės, kurios teisingai pateikė socialinės atsakomybės ataskaitas, todėl esant tokiam nedideliui skaičiui, pasirinkome išnagrinėti visas pateiktas ataskaitas. Tyrimo imtis 297 įmonių 2015-2020 metų socialinės atsakomybės ataskaitos.

Tyrimo ribotumai.

1. Šiame tyrime socialiai atsakingos įmonės yra laikomos tik tos, kurios pateikia socialinės atsakomybės ataskaitas Pasaulinio susitarimo organizacijai, taip pat analizuojamos įmonės, kurios yra paskelbusios ataskaitas oficialiame internetiniame jų puslapyje www.unglobalcompact.com
2. Tyrime eliminuotos Danijos ir Švedijos įmonių socialinės atsakomybės ataskaitos, kadangi jų įtraukimas į tyrimo imtį iškraipytų tyrimo rezultatus, kadangi šių šalių įmonių ataskaitos sudaro daugiau negu 85 proc. visos imties. Ateityje būtų galima atlikti tyrimą tik šių dviejų Šiaurės Europos šalių socialinės atsakomybės atskleidimo vertinimo tyrimą ir išanalizuoti pagrindinės priežastis, kodėl šių šalių įmonės labiausiai yra linkusios atskleisti socialinės atsakomybės ataskaitas.
3. Siekiant atlikti kuo tikslesnį tyrimą yra pasirinktas šešių metų laikotarpis, nagrinėjamos 2015 – 2020 m. socialinės atsakomybės ataskaitos. Ateityje tyrimas galėtų būti praplėstas tyrimo imtimi bei ilgesniu laikotarpiu.

3. ŠIAURĖS EUROPOS ŠALIŲ ĮMONIŲ SOCIALINĖS ATSAKOMYBĖS ATSKLEIDIMO SITUACIJOS ANALIZĖ

Trečioje darbo dalyje bus atliekamas Šiaurės Europos šalių įmonių socialinės atsakomybės atskleidimo atitikimo EK direktyvai vertinimas. Atliekama bendrinė Šiaurės Europos šalių socialiai atsakingų įmonių analizė, vėliau vertinamas ataskaitų, parengtų pagal EK direktyvos metodikas atitikimo lygis.

3.1 Šiaurės Europos šalių įmonių socialinės atsakomybės atskleidimo tyrimas

Siekiant įvertinti Šiaurės Europos šalių įmonių socialinės atsakomybės atskleidimą, pirmiausia yra apžvelgiama bendrinė informacija (žr. 9 lent. 33 p.). Koks yra socialiai atsakingų įmonių skaičiaus pokytis Šiaurės Europos šalyse 2015-2020 m., kiek socialiai atsakingų Šiaurės Europos šalių įmonių pateikė ĮSA ataskaitas 2015-2020 m., koks socialiai atsakingų Šiaurės Europos šalių įmonių pasiskirstymas pagal įmonės dydį 2015-2020 m., koks socialiai atsakingų Šiaurės Europos šalių įmonių pasiskirstymas pagal ekonominės veiklos sektorių 2015-2020 m., kokia kalba pateikiama Šiaurės Europos šalių įmonių socialinės atsakomybės ataskaita 2015-2020 m. ir koks socialiai atsakingų Šiaurės Europos šalių įmonių pasiskirstymas pagal įmonės sektorių 2015-2020 m. Šiems tikslams pasiekti yra pasirenkamos visos Šiaurės Europos šalių įmonės ir jų ataskaitos, kurios priklauso Pasaulinio Susitarimo organizacijai.

Remiantis (žr.11 lent.) matoma, jog per 2014-2019 metus į Pasaulinio susitarimo organizaciją įstojo 342 įmonės (žr. 1 priedą). Vyrauja tendencija, jog kiekvienais metais narių skaičius yra didėjantis. Lyginant visų metų pokyčius, 2016 metų pokytis yra didžiausias, kuris siekia netgi 17,78 proc. Tai galėjo lemti tai, jog nuo 2016 metų yra įsigaliojusi Europos Komisijos direktyvą, kuri skatina teikti socialinės atsakomybės reikalavimus. Visais kitais metais pokytis yra tolygiai didėjantis, 2017 metais jis siekia 13,68 proc., 2018 metais 19,09 proc., 2019 metais 19,16 proc., kadangi socialinė atsakomybė kiekvienais metais vis tampa populiareesnė tarp įmonių, labiau žinoma ir kelianti konkurencingumą.

11 lentelė. 2015-2019 metų Šiaurės Europos šalių įmonių priklausančių Pasaulinio susitarimo organizacijai pokytis

Metai	Šiaurės šalių įmonių skaičius	Pokytis (proc)
2014 metais	168	-
2015 metais	180	7,14%
2016 metais	212	17,78%
2017 metais	241	13,68%
2018 metais	287	19,09%
2019 metais	342	19,16%

Šaltinis: sudaryta darbo autorės remiantis Pasaulinio susitarimo organizacijos duomenimis.

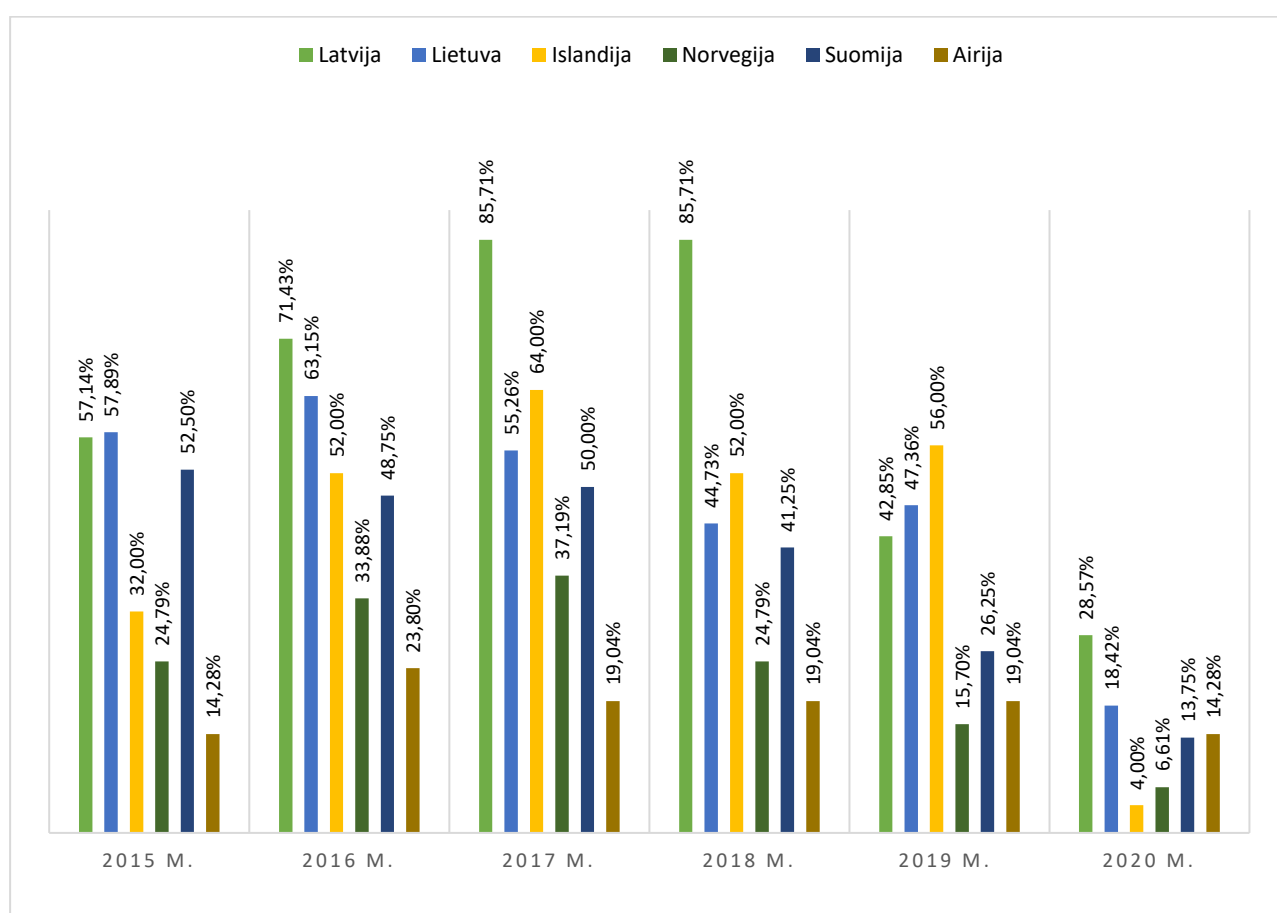
Tačiau pastebima, jog nors ir didėja socialiai atsakingų įmonių skaičius, tačiau tolygiai mažėja pateikiamų socialinės atsakomybės ataskaitų. Remiantis 12 lentelės duomenimis matome, jog 2015 metais ataskaitas pateikė 36,70 proc. Pasaulinio susitarimo organizacijos narių. Didžiausias procentas yra 2016 metais, tai gali būti sietina su tuo, jog būtent šiais metais paskelbta EK direktyva, todėl įmonės yra suinteresuotos atitikti direktyvos reikalavimus ir siekia 44,44 proc. 2017 metais ataskaitų pateikė 43,77 proc., o vertinant 2020 metus, ataskaitų pateikė tik 32 įmonės, kurios procentaliai siekia 10,77 proc. Visgi svarbu paminėti, jog 2020 metais tokį žemą ataskaitų skaičių galėjo lemti tai, jog įmonės dar nespėjo pateikti ataskaitų už praėjusius metus.

12 lentelė. Šiaurės Europos šalių įmonės, teikiančios socialinės atsakomybės ataskaitas 2015-2020 m. Pasaulinio susitarimo organizacijai

	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.
Įmonių skaičius, kurios pateikė ĮSA ataskaitą	109	132	130	112	81	32
Procentas	36,70%	44,44%	43,77%	37,71 %	23,27%	10,77%

Šaltinis: sudaryta darbo autorės remiantis Pasaulinio susitarimo organizacijos duomenimis.

Analizuojant socialinės atsakomybės atskleidimą svarbu ir naudinga išanalizuoti bendrąsias tendencijas Šiaurės Europos šalyse ir palyginti pasiskirstymą tarp šalių, kiek įmonės linkusios pateikti socialinės atsakomybės ataskaitas (žr. 1 priedą). Kaip ir buvo minėta, vyrauja tendencija, jog socialiai atsakingų įmonių skaičius sparčiai didėja, tačiau socialinės atsakomybės ataskaitų sparčiai mažėja. Remiantis 5 paveikslo duomenimis matoma, jog daugiausia ataskaitų pateikia Latvijos šalies įmonės (28,57 proc. - 85,71 proc.) Taip pat Lietuvos įmonės yra linkusios teikti socialinės atsakomybės ataskaitas Pasaulinio susitarimo organizacijai (18,42 proc. - 63,15 proc.). Mažiau suinteresuotos yra Norvegijos įmonės (6,61 proc. – 37,19 proc.), Airijos įmonės (14,28 proc. – 23,80 proc.). Apibendrinus duomenis, galima teigti, kad didžioji dalis įmonių visgi yra suinteresuotos teikti socialinės atsakomybės ataskaitas Pasaulinio Susitarimo organizacijai.

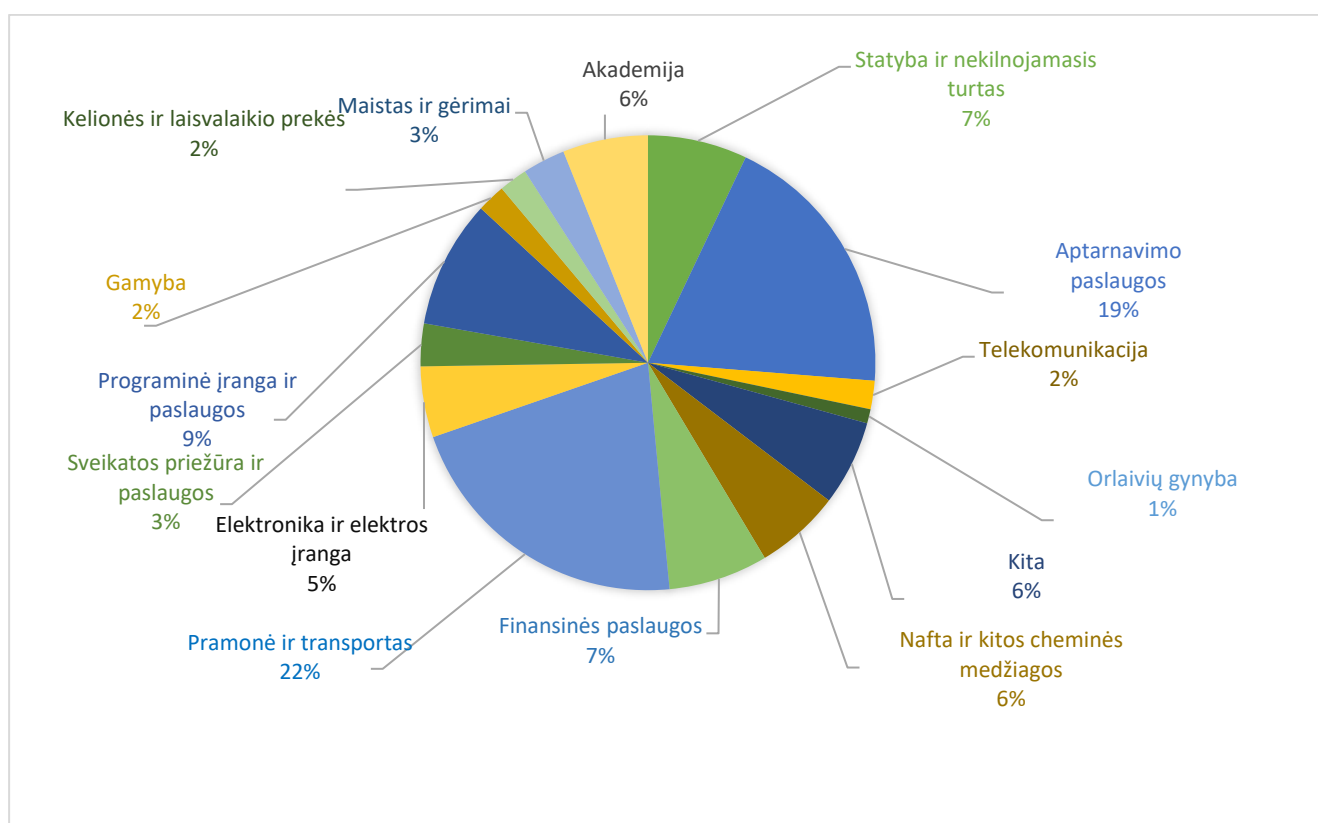

Šaltinis: sudaryta darbo autorės remiantis Pasaulinio susitarimo organizacijos duomenimis.

5 pav. Šiaurės Europos įmonės, teikiančios socialinės atsakomybės ataskaitas 2015-2020 m. Pasaulinio susitarimo organizacijai pasiskirstymas pagal šalis

Taip pat naudinga išsiaiškinti socialiai atsakingų įmonių pasiskirstymą pagal veiklos sektorių, kurie sektoriai yra labiau linkę laikytis socialinės atsakomybės principų (žr. 1 priedą). Remiantis 6 paveikslu matoma, jog didžiąją dalį sudaro pramonės ir transporto sektorius 22 proc., galima teigti, jog

pramoninio sektoriaus įmonės yra labiausiai linkusios teršti gamtą, naudoti kenksmingus resursus, todėl jos labiausiai yra suinteresuotos socialinės atsakomybės principais, kaip sumažinti taršos kiekį, optimizuoti darbą. Taip pat jos yra labiau stebimos suinteresuotų šalių ir yra svarbios ekonomikos rinkoje, todėl geresnis ir atsakingas įvaizdis gerina ir didina konkurencingumą. Taip pat didelė dalis įmonių priklauso aptarnavimo paslaugų sektoriuje, siekia 19 proc. 7 – 9 proc. įmonių yra finansinių paslaugų sektoriuje, statybų ir nekilnojamo turto sektoriuje, programinės įrangos paslaugų sektoriuje, Mažiausiai atsakingų įmonių yra gamybos sektoriuje, maisto ir gėrimų sektoriuje, telekomunikacijos ir orlaivių gynybos sektoriuose. Visgi apibendrinus galima teigti, jog didžioji dalis įmonių, kurios yra socialiai atsakingos yra tuose sektoriuose, kurie glaudžiai susiję su aplinkosauga bei komunikacija ir aptarnavimu, kadangi aplinkosauginiai ir socialiniai aspektai yra vieni iš pagrindinių socialinės atsakomybės sudedamųjų dalių.

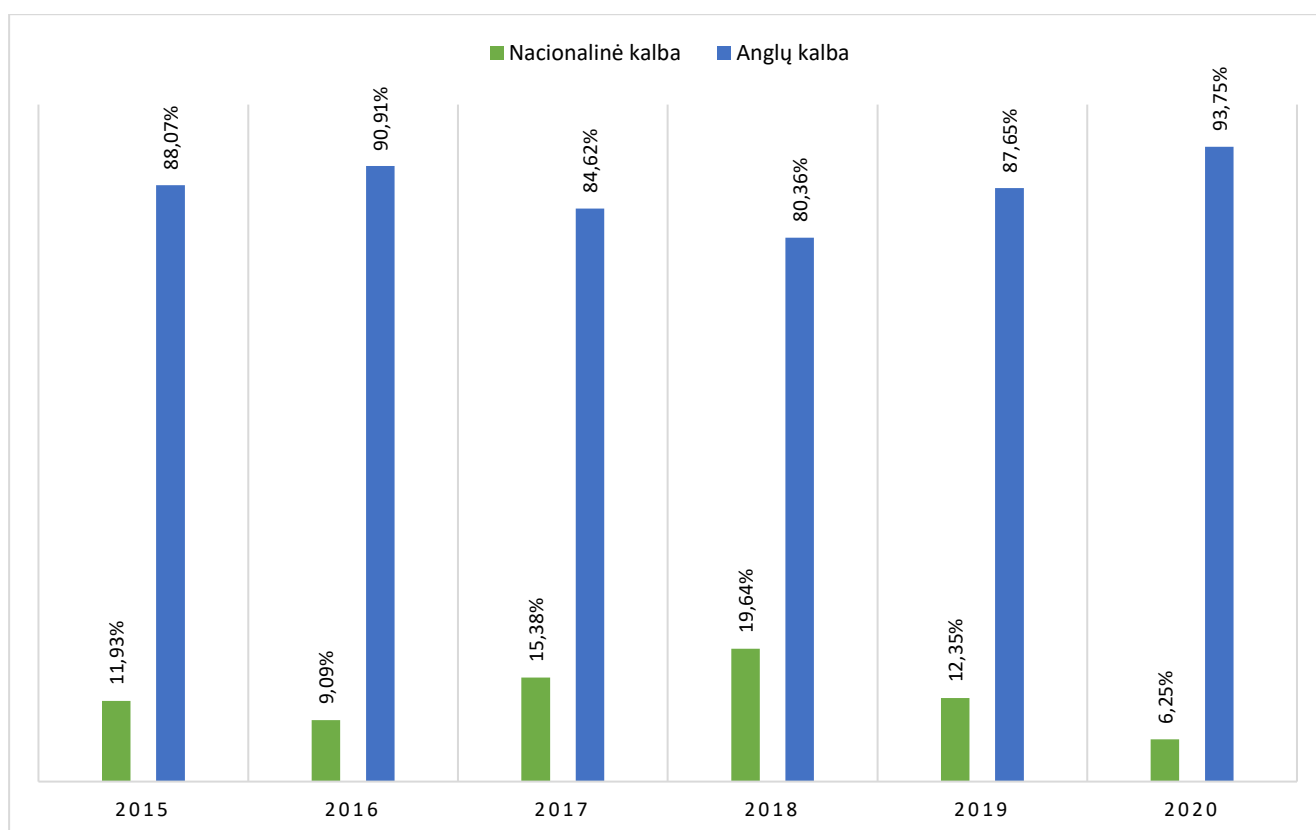

Šaltinis: sudaryta darbo autorės remiantis Pasaulinio susitarimo organizacijos duomenimis.

6 pav. Šiaurės Europos įmonių socialinės atsakomybės atskleidimo pasiskirstymas pagal veiklos sektorius, 2015-2020 m

Analizuojant socialinės atsakomybės sampratą ir mokslininkų tyrimų rezultatus, galima teigti, kad vis daugėja tarptautinių įmonių, daugėja užsienio investuotojų, todėl vis dažniau yra stebima įmonės veikla užsienio suinteresuotų šalių. Todėl tampa aktualu, kokia kalba socialiai atsakingos įmonės pateikia ataskaitas Pasaulinio Susitarimo organizacijai (žr. 1 priedą). Remiantis 7 paveikslu matoma,

kad didžioji dalis įmonių yra linkusios atskleisti socialinės atsakomybės ataskaitas tarptautine kalba (80,36 proc. – 93,75 proc.). Nacionaline kalba pateiktų ataskaitų skaičius yra santykinai mažas ir svyruoja tarp 6 proc. – 9 proc. Visgi yra pastebima ir tokių įmonių, kurios socialinės atsakomybės ataskaitas pateikia dvejomis kalbomis – nacionaline ir tarptautine. Apibendrinus galima teigti, kad didžioji dalis įmonių orientuojasi į užsienio rinką ir suinteresuotas šalis, taip pat dalis įmonių yra tarptautinio masto, todėl pagrindinė įmonės kalba yra anglų kalba. Visgi tarptautine kalba pateiktos socialinės atsakomybės ataskaitos pritraukia didesnę suinteresuotų šalių dėmesį, kadangi jos yra lengvai suprantamos, prieinamos ir skirtos ne tik valstybės mastu esančioms grupėms.

Šaltinis: sudaryta darbo autorės remiantis Pasaulinio susitarimo organizacijos duomenimis.

7 pav. Šiaurės Europos įmonių socialinės atsakomybės atskleidimo ataskaitų pasiskirstymas pagal pateikimo kalbą 2015-2020 m

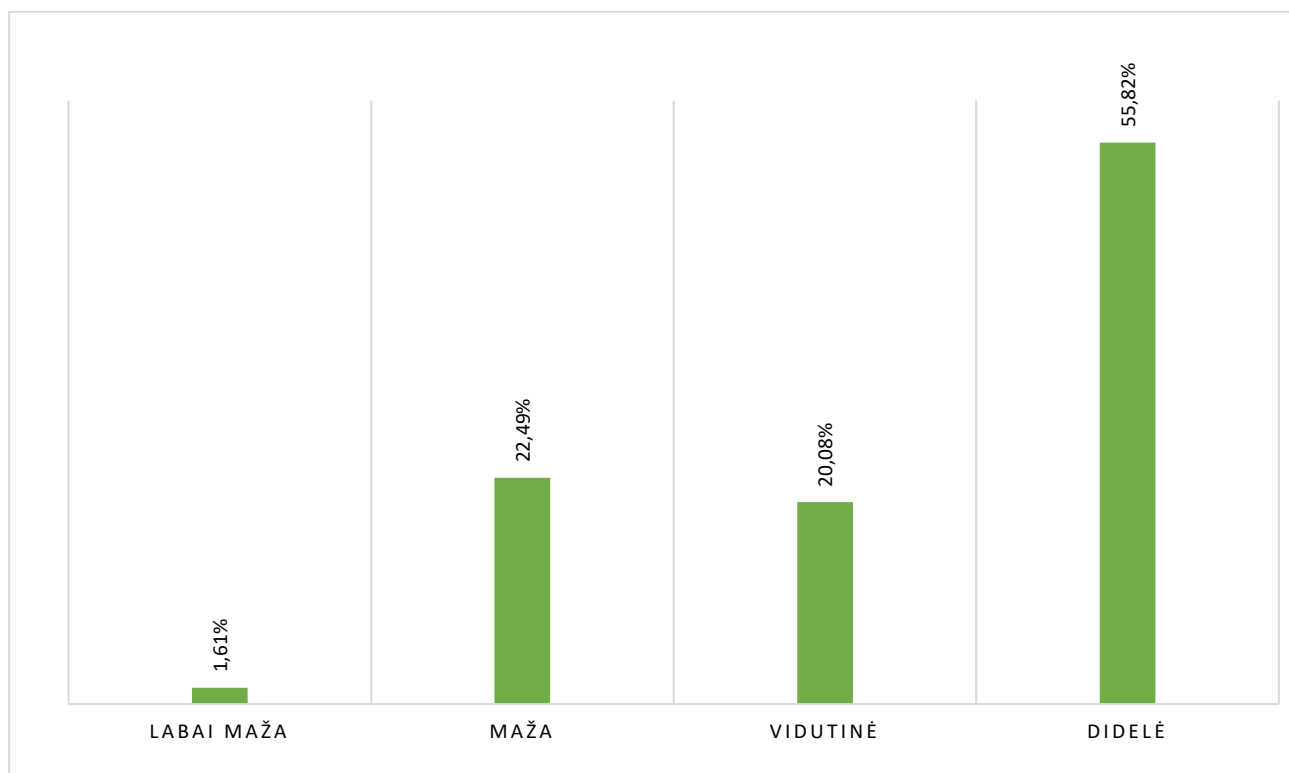
Pagal EK direktyvą (PE-CONS47/1/14) įmonės, kurios turi daugiau negu 500 darbuotojų, turi pateikti socialinės atsakomybės ataskaitas. Todėl tiriant socialinės atsakomybės atskleidimą Šiaurės Europos šalyse svarbu išsiaiškinti kokio dydžio įmonės yra linkusios būti socialiai atsakingomis. Šiam tikslui yra sudaryta 13 lentelė, kuri remiantis Lietuvos Respublikos Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenimis, nurodo įmonės dydžio režius.

**13 lentelė. Šiaurės Europos šalių įmonės, teikiančios socialinės atsakomybės ataskaitas
2015-2020 m. Pasaulinio susitarimo organizacijai**

	Labai maža	Maža	Vidutinė	Didelė	EK direktyvos reikalavimas
Turtas	350 000 €	4 000 000 €	20 000 000 €	> 20 000 000 €	-
Grynosios pajamos	700 000 €	8 000 000 €	40 000 000 €	> 40 000 000 €	-
Darbuotojų skaičius	1 iki 9	10-49	50-249	> 250	>500

Šaltinis: sudaryta darbo autorės remiantis Lietuvos Respublikos Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenimis.

Labai mažai įmonei priklauso tos, kurių darbuotojų skaičius svyruoja nuo 1-9 žmonių, turto vertė iki 350 000 eurų. Maža įmonė yra, kai darbuotojų skaičius svyruoja nuo 10 – 49 žmonių, vidutinė iki 259 darbuotojų, turto vertė 20 000 000 eurų.

Šaltinis: sudaryta darbo autorės remiantis Pasaulinio susitarimo organizacijos duomenimis.

**8 pav. Šiaurės Europos įmonių socialinės atsakomybės atskleidimo ataskaitų
pasiskirstymas pagal pateikimo kalbą 2015-2020 m.**

Remiantis 8 paveikslu, matoma, jog įmonių dydis svyruoja nuo labai mažos iki didelės. Didžioji dalis įmonių priklauso didelei kategorijai ir siekia daugiau negu 55 proc. Pastebima, kad labai mažai kategorijai priklauso tik 1,6 proc. įmonių. Galima daryti išvadą, jog taip yra dėl to, kad mažoms įmonėms neužtenka resursų. Visgi norit būti socialiai atsakinga įmone, tai reikalauja daug laiko sąnaudų bei piniginių lėšų. Kitas pastebėjimas yra tas, jog Europos Komisijos direktyva neteikia jokių reikalavimų labai mažoms, mažoms ir vidutinėms įmonėms.

Pagal EK direktyvą, nuo 2016 įmonės, kurios yra viešo intereso turi pateikti socialinės atsakomybės ataskaitas, todėl svarbu išnagrinėti kiek santykinai yra socialiai atsakingų įmonių priklauso privačiam ir viešojo intereso sektoriui (žr. 1 priedą). Remiantis 14 lentelės duomenimis matoma, kad didžioji dalis socialiai atsakingų įmonių yra privataus sektoriaus ir siekia net 86,86 proc., taip yra dėl to, kad kiekvienais metais kuriasi verslai, žmonės realizuoja savo projektus ir bando įeiti į rinką. Viešojo intereso įmonių yra sąlyginai mažai – 13,14 proc., kadangi jos yra specifinio pobūdžio (bankai, kredito unijos, centrinis vertybinių popierių depozitoriumas ir kt.). Tačiau pastebima, kad nors ir viešojo intereso įmonių yra mažiau, tačiau jos labiau linkusios 2018 metais pateikti socialinės atsakomybės ataskaitas Pasaulinio Susitarimo organizacijai – 61,53 proc. Privataus sektoriaus tik 35,66 proc. įmonių pateikia socialinės atsakomybės ataskaitas. Apibendrinant galima teigti, kad tokius rezultatus galėjo nulemti tai, jog EK direktyva įpareigoja viešojo intereso įmonės teikti socialinės atsakomybės ataskaitas, o privataus sektoriaus įmonės gali pasirinkti ar jos nori investuoti savo išteklius į socialinės atsakomybės veiklą.

**14 lentelė. Šiaurės Europos šalių įmonės, teikiančios socialinės atsakomybės ataskaitas
2015-2020 m. Pasaulinio susitarimo organizacijai**

	Įmonių skaičius	Įmonių skaičius (proc.)	2018 metais pateiktos ĮSA ataskaitos proc.
Privačios įmonės	258	86,86 %	35,66 %
Viešojo intereso įmonės	39	13,14 %	61, 53 %

Šaltinis: sudaryta darbo autorės remiantis Pasaulinio susitarimo organizacijos duomenimis.

Viešojo intereso įmonė – svarbi visuomenei dėl savo veiklos pobūdžio, taip pat daugiau negu 50 proc. akcijų priklauso valstybei. Analizuojami metai yra 2018 metai, kadangi didžioji dalis įmonių dar nespėjo pateikti ataskaitas už 2019-2020 metus. Yra matoma tendencija, jog dauguma įmonių praleidžia

vienerius metus pateikti socialinės atsakomybės ataskaitas, tačiau vėliau ĮSA ataskaitas pateikia už dvejus metus. Remiantis 15 lentelės duomenimis matoma, kad viešojo intereso įmonės, kurios turi daugiau negu 500 darbuotojų 2018 metais pateikė 61,76 proc. ataskaitų, kadangi EK direktyva to reikalauja. Taip pat apkreiptinas dėmesys, jog tos įmonės, kurių darbuotojų skaičius nesiekia 500, vis tiek pateikė socialinės atsakomybės ataskaitas ir siekė 60 proc. pateiktų ataskaitų. Visgi galima teigti, kad socialinės atsakomybės atskleidimas yra reglamentuotas ne tik Europos Komisijos direktyvos reikalavimais, tačiau taip pat įmonės šias ataskaitas pateikia savanoriškai.

15 lentelė. Šiaurės Europos šalių įmonių viešojo intereso įmonių ĮSA ataskaitų pasiskirstymas pagal įmonės dydį 2018 m.

Įmonės kurių, darbuotojų skaičius >500	34
Įmonės, kurios pateikė ataskaitas 2018 m	21
Įmonės, kurios pateikė ataskaitas 2018 m. proc.	61,76 proc.
Darbuotojų skaičius <500	5
Įmonės, kurios pateikė ataskaitas 2018 m	2
Įmonės, kurios pateikė ataskaitas 2018m. proc.	60 proc.

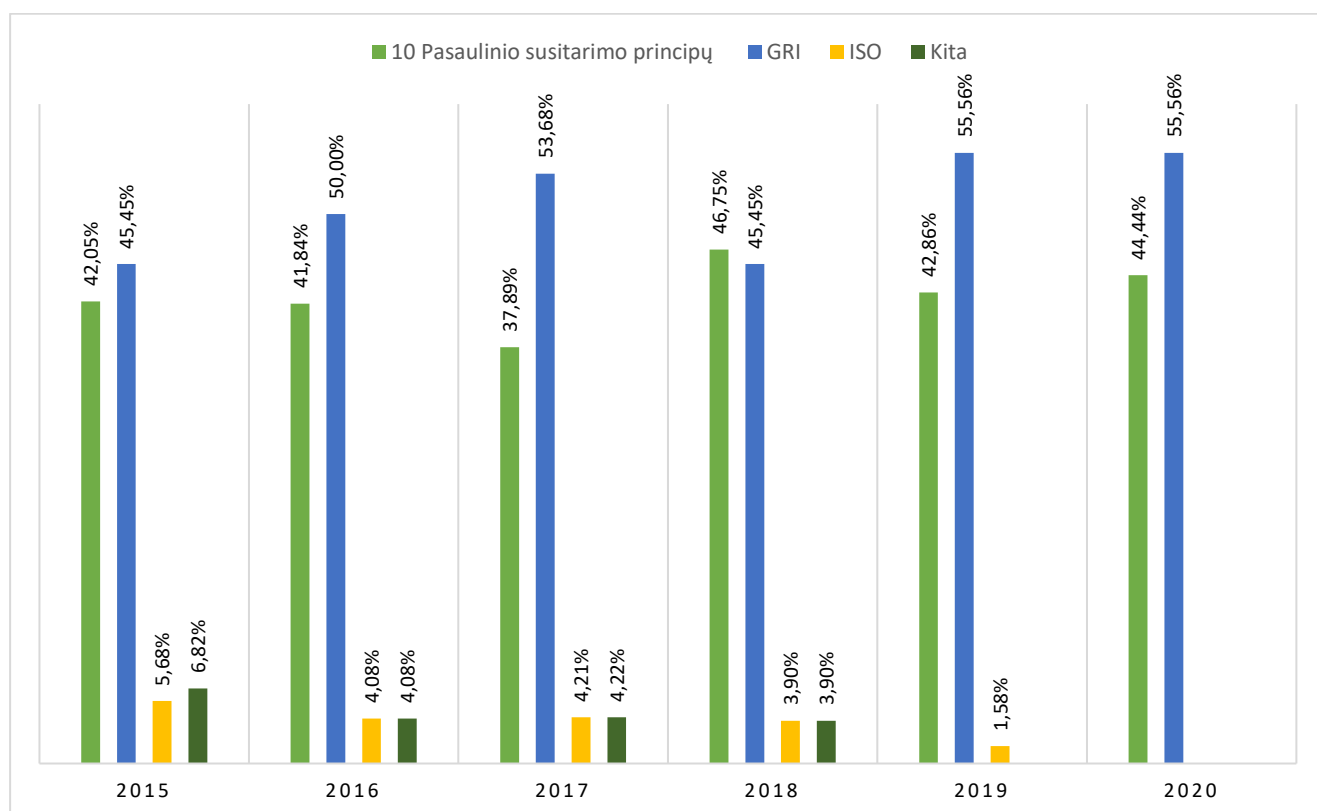
Šaltinis: sudaryta darbo autorės remiantis Pasaulinio susitarimo organizacijos duomenimis.

Apibendrinus pirmąją tyrimo dalį galima teigti, kad kiekvienais metais didėja socialiai atsakingų įmonių skaičius, tačiau ataskaitų pateikimo skaičius tolygiai mažėja. Vertinant atskiras Šiaurės Europos šalis, galima teigti, kad labiausiai linkusios atskleisti socialinės atsakomybės ataskaitas yra Lietuvos ir Latvijos įmonės. Taip pat didžioji dalis socialiai atsakingų įmonių priklauso pramonės ir transporto sektoriuje, visgi galima teigti kad tai „pažeidžiamiausias“ sektorius dėl savo veiklos specifiškumo ir aplinkos teršimo. Didžioji dalis įmonių yra linkusios atskleisti socialinės atsakomybės ataskaitas tarptautine kalba, kadangi didžioji dalis suinteresuotų šalių yra užsienio kapitalo.

Išanalizavus Šiaurės Europos šalių įmonių socialinės atsakomybės bendrinę situaciją, šioje tyrimo dalyje bus nagrinėjamos įmonių ataskaitos, kurios yra parengtos remiantis EK direktyvos metodikomis, pateiktos tarptautine arba lietuvių kalba. (žr. 1 priedą.) Įmonės pasirenka ne tik kokia kalba atskleisti

socialinės atsakomybės ataskaitas, tačiau renkasi kokia metodika yra tinkamiausia pagal veiklos pobūdį. Remiantis EK direktyvos reikalavimais, įmonės gali pasirinkti teikti ataskaitas remiantis Pasaulinio Susitarimo principais, GRI, EBPO, ISO:2600, EMAS metodikomis.

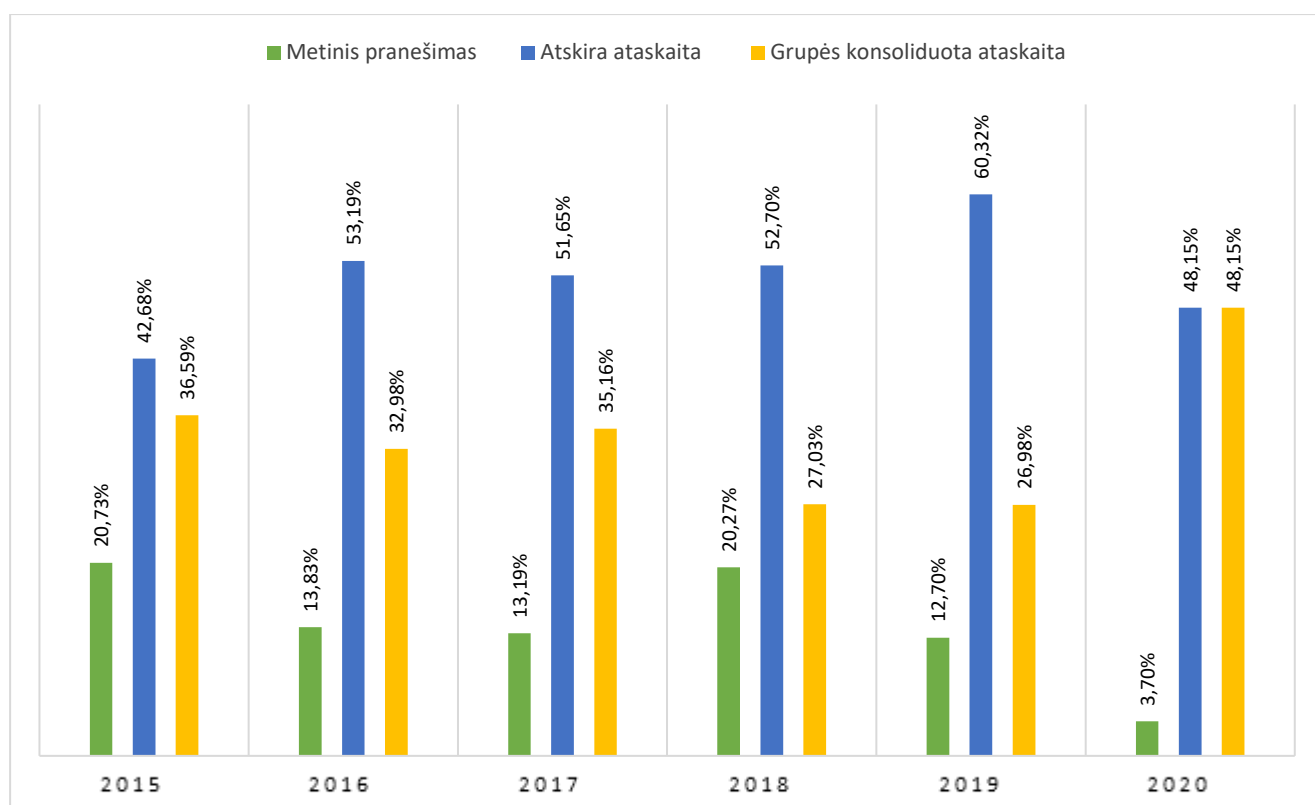
Remiantis 9 paveikslu, matoma, ĮSA atskleidimo metodikos yra GRI, ISO, 10 Pasaulinio susitarimo principai, tačiau analizuojamu laikotarpiu populiariausia EK direktyvos atskleidimo metodika yra GRI. Visgi galima teigti, kad ši metodika turi daugiausia reikalavimų, tačiau jie yra aiškiai aprašyti, yra nurodyta kas turi atsispindėti įmonės ataskaitoje, taip pat ji apima visas socialinės atsakomybės sritis: ekonominę, aplinkosauginę ir socialinę. Remiantis šia metodika yra parengtos 45-55 proc. ataskaitų kiekvienais metais. Antra pagal populiarumą yra 10 Pasaulinio Susitarimo principų atskleidimo metodika, ataskaitų skaičius svyruoja nuo 37 proc. iki 44 proc. Ši metodika taip pat yra populiari, kadangi yra nurodyti 10 principų, kuriuos įmonės turi atskleisti socialinės atsakomybės ataskaitose. Remiantis šia metodika, kiekviena įmonė turi laisvą pasirinkimą, kokia forma, struktūra rengti ataskaitą. Vienas svarbiausių pastebėjimų yra tai, jog visos įmonės priklauso „Unglobal Compact“ organizacijai, todėl yra natūralu, kad ši metodika bus viena iš populiariausių. Mažiausiai naudojama metodika yra ISO:2600 ir siekia 1-6 proc. parengtų ataskaitų. Taip pat dalis ataskaitų yra pateiktos remiantis neidentifikuota metodika.

Šaltinis: sudaryta darbo autorės remiantis Pasaulinio susitarimo organizacijos duomenimis.

9 pav. Šiaurės Europos šalių įmonių socialinės atsakomybės atskleidimo ataskaitų pasiskirstymas pagal metodiką 2015-2020 m.

Remiantis EK direktyvos (PE-CONS47/1/14) reikalavimais, socialiai atsakingos įmonės visą informaciją apie ĮSA sritis turi pateikti metiniame pranešime, atskiroje ataskaitoje arba grupės konsoliduotoje ataskaitoje (žr. 2 priedą). Remiantis 10 paveikslu matoma, kad didžioji dalis įmonių teikia atskirą socialinės atsakomybės ataskaitą. Vyrauja tendencija, kad remiantis GRI metodika, didžioji dalis įmonių rengia atskirą arba konsoliduotą grupės ataskaitą, kadangi metiniame pranešime visų reikalavimų išpildyti nepavyks. Atskirų ataskaitų kiekis svyruoja nuo 42- 60 proc., konsoliduotų grupės ataskaitų skaičius siekia 26-48 proc. Metiniame pranešime atskleista socialinės atsakomybės informacija siekia 3-20 proc. Remiantis Pasaulinio Susitarimo organizacijos principais, didžioji dalis ataskaitų yra metinio pranešimo formos. Visgi taip pat analizuojamu laikotarpiu gan didelė dalis yra pateikta konsoliduotos grupės ataskaitų todėl galima teigti, kad tarp socialiai atsakingų įmonių didžioji dalis yra tarptautinio masto.

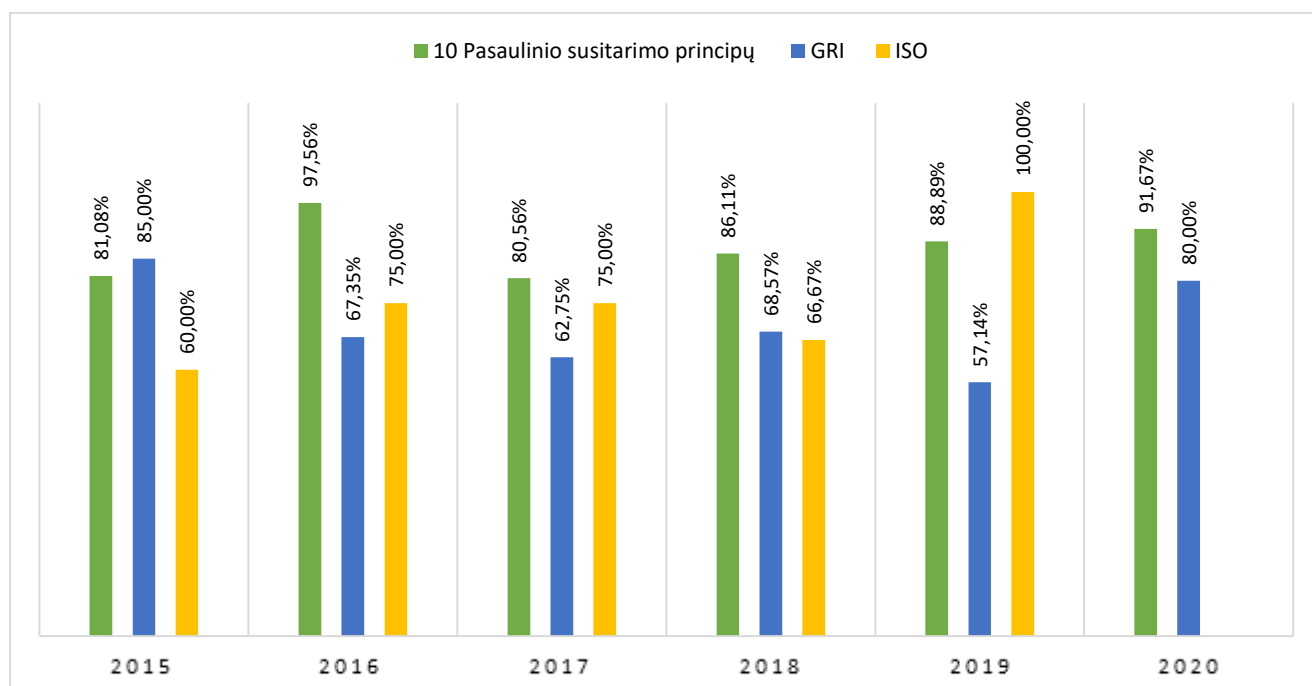

Šaltinis: sudaryta darbo autorės remiantis Pasaulinio susitarimo organizacijos duomenimis.

10 pav. Šiaurės Europos šalių įmonių socialinės atsakomybės atskleidimo ataskaitų pasiskirstymas pagal pateikimo formą 2015-2020 m.

Dar vienas EK direktyvos reikalavimas yra – vadovo žodis. Kiekvienoje socialinės atsakomybės ataskaitoje turi būti paskelbtas įmonės vadovo žodis (žr. 3 priedą). Remiantis 11 paveikslu, matoma, kad didžioji dalis ataskaitų šį reikalavimą atitinka. Kaip jau buvo minėta anksčiau, remiantis 10 Pasaulinio

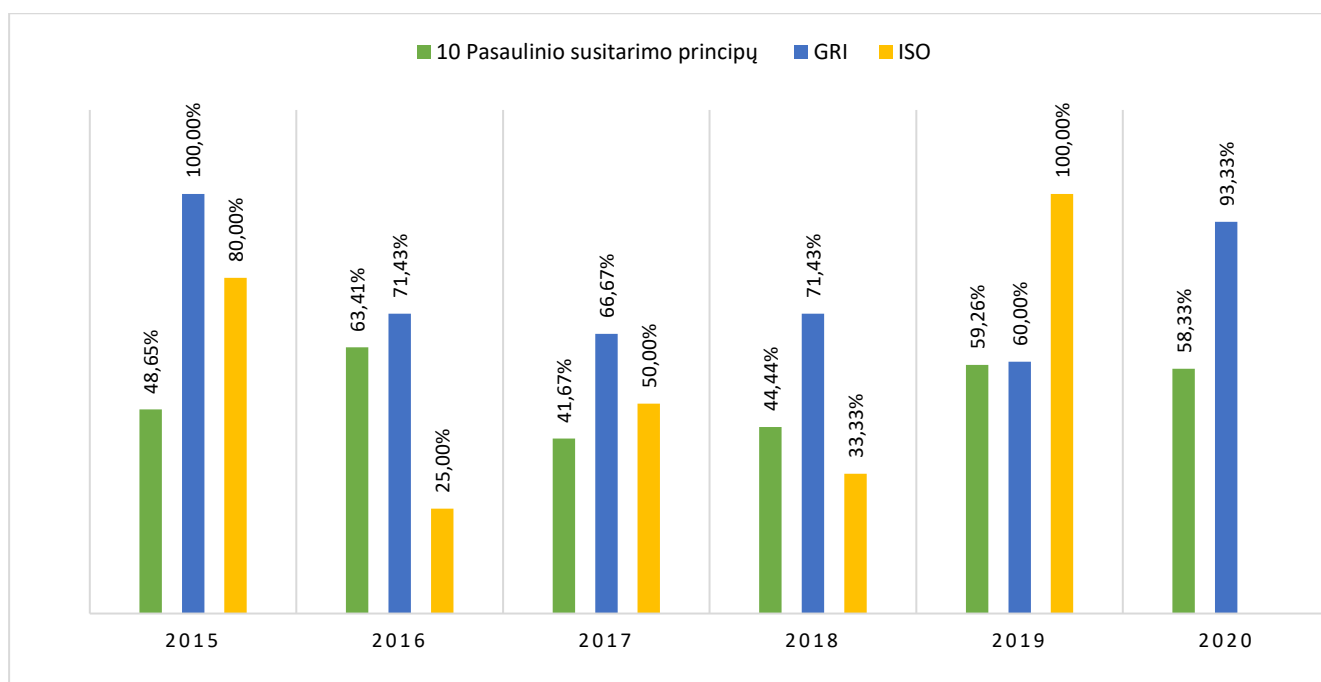
Susitarimo organizacijos principais, vadovo žodis atskleistas 80-97 proc. ataskaitų. Remiantis GRI metodika vadovo žodžio atskleidimas svyruoja nuo 57-85 proc., kadangi šios metodikos rekomendacijose nėra nurodomas šis reikalavimas. Remiantis ISO:26000 metodika, taip pat situacija yra gan nebloga, didžioji dalis ataskaitų atitinka šį reikalavimą ir svyruoja tarp 60-100 proc. visų ataskaitų, tačiau vertinti ataskaitas, kurios parengtos šia metodika yra gan sunku, kadangi ataskaitų skaičius yra santykinai mažas, todėl rezultatai gali būti įvertinti netikslingai.

Šaltinis: sudaryta darbo autorės remiantis Pasaulinio susitarimo organizacijos duomenimis.

11 pav. Šiaurės Europos šalių įmonių socialinės atsakomybės ataskaitose vadovo žodžio pasiskirstymas p 2015-2020 m.

Kitas EK direktyvos reikalavimas yra verslo modelio atskleidimas (žr. 3 priedą). Įmonė savo socialinės atsakomybės ataskaitose turi atskleisti informaciją apie naudojamą strategiją, struktūrą, metinius tikslus.

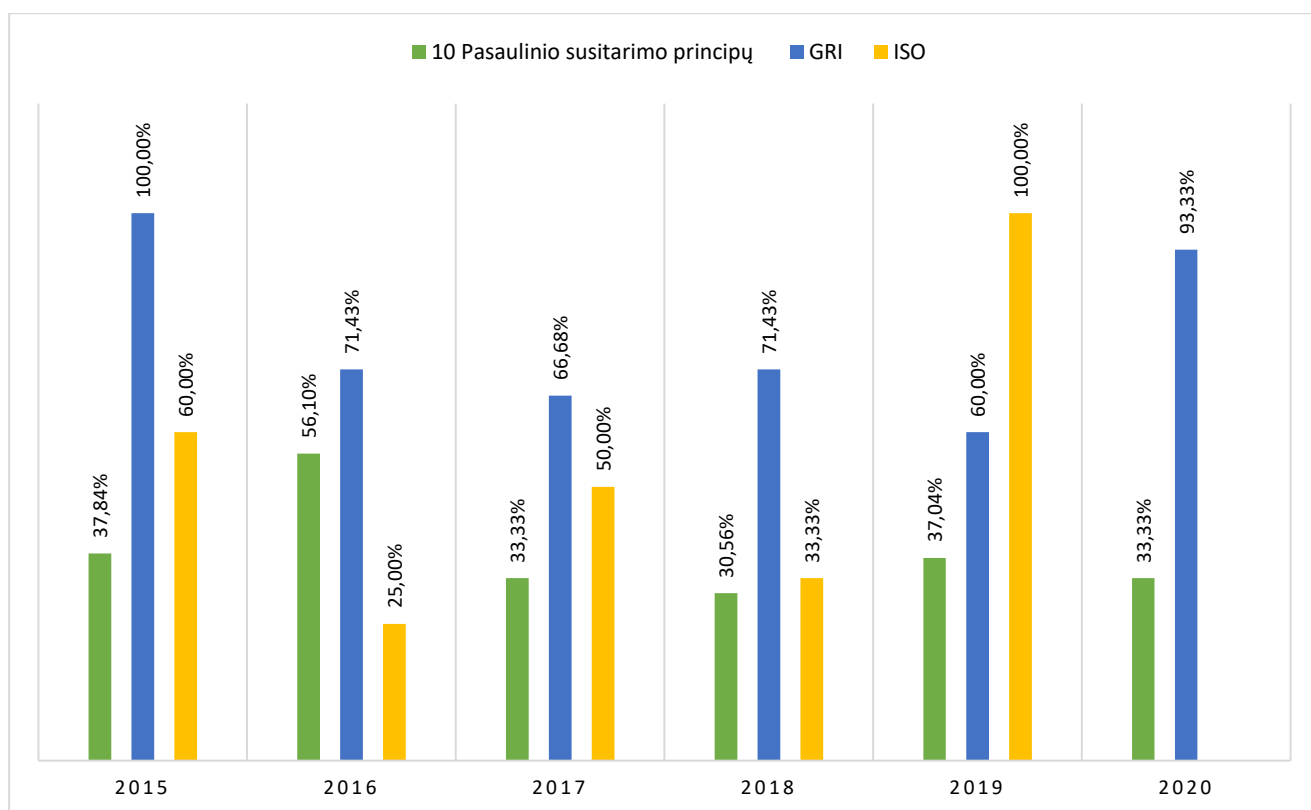

Šaltinis: sudaryta darbo autorės remiantis Pasaulinio susitarimo organizacijos duomenimis.

12 pav. Šiaurės Europos šalių įmonių socialinės atsakomybės ataskaitose verslo modelio pasiskirstymas 2015-2020 m.

Remiantis 12 paveikslo duomenimis, matoma, kad ataskaitos parengtos pagal GRI metodiką šį reikalavimą atitinka 60-100 proc. pateiktų ataskaitų. Visgi tokius rezultatus galėjo įtakoti GRI metodikos išsamūs reikalavimai. Vertinant ataskaitas parengtas pagal 10 Pasaulinio susitarimo organizacijos principus verslo modelį atskleidžia 41-63 proc. pateiktų ataskaitų. Šios metodikos gairėse informacijos apie verslo modelio atskleidimą nėra, tačiau galima teigti, kad įmonės rengiant ataskaitą savanoriškai atskleidžia šią informaciją.

Įmonės politika taip pat yra vienas iš Europos Komisijos direktyvos reikalavimų, kuris turi atsispindėti socialinės atsakomybės ataskaitose (žr. 3 priedą). Ataskaitoje turi atsispindėti įmonės politika, pagrindiniai reikalavimai ir nuostatos. Vertinant 13 paveikslo duomenis, matome, kad mažiausiai informacijos apie įmonės politiką atskleidė tos įmonės, kurios rėmėsi 10 Pasaulinio susitarimo organizacijos principais ir siekė 30-32 proc., kadangi gairėse nurodoma, jog ataskaitos pagrindą turi sudaryti informacija apie antikorupciją, aplinkosaugą, žmogaus teises, o ne apie pačią įmonės politiką. Ataskaitos, kurios parengtos remiantis GRI metodika, politikos atskleidimas yra santykinai geras, atsispinti 60-100 proc. pateiktų ataskaitų, kadangi kaip ir minėta anksčiau, GRI metodika yra išsami ir apimanti visas ĮSA sritis. Vertinant ataskaitas pagal ISO:2600 metodiką, matoma, kad tik 25-100 proc. ataskaitų atskleidė informaciją apie įmonės politiką.

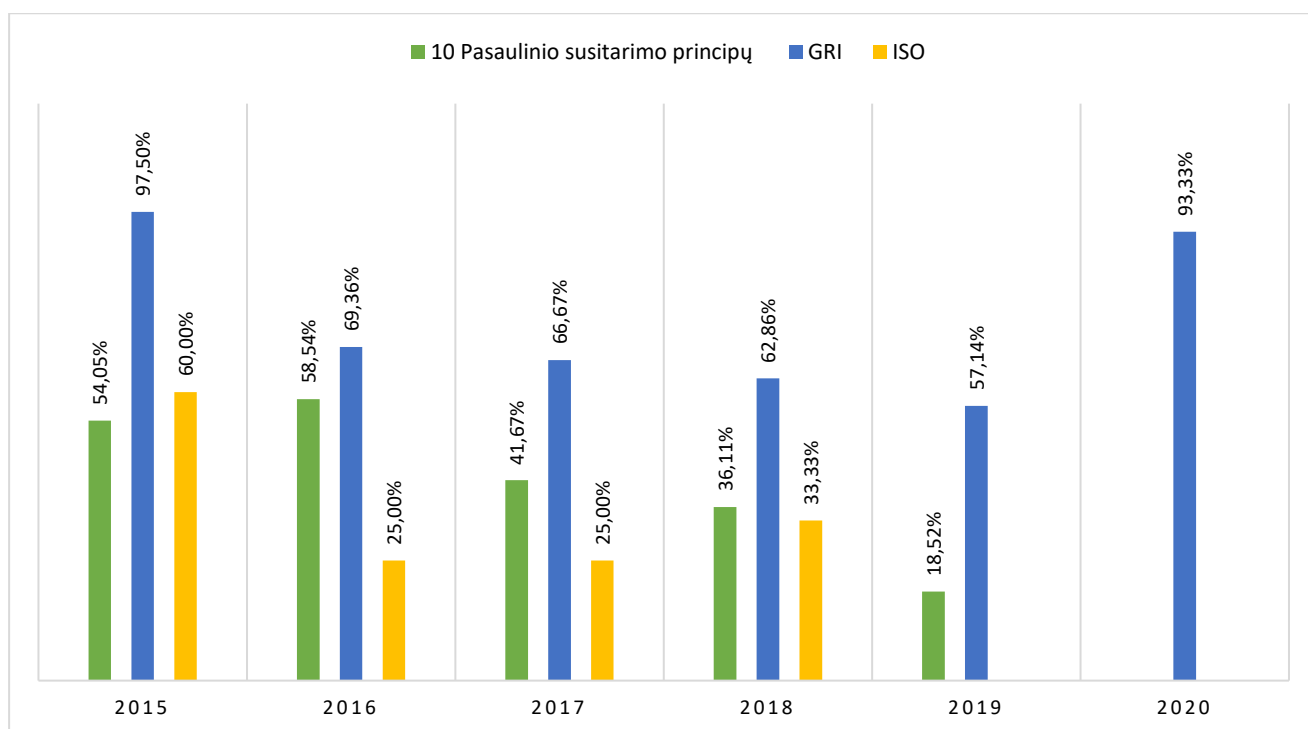

Šaltinis: sudaryta darbo autorės remiantis Pasaulinio susitarimo organizacijos duomenimis.

13 pav. Šiaurės Europos šalių įmonių socialinės atsakomybės ataskaitose politikos pasiskirstymas 2015-2020 m.

Taip pat teikiant socialinės atsakomybės ataskaitas įmonėms, svarbu atskleisti informaciją apie veiklos rezultatus, kaip kiekvienais metais įmonės daro pažangą gerinant socialinės atsakomybės sritis: aplinkosauga, taršos mažinimas, korupcijos atvejai, prevencijos (žr. 3 priedą), todėl tai vienas iš svarbiausių reikalavimų EK direktyvos reikalavimuose.

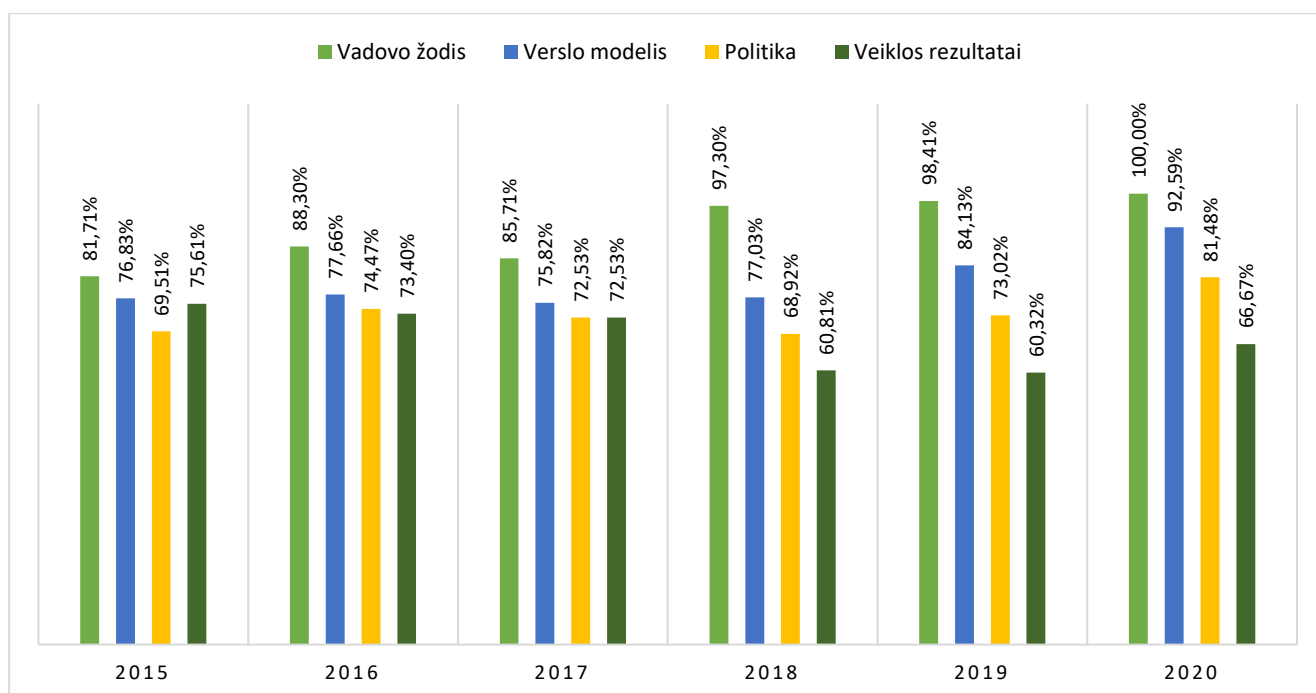
Remiantis 14 paveikslu, matoma, kad ataskaitos parengtos pagal 10 Pasaulinio Susitarimo organizacijos principus, veiklos rezultatai atspindi 18-54 proc. visų ataskaitų. Ataskaitos parengtos pagal GRI metodiką veiklos rezultatus atskleidžia dažniau, kadangi GRI metodikoje yra reikalavimai, kurie nurodo atlikti skaičiavimus ir nurodyti koeficientus, nurodančius veiklos rezultatus. ISO metodikos reikalavimuose taip pat yra rekomenduojama nurodyti veiklos rezultatus, tačiau vertinti rezultatus yra pakankamai sunku, kadangi ataskaitų parengtų pagal šią metodiką yra sąlyginai mažai.

Šaltinis: sudaryta darbo autorės remiantis Pasaulinio susitarimo organizacijos duomenimis.

14 pav. Šiaurės Europos šalių įmonių socialinės atsakomybės ataskaitose veiklos rezultatų pasiskirstymas 2015-2020 m.

Taip pat svarbu apžvelgti bendrinę situaciją 2015 – 2020 metais Šiaurės Europos šalyse (žr. 4 priedą).

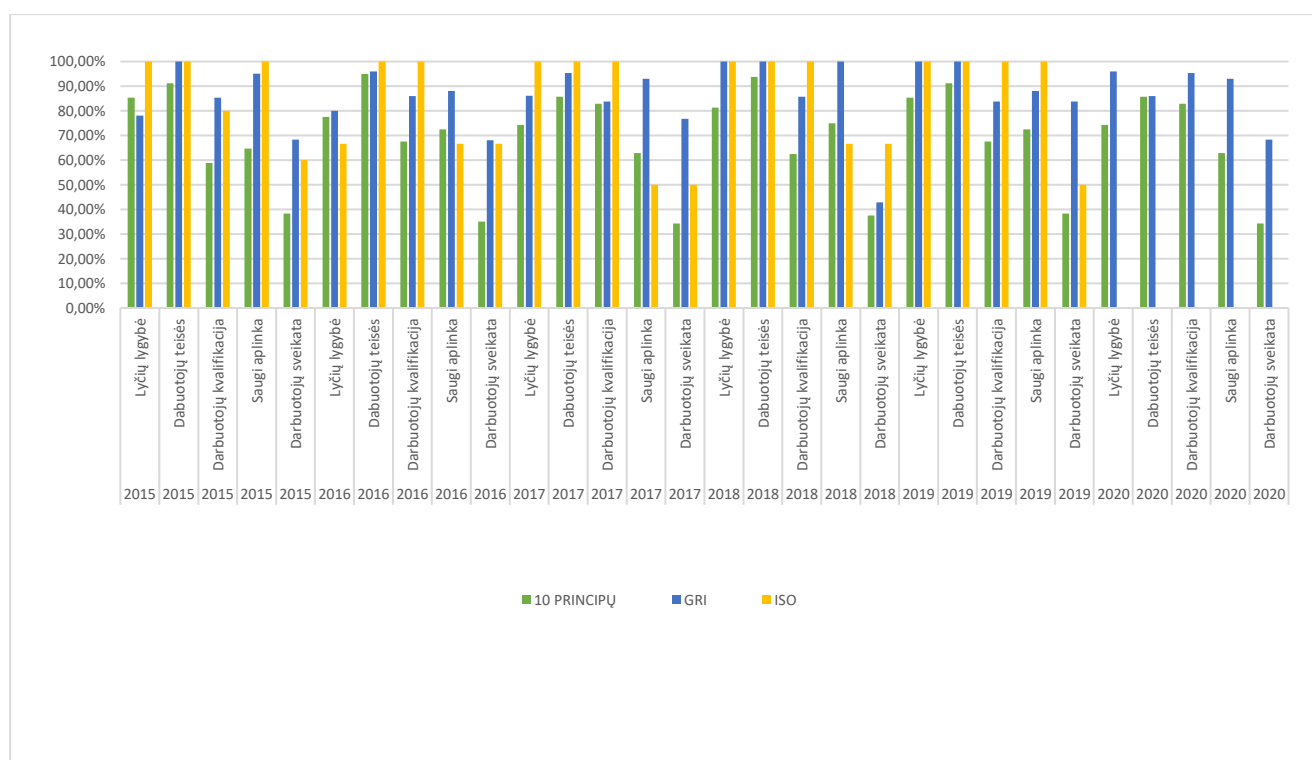

Šaltinis: sudaryta darbo autorės remiantis Pasaulinio susitarimo organizacijos duomenimis.

15 pav. Šiaurės Europos šalių įmonių socialinės atsakomybės EK direktyvos reikalavimų atitikimas 2015-2020 m.

Remiantis 15 paveikslu, matoma, kad geriausiai EK direktyvos reikalavimus atitiko ataskaitos paskelbtos 2019 metais. Vadovo žodis ataskaitose skelbiamas dažniausiai (81-100 proc.), verslo modelis (75-92 proc.), politikos aprašymas (68-73 proc.) ir veiklos rezultatai (60-75 proc.). Apibendrinant galima teigti, kad įmonės laikosi Europos Komisijos (PE-CONS47/1/14) direktyvos reikalavimų, rengiant socialinės atsakomybės ataskaitas. Kiekvienais metais įmonių atsakingumas vis didėja, todėl ir ataskaitų parengimo kokybė vis gerėja.

Analizuojant socialinės atsakomybės atskleidimą svarbu išanalizuoti kaip įmonės savo ataskaitose atskleidžia pagrindines socialinės atsakomybės sritis: ekonominę, socialinę ir aplinkosauginę. Teorinėje dalyje buvo minėta, kad socialinė atsakomybė yra lyg „3E“ modelis susidedantis iš skirtingų lygmenų. EK direktyvos reikalavimuose yra nurodyta, kad ataskaitose turi atsispindėti penkios socialinės sritys: lyčių lygybė, darbuotojų kvalifikacijos kėlimas, saugi darbo aplinka, darbuotojų teisės bei darbuotojų sveikata (žr. 4 priedą.).

Šaltinis: sudaryta darbo autorės remiantis Pasaulinio susitarimo organizacijos duomenimis.

16 pav. Šiaurės Europos šalių įmonių socialinių sričių atskleidimas ĮSA ataskaitose pagal EK direktyvos skelbiamas metodikas 2015-2020 m.

Remiantis 16 paveikslo duomenimis, matoma, kad analizuojamu laikotarpiu ataskaitos parengtos pagal 10 Pasaulinio Susitarimo organizacijos principus daugiausia informacijos atskleidžia apie lyčių lygybę (74 – 85 proc.), darbuotojų kvalifikaciją (62-85 proc.) ir jų teises (85-95 proc.), kadangi Pasaulinio susitarimo organizacijos 1 ir 2 principai skelbia apie darbuotojų diskriminaciją ir lyčių

lygybę, o 6 principas reikalauja mažinti diskriminaciją susijusią su profesijos pasirinkimu bei įdarbinimu.

Ataskaitos parengtos pagal GRI metodiką daugiausia informacijos atskleidė apie darbuotojų kvalifikaciją (83-95 proc.), darbuotojų teises (80-100 proc.). Mažiausiai informacijos atskleidžia apie darbuotojų sveikatą (42-68 proc.). Ataskaitos parengtos remiantis ISO:2600 metodika apie kiekvieną sritį pateikia pakankamai informacijos.

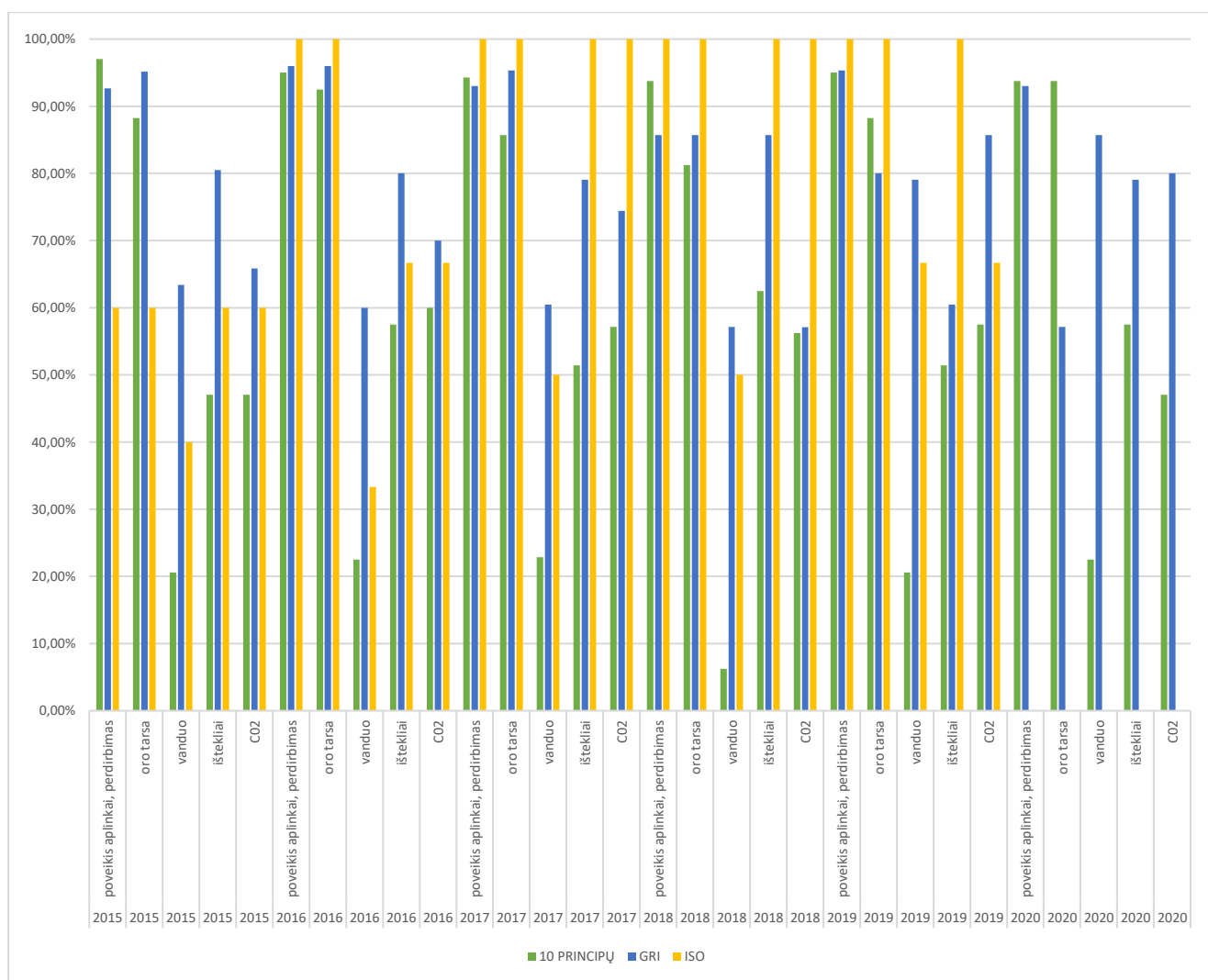
Apibendrinant socialines sritis, galima teigti, kad remiantis skirtingomis metodikomis atskleidžiamos skirtingos socialinės sritys.

Įmonių socialinės atsakomybės atskleidimo ataskaitose pagal EK direktyvą turi būti pateikta informacija apie aplinkosaugines sritis. Aplinkosauginių sričių informacijos atskleidimas yra svarbi visuomenei, kadangi taršos mažinimas tampa vis aktualesnė tema. Taip pat suinteresuotos šalys domisi įmonės gebėjimu naudoti atsinaujinančius resursus, kiek žaliavų yra perdirbamos ir kokios įmonės vizijos tolimesnėje ateityje. Yra išskiriamos penkios aplinkosauginės sritys (žr. 5 priedą): poveikis aplinkai (perdirbimas), Co2 kiekis įmonės veikloje, oro taršos mažinimas, atsinaujinantys ištekliai, vandens užterštumas, naudojamas kiekis.

Remiantis 17 lentele, matoma, kad remiantis GRI metodika, aplinkosauginių sričių atskleidimas yra išsamiausias. Daugiausia informacijos yra atskleidžiama apie poveikį aplinkai (85-97 proc.), atsinaujinančius resursus (60-85 proc.) ir oro taršą (85-95 proc.). Mažai informacijos yra atskleidžiama apie vandens naudojimą, vandens užterštumą. Manoma, kad taip yra dėl to, kad dauguma įmonių savo veikloje vandens resursus naudoja sąlyginai mažai.

Ataskaitos parengtos pagal 10 Pasaulinio Susitarimo organizacijos principus taip pat daug informacijos atskleidžia apie aplinkosaugines sritis. Poveikį aplinkai (93-97 proc.), atsinaujinantys resursus (47-62 proc.) ir oro taršą (81-93 proc.). Apie vandens taršą taip pat, kaip ir pagal GRI metodiką parengtas ataskaitas, atskleidžia labai mažai informacijos. Vertinant ataskaitas parengtas pagal ISO metodiką, daugiausia informacijos atskleidė apie oro taršą ir Co2 kiekį.

Apibendrinant ataskaitas parengtas pagal GRI, ISO:2600, 10 Pasaulinio Susitarimo organizacijos principus galima teigti, kad įmonės, kurios pasirinko GRI metodiką rengiant socialinės atsakomybės ataskaitas, daugiau informacijos atskleidė apie aplinkosaugines sritis. Kadangi GRI metodikos gairėse „Aplinkosaugos srities rodikliai“ yra nurodyta, kad ataskaitoje turi atsispindėti rodikliai apie resursus, vandens suvartojimą, perdirbimą, rūšiavimą ir kt. O Pasaulinio Susitarimo organizacijos skelbiamuose principuose yra rekomenduojama atskleisti informaciją apie prevencines programas, padėsiančias gerinti aplinkosauginius rodiklius.

Šaltinis: sudaryta darbo autorės remiantis Pasaulinio susitarimo organizacijos duomenimis.

17 pav. Šiaurės Europos šalių įmonių aplinkosauginių sričių atskleidimas ĮSA ataskaitose pagal EK direktyvos skelbiamas metodikas 2015-2020 m.

Socialinės atsakomybės sritims taip pat priklauso ir ekonominės sritis (žr. 6 priedą). Yra išskirti 5 pagal EK direktyvos reikalavimus aspektai : korupcija, rizikos valdymas, kyšininkavimas, mokesčiai ir jų slėpimo prevencija ir švietimas. Remiantis 18 lentele matoma, kad 2015-2020 metais pagrindinės atskleidžiamos sritys yra korupcija ir kyšininkavimas.

Remiantis GRI metodika daugiausia informacijos atskleidžia apie korupcijos prevenciją (60-90 proc.), rizikos valdymą (60-82 proc.), mažiausiai informacijos pateikia apie švietimą, kadangi GRI gairėse nėra numatyta pateikti informacijos apie švietimą.

Remiantis 10 Pasaulinio Susitarimo organizacijos principais daugiausia informacijos yra pateikta apie korupciją ir kyšininkavimą, kadangi 10 šios organizacijos skelbiamas principas nurodo kovoti prieš visas korupcijos formas ir mažinti kyšininkavimo riziką. Mažiausiai informacijos pateikta apie rizikos valdymą (10-20 proc.) bei mokesčius (12—20 proc.).

direktyvos standartus ir pateikia vadovo žodį, dalinę informaciją apie veiklos rezultatus, verslo modelį ir esamą politiką. Pagrindinės ĮSA atskleidimo metodikos yra GRI, 10 Pasaulinio susitarimo organizacijos principai ir ISO:2600 metodikos. Daugiausia ataskaitų parengtos tarptautine – anglų kalba, didžioji dalis ataskaitų yra parengtos atskirame formate arba atskira grupės konsoliduota ataskaita. Socialinės atsakomybės ataskaitos parengtos pagal 10 Pasaulinio Susitarimo organizacijos principus dažniausiai ĮSA informaciją pateikia metiniame pranešime kartu su vadovo žodžiu.

Apibendrinus bendrinę situaciją, matoma, kad tyrimo rezultatai vienareikšmiškai parodė, kad išsamiausia metodika yra GRI. Geriausiai atskleidžiamos socialinės atsakomybės sritys yra tose ataskaitose, kurios parengtos pagal GRI metodiką. Visgi remiantis 10 Pasaulinio Susitarimo organizacijos principais taip pat galima teigti, kad įmonės labai atsižvelgia į visus skelbiamus principus ir stengiasi savo ĮSA ataskaitose tai atspindėti.

Apibendrinus gautus rezultatus svarbu įvertinti, koks Šiaurės Europos šalių įmonių socialinės atsakomybės atskleidimo atitikimo lygis EK direktyvos reikalavimams. Šiam tikslui sudaryta 10 lentelė, nurodanti atskleidimo atitikimo lygio režius.

Remiantis 16 lentele, matoma, kad vadovo žodžio atskleidimas remiantis 10 Pasaulinio susitarimo organizacijos principais visais analizuojamais metais yra aukštas. Remiantis GRI metodika vadovo žodžio atskleidimo lygis yra vidutinis, taip yra todėl, kad dauguma ĮSA ataskaitų yra atskiros, todėl ne visose analizuojamose ataskaitose yra skelbiamas vadovo žodis. Pagal ISO metodiką parengtos ataskaitos yra vidutinio lygio.

Verslo modelis, politika ir veiklos rezultatai remiantis 10 Pasaulinio susitarimo organizacijos principais yra žemas arba vidutinis lygis, kadangi šios organizacijos principai nenurodo poreikio atskleisti šią informaciją. Ataskaitos parengtos pagal GRI metodiką atskleidimo lygis vyrauja tarp vidutinio ir aukšto, kadangi šios metodikos reikalavimai yra išsamesni ir apima šias sritis. Ataskaitos parengtos pagal ISO:2600 metodiką, EK direktyvos reikalavimus atitinka vidutiniškai.

Apibendrinus 16 lentelę, galima teigti, jog geriausiai išpildo EK direktyvos reikalavimus tos ataskaitos, kurios parengtos remiantis GRI metodika.

16 lentelė. Šiaurės Europos šalių įmonių ĮSA atskleidimo lygis EK direktyvos reikalavimams 2015-2020 m.

		2015	2016	2017	2018	2019	2020
Vadovo žodis	10 Principų	Aukštas	Aukštas	Aukštas	Aukštas	Aukštas	Aukštas
	GRI	Aukštas	Vidutinis	Vidutinis	Vidutinis	Vidutinis	Aukštas
	ISO	Vidutinis	Aukštas	Aukštas	Vidutinis	Aukštas	-
Verslo modelis	10 Principų	Vidutinis	Vidutinis	Vidutinis	Vidutinis	Vidutinis	Vidutinis
	GRI	Aukštas	Aukštas	Vidutinis	Aukštas	Vidutinis	Aukštas
	ISO	Aukštas	Žemas	Vidutinis	Žemas	Aukštas	-
Politika	10 Principų	Žemas	Vidutinis	Žemas	Žemas	Žemas	Žemas
	GRI	Aukštas	Aukštas	Vidutinis	Aukštas	Vidutinis	Aukštas
	ISO	Vidutinis	Žemas	Vidutinis	Žemas	Aukštas	-
Veiklos rezultatai	10 Principų	Vidutinis	Vidutinis	Vidutinis	Žemas	Žemas	-
	GRI	Aukštas	Vidutinis	Vidutinis	Vidutinis	Vidutinis	Aukštas
	ISO	Vidutinis	Žemas	Žemas	Žemas	-	-

Šaltinis: sudaryta darbo autorės remiantis Pasaulinio susitarimo organizacijos duomenimis.

Taip pat svarbu įvertinti socialinės atsakomybės sričių atskleidimo lygį : aplinkosauginių, socialinių ir ekonominių. Vertinimo kriterijai yra nurodyti 10 lentelėje. Šiam tikslui sudaryta 17 lentelė. Vertinant gautus rezultatus matoma, kad socialinė sritis yra atskleista pakankamai gerai. Ataskaitos parengtos pagal GRI ir ISO metodikas analizuojamu laikotarpiu atitinka aukštą atskleidimo lygį, kadangi metodikų reikalavimuose yra nurodoma kokią informaciją reikia atskleisti. Ataskaitos parengtos pagal 10 Pasaulinio susitarimo principus atitinka vidutinį lygį.

Vertinant ekonomines sritis pagal visas metodikas, parengtų ataskaitų lygis yra vidutinis. Aplinkosaugos sritis ataskaitos parengtos pagal GRI metodiką atitinka auštą lygį, nes metodikos reikalavimuose yra nurodyta apskaičiuoti koeficientus. Ataskaitos pagal 10 Pasaulinio susitarimo principus yra vidutinis lygis, kadangi 8-10 principas nurodo preliminariai nurodyti informaciją, kaip siekiama pagerinti aplinkosaugos situaciją.

17 lentelė. Šiaurės Europos šalių įmonių ĮSA sričių atskleidimo lygis EK direktyvos reikalavimams 2015-2020 m.

		2015	2016	2017	2018	2019	2020
Socialinė sritis	10 Principų	Vidutinis	Vidutinis	Vidutinis	Aukštas	Aukštas	Vidutinis
	GRI	Aukštas	Aukštas	Aukštas	Aukštas	Aukštas	Aukštas
	ISO	Aukštas	Aukštas	Aukštas	Aukštas	Aukštas	-
Ekonominė sritis	10 Principų	Vidutinis	Vidutinis	Vidutinis	Vidutinis	Vidutinis	Vidutinis
	GRI	Vidutinis	Vidutinis	Vidutinis	Vidutinis	Vidutinis	Vidutinis
	ISO	Vidutinis	Vidutinis	Vidutinis	Vidutinis	Vidutinis	-
Aplinkosaugos sritis	10 Principų	Vidutinis	Vidutinis	Vidutinis	Žemas	Vidutinis	Vidutinis
	GRI	Aukštas	Aukštas	Vidutinis	Aukštas	Aukštas	Aukštas
	ISO	Aukštas	Aukštas	Vidutinis	Žemas	Aukštas	-

Šaltinis: sudaryta darbo autorės remiantis Pasaulinio susitarimo organizacijos duomenimis.

Atliekant įmonių socialinės atsakomybės atskleidimo tyrimą remiantis EK direktyvos reikalavimams, atrasti tokių pačių tyrimų nepavyko, tačiau pavyko rasti kelis socialinės atsakomybės tyrimus, kurie atlikti panašia tematika.

Remiantis 18 lentele, matoma, kad tyrimų metodika yra panaši. Autoriai rinkosi turinio analizę, sisteminę, lyginamąją analizę, tačiau gauti rezultatai interpretuojami kitaip. Tyrimo tikslai yra skirtingi. Jusčius ir Gliausytė siekė išsiaiškinti ĮSA atskleidimo lygį ir priežastis. Gineitienė ir Žiogelytė tyrė į kokias ĮSA sritis įmonės labiausiai kreipia dėmesį. Bayond, Kavanagh, Slaughter tyrė įmonių socialinės atsakomybės lygio atskleidimo priklausomybę nuo x kintamųjų.

Tyrimo imtis taip pat skiriasi. Autorė nagrinėjo 342 Šiaurės Europos įmonių ataskaitas, Jusčius ir Gliausytė apsiribojo tik Lietuvos įmonėmis, Bayond, Kavanagh, Slaughter nagrinėjo Libijos įmonės, o Gineitienė, Žiogelytė pasirinko vieną Lietuvos įmonę.

18 lentelė. Tyrimo rezultatų palyginimas su ankstesniais moksliniais tyrimais

Autoriai	Objektas	Tyrimo metodika	Tyrimo imtis	Rezultatai
Gineitienė, Žiogelytė, (2012)	ĮSA ataskaita	Lyginamoji sisteminė analizė	1 Lietuvos įmonė	Socialiai atsakinga įmonė dėmesį skiria žmonių lygybei, darbuotojų teisėms, švietimui bei aplinkosaugai
Bayond, Kavanagh, Slaughter (2012)	ĮSA atskleidimo lygis	Lyginamoji analizė	Libijos įmonės	ĮSA atskleidimo lygis priklauso nuo įmonės gyvavimo trukmės.
Jusčius ir Gliausytė (2014)	ĮSA ataskaitų turinys	Turinio ir lyginamoji analizė	39 Lietuvos bendrovės	ĮSA lygis Lietuvoje žemas, tačiau Lietuvos įmonės yra suinteresuotos ĮSA informaciją atskleisti. Didžioji dalis įmonių neturi strategijos, kaip reikėtų socialinės atsakomybės ataskaitas pateikti suinteresuotoms šalims.
Autorės darbas	ĮSA atskleidimas	Lyginamoji sisteminė analizė, turinio analizė	342 Šiaurės Europos įmonių ataskaitos	Geriausiai Europos Komisijos direktyvos reikalavimus atitiko ataskaitos, parengtos pagal GRI metodiką, taip pat vertinant ĮSA atskleidimo lygis yra aukštas.

Šaltinis: sudaryta darbo autorės.

Apibendrinant galima teigti, kad ataskaitos pagal GRI metodiką geriausiai atitinka EK direktyvos reikalavimus, nes šios metodikos reikalavimai yra išsamūs. Atrasti panašių tyrimų nepavyko, tačiau galima teigti, kad socialinė atsakomybė yra plačiai nagrinėjama tema ir tyrinėjama visais spektrais.

IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS

Mokslinės literatūros analizė parodė, kad bendros socialinės atsakomybės koncepcijos nėra, mokslininkai nesutaria, koks turėtų būti vieningas socialinės atsakomybės apibrėžimas. Organizacijos ĮSA apibūdina kaip savanorišką veiklą. Lietuvių autoriai traktuoja, kad įmonių socialinė atsakomybė yra etiškumas, tvarumas, skaidrumas ir socialiniai aspektai. Užsienio autoriai socialinę atsakomybę apibūdina, kaip teigiamą aspektą įmonėms, kuris suteikia visapusiškos naudos įmonės veiklai. Tačiau apibendrinus visų autorių mokslinius apibrėžimus galima teigti, kad socialinė atsakomybė tai socialinių, aplinkosauginių ir ekonominių sričių įtraukimas į savo veiklą.

Atlikti tyrimai parodė, kad socialinės atsakomybės atskleidimas yra naudingas tiek pačiai įmonei, tiek suinteresuotoms šalims: didėjantis konkurencingumas, klientų lojalumas, išaugusi darbuotojų gerovė, ko pasekoje gerėja ir tobulėja įmonės strateginiai aspektai. Taip pat teigiami aspektai yra švaresnė aplinka, pelno didėjimas, įvaizdžio gerinimas ir didesnis investuotojų pritraukimas. Pagrindiniai trūkumai yra išlaidų didėjimas, kadangi norint būti socialiai atsakinga įmone, turi investuoti į atsinaujinančius resursus, aplinkos neteršiančią techniką, darbuotojų gerovę. Pagrindinės socialinės atsakomybės sritys yra socialinė (lyčių lygybė, žmogaus laisvė), ekonominė (korupcijos, kyšininkavimo mažinimas) ir aplinkosauginė (taršos mažinimas, Co2 mažinimas). Įmonei taip pat rekomenduojama, rengiant socialinės atsakomybės ataskaitas, remtis numatytomis EK direktyvos (PE-CONS 47/1/14) metodikomis: GRI, ISO:2600, EMAS, Pasaulinio Susitarimo organizacijos principais. Dauguma metodikų yra rekomendacinio pobūdžio, tačiau GRI metodika yra vienintelė tokia išsami, kuri apima visas socialinės atsakomybės sritis bei išsamiai nurodo, kokią informaciją ir kokius koeficientus įmonės turi atskleisti socialinės atsakomybės ataskaitose. Mokslinių tyrimų rezultatų analizė parodė, kad tyrimų spektras yra gan platus. Nagrinėjami veiksniai, lemiantys socialinės atsakomybės atskleidimą, socialinės atsakomybės atskleidimo lygio nustatymas, socialinių sričių tyrimai. Taip pat mokslininkai savo tyrimuose naudojo skirtingas metodikas: anketinė apklausa, regresinė analizė, palyginamoji analizė, turinio analizė ir kt. Tyrimo, kuris nagrinėtų Šiaurės Europos šalių įmonių socialinės atsakomybės atskleidimo atitikimą EK direktyvos reikalavimams atrasti nepavyko, todėl yra poreikis išplėsti tyrimų spektrą.

Tyrimo rezultatai parodė, kad naudojant palyginamąją statistinę analizę galima apskaičiuoti pokyčius. Tyrimo imčiai pasirinktos Pasaulinio Susitarimo organizacijos narės, kadangi šios organizacijos duomenų bazė yra viešai prieinama. Tyrimo imtį sudaro 342 įmonių ataskaitos 2015-2020 metais. Siekiant atlikti tikslesnį tyrimą, jis yra padalintas į du etapus. Pirmajame tyrimo etape yra apžvelgiama bendrinė situacija Šiaurės Europos šalyse. Naudojant palyginamąją statistinę analizę apskaičiuoti pokyčiai: kiek socialiai atsakingų įmonių analizuojamu laikotarpiu įstoto į Pasaulinio Susitarimo organizaciją (angl. Unglobal Compact), kiek yra privačių ir viešojo intereso įmonių, kokia

kalba pateikė socialinės atsakomybės ataskaitas, kokiam sektoriui priklauso analizuojamos įmonės. Po pirmojo tyrimo etapo buvo eliminuotos įmonės, kurios analizuojamu laikotarpiu nepateikė ataskaitų, ataskaitos pateiktos remiantis neidentifikuota metodika arba pateiktos nacionaline kalba, dėl kalbos barjero. Antrajame tyrimo etape naudojama kiekybinė turinio analizė. Šiame tyrime siekiama išsiaiškinti, ar įmonės rengdamos socialinės atsakomybės ataskaitas laikosi EK direktyvos reikalavimų, bei atliekamas atskleidimo lygio vertinimas, remiantis atskiromis EK direktyvos metodikomis.

Tyrimo rezultatai parodė, kad analizuojamu laikotarpiu 2015 -2020 metais socialiai atsakingų įmonių daugėja, tačiau įmonių socialinių ataskaitų skaičius yra mažėjantis. Dauguma įmonių rengiant socialinės atsakomybės ataskaitas laikosi EK direktyvos reikalavimų. Didžioji dalis socialiai atsakingų įmonių yra pramonės ir transporto sektoriuje ir siekia 22 proc. Visgi galima teigti, jog pramoninio sektoriaus įmonės yra labiausiai linkusios teršti gamtą, naudoti kenksmingus resursus, todėl jos labiausiai yra suinteresuotos socialinės atsakomybės principais, kaip sumažinti taršos kiekį, optimizuoti darbą. Pagrindinės ĮSA atskleidimo metodikos yra GRI, 10 Pasaulinio susitarimo organizacijos principai ir ISO:2600 metodikos. Didžioji dalis ataskaitų parengtos anglų kalba, kadangi įmonės orientuojasi į užsienio suinteresuotas šalis bei didžioji dalis įmonių yra tarptautinio masto. Vertinant atskiras šalis, matoma, kad daugiausia socialinės atsakomybės ataskaitų pateikia Latvijos ir Lietuvos įmonės. Antrajame tyrimo etape plačiau nagrinėjamos socialinės atsakomybės ataskaitos. Remiantis gautais rezultatais galima teigti, jog ataskaitos parengtos pagal GRI metodiką atitinka aukštą atitikimo lygį EK direktyvos reikalavimams, ataskaitos parengtos pagal 10 Pasaulinio Susitarimo organizacijos principus atitikimo lygis yra vidutinis. Palyginus ankstesnių mokslinių tyrimų rezultatus su darbo autorės yra gan sudėtinga, kadangi tokios tematikos tyrimų atrasti nepavyko. Tačiau palyginus su kitų autorių tyrimų rezultatais padaryta išvada, jog socialiai atsakingos įmonės daugiausia informacijos atskleidžia apie socialines ir aplinkosaugines sritis. Didelis dėmesys yra skiriamas darbuotojų gerovei, lyčių lygybei bei taršos mažinimui. Atliktas Šiaurės Europos šalių įmonių socialinės atsakomybės ataskaitų tyrimas galėtų būti atliktas didesniu mastu bei prailgintu tiriamuoju laikotarpiu. Kaip ir minėta, eliminuotos Šiaurės Europos šalys, kurių socialinės atsakomybės ataskaitos sudaro daugiau negu 80 proc. visos apimties, todėl būtų tikslinga ištirti likusias Šiaurės Europos šalis.

LITERATŪROS SĄRAŠAS

1. Baker, M. (2004). Corporate social responsibility–What does it mean. Prieiga per internetą: <http://www.mallenbaker.net/csr/definition.php>
2. Bayound. N.S., Havanagh, M. (2012). Corporate social responsibility and company performance // Journal of Business Studies 2015, Nr1.
3. Bendoraitienė, E., Šimkutė, E. (2016). Įmonių socialinės atsakomybės atskleidimo vertinimas Lietuvos didžiosiose įmonėse. Taikomoji ekonomika: sisteminiai tyrimai, 2016, t. 10, nr. 1, p. 43-63. Prieiga per internetą: < https://www.vdu.lt/cris/bitstream/20.500.12259/31555/1/ISSN2335-8742_2016_V_10.N_1.PG_43-63.pdf>
4. Budrionytė, R. (2014). Informacijos apie įmonės socialinę atsakomybę pateikimas finansinėse ataskaitose: nauda ir galimybės // Buhalterinės apskaitos teorija ir praktika. Kaunas: Vilniaus universiteto Kauno humanitarinis fakultetas, Nr. 15.
5. Carroll, A. B. (1993) Business and society: Ethics and Stakeholder management. Ohio.
6. Casadei, A., Amadei, F. (2010). The Competitive Influence of Compare Social Responsibility and Corporate Social Disclosure in Italian Small and Medium Sized Companies: Focus on disclosure and competitive drivers// Social and Environmental Accountability Journal.
7. Cho, C. H., Guidry, R. P., Hageman, A. M., & Patten, D. M. (2012). Do actions speak louder than words? An empirical investigation of corporate environmental reputation. Accounting, Organizations and Society, 37(1).
8. Čiegis, R., Norkutė, R. (2012). Lietuvos bankų socialinė atsakomybė darnaus vystymosi kontekste. Organizacijų vadyba: sisteminiai tyrimai, 2, 19-33. Doi: 10.7720/MOSR.1392-1142.2012.63.2
9. Dagilienė, L., Šutienė, K. (2019) Corporate sustainability accounting information systems: a contingency-based approach // Sustainability Accounting, Management and Policy Journal
10. Dagilienė, L., Bruneckienė, J. (2010). Savanoriškai atskleidžiamos informacijos vaidmuo įmonių socialinės atsakomybės apsektu. /. Ekonomika ir vadyba. Nr. 15, p. 451-456.
11. Darbo ir socialinio tyrimo institutas socialinės apsaugos ir darbo ministerija Lietuvos Respublikos Trišalė Taryba // Aktualūs socialinės politikos klausimai (2006/07) // Įmonių socialinė atsakomybė, Vilnius. Prieiga per internetą: http://www.dsti.lt/ISA_2006.pdf
12. Dhaliwal, D., Li, O. Z., Tsang, A. ir kt. (2014) Corporate Social responsibility disclosure and the cost of equity capital: The roles of stakeholder orientation and financial transparency // Elsevier journal.
13. Drobertz, W., Merikas, A., Merika, A., Tsionas, G. (2014). Corporate social responsibility disclosure: The case of international shipping. doi.org/10.1016/j.tre.2014.08.006

14. Ekonominės konsultacijos ir tyrimai (2012). Socialinio ir aplinkosauginio atsakingumo ataskaitos gairės valstybės institucijoms. Prieiga per internetą: https://socmin.lrv.lt/uploads/socmin/documents/files/pdf/1282_isa-gaires-valstybes-institucijoms.pdf
15. Europos Komisija (2011). Atnaujinta 2011–2014 m. ES įmonių socialinės atsakomybės strategija// Komisijos Komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos Ekonomikos ir Socialinių reikalų komitetui ir regionų komitetui. – Briuselis. Prieiga per internetą: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?Uri=CELEX:52011DC0681&from=EN>
16. Europos Parlamentas ir Europos Sąjungos Taryba (2009). Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentas (EB) Nr. 1221 / 2009 dėl organizacijų savanoriško Bendrijos aplinkosaugos vadybos ir audito sistemos (EMAS) taikymo, panaikinantys Reglamentą (EB) Nr. 761 / 2001 ir Komisijos sprendimus 2001/681/EB bei 2006/193/EB // Europos Sąjungos oficialus leidinys.
17. Fernández-Feijóo Souto, D. (2009). Crisis and corporate social responsibility: threat or opportunity?. *International Journal of Economic Sciences and Applied Research*, 2(1).
18. Font, Walmsley, Cogotti ir kt. (2011). Corporate social responsibility: the disclosure-performance gap. *Tourism Management*, 33(6), 1544-1553.
19. Global Reporting Initiative. G4 Sustainability Reporting Guidelines. Prieiga per internetą: <https://www2.globalreporting.org/resourcelibrary/GRIG4-Part1-Reporting-Principles-and-Standard-Disclosures.pdf>
20. Horrigan, B. (2007). 21st Century Corporate Social Responsibility Trends-An Emerging Comparative Body of Law and Regulation of Corporate Responsibility, Governance, and Sustainability. *Macquarie J. Bus. L.*, 4, 85. Prieiga per internetą: <http://unpan1.un.org/intradoc/groups/public/documents/apcity/unpan033581.pdf>
21. ISO 26000 (2010). Guidance on social Responsibility. International Standard. – Geneva.
22. Išoraitė, M. (2013). Alaus gamybos įmonių socialinės atsakomybės tyrimas. *Verslo sistemos ir ekonomika [elektroninis išteklius]*, (3), 248-265. DOI:10.13165/VSE-13-3-2-10
23. Jamali, D. (2008). A Stakeholder Approach to Corporate Social Responsibility: A Fresh Perspective into Theory and Practice. *Journal of Business Ethics*, 82, 201-231.
24. Jamali, D. Karam, C. (2016). Corporate Social Responsibility in Developing Countries as an Emerging Field of Study. <https://doi.org/10.1111/ijmr.12112>
25. Jitaree, W. (2015). Corporate Social responsibility and financial performance: evidence from Thailand// University of Wollongong: Research online.
26. Jusčius, V. (2007). Verslo socialinės atsakomybės raida. *Ekonomika*, 7, 48-64. DOI:10.15388/Ekon.2007.17612

27. Juščius, V., Griauslytė, J. (2014). Lietuvos įmonių socialinės atsakomybės ataskaitų taikymas verslo praktikoje. *Organizacijų vadyba: sisteminiai tyrimai*, 2014, nr. 69, p. 55-70. DOI : <http://dx.doi.org/10.7220/MOSR.1392.1142.2014.69.4>
28. Kleinaitė, I. (2007). Atsakingo verslo praktika. *Įmonių socialinės atsakomybės gairės mažoms ir vidutinėms įmonėms ir geros praktikos pavyzdžiai*. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija. Prieiga per internetą: https://socmin.lrv.lt/uploads/socmin/documents/files/pdf/1290_atrasingo_aktika_2007.pdf
29. Korsakienė, R., Marcinkevičius, S. (2013). Filantropinė įmonės atsakomybė ir veiklos rezultatai: gamybos įmonės atvejis. *Business: Theory and Practice*, 14, 131. DOI :10.3846/btp.2013.14
30. Laurinavičius, A.; Reklaitis, J. (2011). Darnaus verslo socialinė atsakomybė. Vilnius: Mykolo Romerio universitetas.
31. LAVA atsakingas verslas (2017). Prieiga per internetą: <http://asociacijalava.lt/kas-yra-atsakingas-verslas.html> (Prisijungta 2021 03 02).
32. Leitonienė, Š., Šapkauskienė, A. (2012). Socialinės informacijos kaip Lietuvos įmonių etiškos elgsenos kriterijaus analizė. *Economics and management*, 17(3), 836-843. DOI: <http://dx.doi.org/10.5755/j01.em.17.3.2091>
33. Lietuvos Respublikos Socialinės apsaugos ir darbo ministerija. TDO. Prieiga per internetą: <https://socmin.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/tarptautinis-bendradarbiavimas-ir-es/tarptautines-organizacijos/tdo>
34. Lietuvos Respublikos Socialinės apsaugos ir darbo ministerija. Trumpa informacija apie Pasaulinį susitarimą. Prieiga per internetą: <https://socmin.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/darbo-rinka-uzimtumas/imoniu-socialine-tsakomybe-isa/trumpa-informacija-apie-pasaulini-susitarima>.
35. Mankelow, G., & Quazi, A. (2007). Factors affecting SMEs motivations for corporate social responsibility. In *Australian and New Zealand Marketing Academy. Conference track* (pp. 348-358).
36. Mauricienė, I., & Paužuolienė, J. (2014). Įmonių socialinės atsakomybės svarba: visuomenės požiūris. *Regional formation and development studies*, 10(2), 123-132. DOI: <http://dx.doi.org/10.15181/rfds.v10i2.148>
37. McWilliams, A., Siegel, D. (2001). Corporate Social Responsibility: A Theory of the Firm Perspective. *Academy of Management Journal*, Vol. 26, No. 1, p. 117–127. Prieiga per internetą: https://www.jstor.org/stable/259398?seq=1#metadata_info_tab_contents
38. McWilliams, A., Siegel, D. S., Wright, P. M. (2006). Corporate social responsibility: Strategic implications. *Journal of management studies*, 43(1), 1-18. Prieiga per internetą: <https://pdfs.semanticscholar.org/0980/c0dd44a0baa1d532c0f33b9902fd5a4362d1.pdf>
39. Navickas, V., Kontautienė, R. (2011). Įmonių filantropijos poveikis jų ekonominės veiklos rezultatams. *Verslas: teorija ir praktika*, 12(1), 15-23. DOI: 10.3846/btp.2011.02

40. OECD Guidelines for Multinational Enterprises (2011). Prieiga per internetą: <https://www.oecd.org/daf/inv/mne/48004323.pdf>
41. Perrigot, R., Oxibar, B., Dejean, F. (2012). Determinants of Corporate Social Disclosure in the Franchising Sector: Insights from French Franchisors. Prieiga per internetą : https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2005702
42. Pruskus, V. (2003). Verslo etika. Vilnius: Enciklopedija.
43. Potašinskaitė, M., Draugelytė, A. (2013). Įmonių socialinės atsakomybės dedamųjų fragmentiškas naudojimas Lietuvoje. *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*. 2013. Vol. 35. No. 3. Scientific Journal. Prieiga per internetą: https://etalpykla.lituanistikadb.lt/object/LT-LDB_0001:J.04~2013~1407327138493/J.04~2013~1407327138493.pdf
44. Rudžionienė, K., Petraškaitė, V. (2014). Įmonių socialinės atsakomybės atskleidimo internete pateikiamoje finansinėje informacijoje veiksniai. *Apskaitos ir finansų mokslas ir studijos: problemos ir perspektyvos*, (1), 204-212. DOI: <https://doi.org/10.15544/ssaf.2014.23>
45. Souto, B. F. F. (2009). Crisis and corporate social responsibility: threat or opportunity?. *International Journal of Economic Sciences and Applied Research*, 2(1), 36-50.
46. Seiliūtė, J. (2013). Socialinės atsakomybės įtvirtinimo potencialo verslo organizacijose vertinimas. (daktaro disertacija, Vilniaus universitetas). eLABA Elektroninių tezių ir disertacijų bazė (ETD). Prieiga per internetą: <https://etd.elaba.lt>.
47. Simanavičienė, Ž., Simanavičius, A., Kovaliov, R. (2012). Įmonių socialinės atsakomybės matavimo galimybės. *Economics and Management*, 17(4), 1528-1534. DOI: <http://dx.doi.org/10.5755/j01.em.17.4.3025>
48. Simanavičienė, Ž., Palekienė, O., Gižienė, V. (2011) Valstybės socialinė atsakomybė žinių ekonomikos kontekste // *Ekonomika ir vadyba* Nr. 16, p. 485-492
49. Šimanskienė, L., Paužuolienė, J. (2010). Įmonių socialinės atsakomybės ir organizacinės kultūros sąsajų tyrimas Lietuvos organizacijose. *Organizacijų vadyba: sisteminiai tyrimai*, 2010, nr. 23(4). Prieiga per internetą : <http://mts.asu.lt/mtsrbid/article/viewFile/434/460>
50. Šimanskienė, L., Paužuolienė, J. (2010). Įmonių socialinės atsakomybės svarba Lietuvos organizacijoms. *Management theory and studies for rural business and infrastructure development*, 20(1), 1-9. /orieiga per internetą: <http://vadyba.asu.lt/20/138.pdf>
51. Šneiderienė, A. (2016). Įmonių socialinės atsakomybės įgyvendinimo regioniniai skirtumai. *Regional Formation and Development Studies*, 19(2), 127-136. DOI: <http://dx.doi.org/10.15181/rfds.v19i2.1289>
52. Thomas, G., & Nowak, M. (2006). Corporate social responsibility: A definition. Prieiga per internetą :

https://espace.curtin.edu.au/bitstream/handle/20.500.11937/39952/20943_downloaded_stream_399.pdf?sequence=2

53. TIAN, Y.; CHEN, J. 2009 Concept of Voluntary Information Disclosure and A Review of Relevant Studies. *International journal of economics and finance*, vol. 1, no. 2, p. 55-59. ISSN 1976-9728.
54. Tripartite Declaration of Principles Concerning Multinational Enterprises and Social Policy (2017). International Labour Office Geneva. Prieiga per internetą: https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_emp/---emp_ent/---multi/documents/publication/wcms_094386.pdf
55. UN Global Compact Policy on Communicating Progress (2013). Prieiga per Internetą: https://www.unglobalcompact.org/docs/communication_on_progress/COP_Policy.pdf
56. United Nations. Office of the High Commissioner for Human Rights. (2011). *Guiding Principles on Business and Human Rights: Implementing the United Nations" Protect, Respect and Remedy" Framework*. UN.
57. Vilkė, T, (2012) Atsakingas Verslas: atsakingas vartojimas: verslo ir vartotojo požiūris // Atsakingas verslas Nr. 4
58. L., Zhang, Q., Farooq, Y., Zhang, X., Liu, Y., Hao. (2020). Fair value and mispricing: how domestic earnings transparency of listed firms leads to global financial stability // *European J. of International Management (EJIM)*, Vol. 14.

DUOMENYS

UN Global Compact. Prieiga per internetą: < <https://www.unglobalcompact.org/participation> >

ANOTACIJA LIETUVIŲ IR ANGLŲ KALBOMIS

Leganovičiūtė J. (2021). *Įmonių socialinės atsakomybės atskleidimo atitikimo EK direktyvai vertinimas Šiaurės Europos Šalyse* (magistro baigiamasis darbas). Vilnius: Mykolo Romerio universitetas

ANOTACIJA

Magistro baigiamajame darbe išanalizuotas ir įvertintas Šiaurės Europos šalių įmonių socialinės atsakomybės atskleidimo atitikimas EK direktyvos reikalavimams.

Pirmame skyriuje nagrinėjama įmonių socialinės atsakomybės samprata, raidos etapai, socialinės atsakomybės nauda ir trūkumai. Nagrinėjamos socialinės atsakomybės atskleidimo sritys skirtingų autorių požiūriu. Taip pat yra pateikiami kitų mokslininkų atlikti moksliniai tyrimai socialinės atsakomybės tematika.

Antrame skyriuje remiantis teorine apžvalga yra pateikiama tyrimo metodika, apžvelgiamos EK direktyvos metodikos, pateikiama imtis, tyrimo loginė struktūra.

Trečiame skyriuje yra atliekamas Šiaurės Europos šalių įmonių socialinės atsakomybės atskleidimo atitikimo EK direktyvos reikalavimams tyrimas. Apžvelgiamos bendros tendencijos, analizuojamos įmonių pateiktos socialinės atsakomybės ataskaitos: įmonių skaičius, kalba, metodika. Įvertinamas ĮSA atskleidimo lygis, bei pateikiamos išvados bei pasiūlymai.

Pagrindiniai žodžiai: įmonių socialinė atsakomybė, ekonominė sritis, aplinkosauginė sritis, socialinė sritis, EK direktyva.

Leganovičiūtė J. (2021). *An assessment of Corporate social responsibility disclosure compliance of Northern Europe countries* (master thesis). Vilnius: Mykolas Romeris University

ANNOTATION

Corporate social responsibility (CSR) disclosure of the Northern European companies according to the compliance with European Commission (EC) directives is analysed and evaluated in the Master Thesis.

Corporate social responsibility concept, evolution of the concept and impact is analysed in the First Chapter. CSR is evaluated using main views and methodology provided by the different authors. Existing research on corporate social responsibility is reviewed as well.

In the Second chapter available research methodology is provided, European Commission directives investigated, scope and logical structure for research is defined.

In the Third chapter research on the Northern Europe companies compliance to the EC directives is provided. Trends in the compliance are investigated, reports on the Corporate compliance are analysed: amount of companies, language of the reports, methodology used in the reports. CSR is evaluated, conclusions and suggestions are provided.

Key words: Corporate social responsibility, economic sector, environment sector, social sector, European Commission directives.

SANTRAUKA LIETUVIŲ KALBA

Leganovičiūtė J. (2021). *Įmonių socialinės atsakomybės atskleidimo atitikimo EK direktyvai vertinimas Šiaurės Europos Šalyse* (magistro baigiamasis darbas). Vilnius: Mykolo Romerio universitetas

SANTRAUKA

Įmonių socialinės atsakomybės magistro baigiamojo darbo tema yra aktuali visai žmonijai. Spartėjančios technologijos skatina verslus, tiek pačią visuomenę prisiimti atsakomybę už savo veiksmus ir žvelgti plačiau į aplinkosauginius, socialinius ir ekonominius veiksmų padarinius. Įmonių socialinės atsakomybės tema yra nagrinėjama daugelio autorių, tačiau tyrimų, kurie nagrinėtų Šiaurės Europos šalių įmonių socialinės atsakomybės atskleidimo atitikimo EK direktyvos reikalavimams vertinimą atrasti nepavyko, todėl formuojasi mokslinė problema: koks įmonių socialinės atsakomybės atskleidimo atitikimas EK direktyvai Šiaurės Europos šalių įmonėse. Tyrimo tikslas yra atlikus mokslinės literatūros analizę, atlikti Šiaurės Europos šalių įmonių socialinės atsakomybės atskleidimo atitikimo vertinimą. Buvo išskirti tyrimo uždaviniai: apžvelgti įmonių socialinę atsakomybę teoriniu aspektu, išnagrinėti įmonių socialinės atsakomybės atskleidimo naudą, metodikas ir pagrindines sritis, parengti įmonių socialinės atsakomybės atskleidimo vertinimo EK direktyvos reikalavimams metodiką. Remiantis parengta metodika, atlikti įmonių socialinės atsakomybės atskleidimo vertinimo EK direktyvos reikalavimas tyrimą ir apibendrinti gautus rezultatus bei pateikti rekomendacijas. Tyrimo metodika: mokslinės literatūros analizė, statistinių duomenų ir turinio analizė. Atlikus tyrimą, galima apibendrint rezultatus, jog populiariausia EK direktyvos atskleidimo metodika yra GRI, kuri geriausiai atitinka Europos Komisijos direktyvos reikalavimus. Ši metodika yra išsamiausia ir apima visas socialinės atsakomybės sritis. 10 Pasaulinio susitarimo principų metodika (angl. Unglobal Compact) yra taip pat populiari ir įmonės linkusios remtis šia metodika. Magistro baigiamojo darbo pabaigoje pateikiamos išvados bei siūlymai.

SANTRAUKA ANGLŲ KALBA

Leganovičiūtė J. (2021). *An assessment of Corporate social responsibility disclosure compliance of Northern Europe countries* (master thesis). Vilnius: Mykolas Romeris University

SUMMARY

Corporate social responsibility is an important topic for humankind. Technological advances encourage businesses and society to take responsibility for the actions and evaluate environmental, societal and economical impact. Corporate social responsibility (CSR) is a popular topic for the research, however there is no comprehensive analysis of Corporate social responsibility in the Northern European countries and compliance to European Commission (EC) directives. This master thesis research tries to resolve the following problem: how compliant to the EC directives in Corporate social responsibility are Northern European companies. The purpose of the research is after evaluating existing Corporate social responsibility research to provide analysis on the CSR compliance in the Northern Europe countries. The topics covered for the preparation of the research are: theoretical review of the CSR, Corporate social responsibility benefits, methodology, main focus areas, earlier research, definition of the methodology used for the research. Using the defined methodology, the research on the Northern European companies was conducted and results, suggestions were provided. Methodology used for the research was scientific literature, statistical data and content analysis. Research shows that the most used EC compliance framework in Northern Europe is Global Reporting Initiative (GRI), which covers most of the EC directive requirements. GRI is pretty comprehensive and covers most of the social responsibility areas. Unglobal Compact is as well popular CSR framework used in Northern Europe companies. Thesis provides conclusions and suggestions in the end.

PRIEDAI

1 priedas.

Ar pateiktos ĮSA ataskaitos/ kalba/metodika/sektorius

Įmonė	Darbuotojai	Sektorius	Šalis	Įstojimo metai	2015	2016	2017	2018	2019	2020
OU Bazoco	61	Aptamavimo paslaugos	Estonia	2018-06-18						
Maru Metall Ltd	106	Statyba ir nekilnojamosios turtas	Estonia	2013-12-16	x en 10					
GM Helicopters	29	Orlaivių gynyba	Latvia	2009-12-17	x en 10	x en 10	x en 10	x en 10	x en 10	x en 10
Applied Information Service, Ltd	50	Telekomunikacija	Latvia	2002-09-23	x en 10 metinis	x en 10 metinis	x en 10 metinis	x en 10 metinis	x en 10 metinis	
JSC Gaso	879	Nafta ir kitos cheminės medžiagos	Latvia	2018-05-10			x valst	x valst	x valst	x valst
IMMER Group	1468	Aptamavimo paslaugos	Latvia	2017-10-11			x en 10			
Newport University CED (Center for Educational Development)	-	Akademija	Latvia	2009-07-21		x en 10		x en 10		
Baltic International Academy	-	Akademija	Latvia	2013-03-01	x en kita	x en kita	x en kita	x en kita		
Institute for Corporate Sustainability and Responsibility	-	Akademija	Latvia	2014-10-14		x en 10 metinis	x en 10 metinis	x en 10 metinis		
Riga Technical University	-	Akademija	Lithuania	2017-04-13					x en 10 metinis	
Maxima Grupe, UAB	25	Komercija	Lithuania	2019-11-07						
AB Vilksma	233	Aptamavimo paslaugos	Lithuania	2020-03-12						
Auga Group	80	Maistas ir gėrimai	Lithuania	2020-03-08						x en 10
Kvalitetas, Ltd.	5	Aptamavimo paslaugos	Lithuania	2011-01-25	x lt gri			x lt gri	x lt gri	
PR Service/Edelman Affiliate (UAB PIAR)	10	Telekomunikacija	Lithuania	2011-09-22	x lt 10		x lt 10	x lt 10	x lt 10	x lt 10

UAB "Lords LB Asset Management"	12	Statyba ir nekilnojamosios turtas	Lithuania	2015-04-17		x lt 10	x lt 10	x lt 10		
Adwisery, JSC	12	Programinė įranga ir paslaugos	Lithuania	2016-07-21						
Grand Partners, Ltd.	15	Aptamavimo paslaugos	Lithuania	2012-08-13	x en 10	x en 10	x en 10	x en 10		
OVC Consulting	28	Aptamavimo paslaugos	Lithuania	2011-09-08	x lt 10	x lt 10	x lt 10			
UAB Ekonominės Konsultacijos Ir Tyrimai	36	Aptamavimo paslaugos	Lithuania	2005-06-13	x lt 10	x lt 10	x lt 10	x lt 10	x lt 10	x lt 10
Konekesko Lietuva UAB	67	Pramonė ir transportas	Lithuania	2011-01-11	x en kita	x EN gri	x EN GRI			
UAB Scandye	73	Pramonė ir transportas	Lithuania	2013-02-14		x en iso	x iso en			
Electronic House UAB	100	Elektronika ir elektros įranga	Lithuania	2012-05-22						
Interlux, Ltd.	100	Sveikatos priežiūra ir paslaugos	Lithuania	2012-11-27	x en 10	x en 10	x en 10	x en 10	x en 10	
TeleSoftas	125	Programinė įranga ir paslaugos	Lithuania	2017-05-15				x en 10	x en 10	
Utenos Vandenys	133	Nafta, dujos ir kitos cheminės medžiagos	Lithuania	2011-05-27	x lt 10	x lt 10		x lt 10	x lt 10	
UAB Traidenis	155	Pramonė ir transportas	Lithuania	2005-06-14	x lt 10	x lt 10	x lt 10	x lt 10	x lt 10	x lt 10
Pakmarkas	200	Pramonė ir transportas	Lithuania	2005-06-13	x lt/ en GRI	x en GRI	x en GRI	x en GRI	x en GRI	
UAB Raminora - SPA VILNIUS Druskininkai	250	Sveikatos priežiūra ir paslaugos	Lithuania	2012-08-28		x lt gri				
AB "Kauno energija"	438 Vieš	Nafta ir kitos cheminės medžiagos	Lithuania	2018-09-14	x en gri	x en gri	x en gri	x en gri	x en gri	
Siaulių Bankas, AB	733 Vieš	Finansinės paslaugos	Lithuania	2008-06-19	x en 10	x en 10	x en GRI	x en GRI	x en GRI	
UAB Girtėka Logistics	950	Pramonė ir transportas	Lithuania	2015-03-03	x en ISO	x en 10	x en 10	x en 10	x en 10	x en 10
UAB Ignitis Grupe	92	Pramonė ir transportas	Lithuania	2016-06-30	x gri en	x gri en	x gri en	x gri en	x gri en	x gri en
Lietuvos Draudimas AB	1131	Finansinės paslaugos	Lithuania	2008-09-04	x lt 10	x lt 10	x lt/ en 10			
Swedbank Lithuania	2200 Vieš	Finansinės paslaugos	Lithuania	2006-12-04	x lt GRI	x lt GRI		x valst		
AB Energijos skirstymo operatorius (ESO)	2729	Elektronika ir elektros įranga	Lithuania	2009-04-14	x lt/ en GRI	x lt/ en GRI	x en GRI			
Lietuvos Energija	5379 Vieš	Nafta ir kitos cheminės medžiagos	Lithuania	2016-06-30	x en iso	X LT/ EN iso	x en GRI			

Investors' Forum	-	Aptamavimo paslaugos	Lithuania	2005-06-14	x en kita				x en kita	
LCC International University	-	Akademija	Lithuania	2011-05-16						
Lietuvos kreditas	-	Aptamavimo paslaugos	Lithuania	2011-08-23			x lt 10	x lt 10	x lt 10	x lt 10
Panevezys College	-	Akademija	Lithuania	2011-08-24	x lt kita	x lt kita	x lt iso	x lt iso		
Kaunas University of Technology	-	Akademija	Lithuania	2012-01-11	x en 10	x en 10	x en 10			
Siauliai State College	-	Akademija	Lithuania	2012-01-17	x lt 10	x lt 10	x lt 10	x lt 10	x lt 10	
Kauno kolegija / University of Applied Sciences	-	Akademija	Lithuania	2012-05-18		x lt kita			x lt kita	
Vytautas Magnus University	-	Akademija	Lithuania	2014-12-16		x lt gri				
KOPZI - Center Against Human Trafficking and Exploitation	-	Aptamavimo paslaugos	Lithuania	2018-11-09						
Vilniaus Kolegija - University of Applied Sciences	-	Akademija	Lithuania	2018-11-27					GRI lt	
Icelandair Group	-	Kelionės ir laisvalaikio prekės	Iceland	2020-03-16						
Carbon Recycling International - CRI hf.	-	Elektronika ir elektros įranga	Iceland	2020-05-18						
Orkuveita Reykjavíkur (Reykjavik Energy)	-	Elektronika ir elektros įranga	Iceland	2019-12-18						
Rettur - Adalsteinsson & Partners ehf.	12	Aptamavimo paslaugos	Iceland	2014-09-03	x en 10 metinis	x en 10 metinis	x en 10 metinis	x en 10 metinis	x en 10 metinis	
Alta ehf.	13	Aptamavimo paslaugos	Iceland	2009-04-21	x valst	x valst	x valst	x valst	x valst	
Arctic Green Energy Corporation	15	Pramonė ir transportas	Iceland	2015-06-19						
Klappir Green Solutions ltd.	20 Vieš	Programinė įranga ir paslaugos	Iceland	2017-10-19			x en kita			
HS Orka	59	Elektronika ir elektros įranga	Iceland	2018-02-01						

Reykjagardur hf	150	Maistas ir gėrimai	Iceland	2013-04-30						
Solar	200	Aptamavimo paslaugos	Iceland	2016-05-10						
Vátryggingafélag Íslands	210 Vieš	Aptamavimo paslaugos	Iceland	2018-12-04					x valst	
Efla Consultant Engineers	228	Pramonė ir transportas	Iceland	2016-05-19	x valst	x valst	x valst	x valst	x valst	
Mannvit	238	Pramonė ir transportas	Iceland	2016-12-19		x valst	x valst	x valst	x valst	
Landsvirkjun	250	Elektronika ir elektros įranga	Iceland	2013-11-26		x en 10	x en kita			
Olgerdin Egill Skallagrímsson	350	Maistas ir gėrimai	Iceland	2013-04-24		x valst	x valst	x valst	x valst	
Isavia Ltd.	807	Kelionės ir laisvalaikio prekės	Iceland	2016-10-31		x en gri	x en gri	x en gri	x en gri	
Arion Bank hf.	890	Finansinės paslaugos	Iceland	2016-12-29		x en GRI	x en GRI	x en GRI	x en GRI	
Landsbankinn	1100	Finansinės paslaugos	Iceland	2006-12-19	x valst	x valst		x valst	x en gri	
Iceland Post	1200 Vieš	Aptamavimo paslaugos	Iceland	2009-07-20	x valst	x valst	x valst	x valst		
Eimskipafelag Islands hf.	1780 Vieš	Pramonė ir transportas	Iceland	2017-12-27			x en kita	x en GRI	x en GRI	
Ossur hf.	3000 Vieš	Sveikatos priežiūra ir paslaugos	Iceland	2011-12-21	x en iso	x en 10	x en 10	x en 10	x en 10	x en 10
Islandsbanki	861	Finansinės paslaugos	Iceland	2010-04-22	x valst	x valst	x valst	x valst	x en GRI	
Marel hf	5400 Vieš	Pramonė ir transportas	Iceland	2016-02-23		x en ISO	x en ISO	x en ISO	x en ISO	
Promote Iceland	-	Kita	Iceland	2009-08-27	x valst					
Festa, Icelandic Center for Corporate Social Responsibility	-	Kita	Iceland	2012-03-15			x valst	x valst	x valst	
Seltjarnarnes Municipality		Kita	Iceland	2017-12-27						
Verkís Consulting Engineers		Statyba ir nekilnojamosios turtas	Iceland	2018-05-14			x en kita		x valst	
Nor-Shipping	6	Aptamavimo paslaugos	Norway	2018-10-02						
Access Professionals AS	10	Aptamavimo paslaugos	Norway	2013-09-10			x valst	x valst		
Abyrint AS	10	Aptamavimo paslaugos	Norway	2018-01-17						
W. Giertsen Energy Solutions AS	13	Pramonė ir transportas	Norway	2017-10-19						

Bright Products AS	13	Pramonė ir transportas	Norway	2018-02-01		x valst		x valst		
Intech AS	15	Programinė įranga ir paslaugos	Norway	2013-11-15						
JCI Evolution	16	Kita	Norway	2011-08-09	x valst	x valst				
Odin Prosjekt AS	20	Aptamavimo paslaugos	Norway	2014-01-10						
Seal Weld Pro AS	20	Pramonė ir transportas	Norway	2014-09-04		x en 10 metinis		x en 10 metinis	x en 10 metinis	
Investinor AS	21	Finansinės paslaugos	Norway	2014-08-25						
Norsk Gjenvinning Norge AS	21	Pramonė ir transportas	Norway	2017-12-18						
BSI Offshore AS	21	Statyba ir nekilnojamosios turtas	Norway	2018-12-04						
Filago AS	23	Statyba ir nekilnojamosios turtas	Norway	2016-06-09						
Argentum Fondsinvesteringer	24	Finansinės paslaugos	Norway	2012-10-23			x en 10 metinis	x en 10 metinis		
Eagle Technology AS	25	Pramonė ir transportas	Norway	2018-06-01						
First House AS	26	Aptamavimo paslaugos	Norway	2015-05-07		x en 10				
Rom for Flere AS	27	Pramonė ir transportas	Norway	2013-12-20			x valst			
TKS AS	28	Aptamavimo paslaugos	Norway	2013-10-29						
Presentations Data AS	30	Elektronika ir elektros įranga	Norway	2009-01-15	x en 10 metinis		x en 10 metinis	x en 10 metinis		
Millum AS	30	Programinė įranga ir paslaugos	Norway	2018-12-04					x en 10	x en 10
Intek Engineering AS	32	Pramonė ir transportas	Norway	2017-07-06						
Highsoft AS	35	Programinė įranga ir paslaugos	Norway	2015-05-26						
Handelskompaniet as	37	Pramonė ir transportas	Norway	2010-06-01		x en 10	x en 10	x en 10		
Alliance Arkitekter AS	38	Statyba ir nekilnojamosios turtas	Norway	2007-06-11	x en 10	x en 10	x en 10			
Nebb Group	40	Pramonė ir transportas	Norway	2014-09-12						
Drytech AS	49	Maistas ir gėrimai	Norway	2011-10-25						
TEMP-TEAM AS	50	Aptamavimo paslaugos	Norway	2013-09-13				x en 10	x en 10	
HRSS AS	50	Aptamavimo paslaugos	Norway	2018-01-04						
DigiPlex	52	Programinė įranga ir paslaugos	Norway	2017-08-11						

Kebony AS	60	Statyba ir nekilnojamosios turtas	Norway	2011-09-14	x en kita	x en kita	x en kita	x en kita		
Lunner Produkter AS	60	Aptamavimo paslaugos	Norway	2013-05-10						
Norwegian Seafood Council	63	Maistas ir gėrimai	Norway	2010-01-08						
T&G Elektro AS	70	Elektronika ir elektros įranga	Norway	2013-06-21						
Bergen Plastics AS	76	Pramonė ir transportas	Norway	2010-10-01						
HTS maskinteknikk as	78	Nafta ir kitos cheminės medžiagos	Norway	2013-12-16	x en 10 metinis					
Proactima AS	80	Aptamavimo paslaugos	Norway	2016-02-23						
Fibo AS	120	Statyba ir nekilnojamosios turtas	Norway	2010-08-12	x en 10 metinis	x en 10 metinis				
Trilex Norge AS	120	Pramonė ir transportas	Norway	2017-05-17						
99X.no AS	130	Programinė įranga ir paslaugos	Norway	2018-03-19						
Fana Sparebank	136	Finansinės paslaugos	Norway	2018-11-10				x valst	x valst	x valst
Marlink AS	165	Aptamavimo paslaugos	Norway	2018-09-13				x en kita	x en kita	
Sentralvaskeriet for Ostlandet AS	170	Aptamavimo paslaugos	Norway	2017-10-12						
Norsk Jernbanedrift AS	179	Pramonė ir transportas	Norway	2016-08-03						
Arntzen de Besche Advokatfirma AS	180	Aptamavimo paslaugos	Norway	2017-03-20						
Scatec Solar ASA	189 Vieš	Pramonė ir transportas	Norway	2018-06-20				x en GRI	x en GRI	
Nordic Office of Architecture	190	Aptamavimo paslaugos	Norway	2016-11-09				x en 10		
Advokatfirmaet Wiersholm AS	240	Aptamavimo paslaugos	Norway	2018-06-20					x en 10	x en 10
Stormberg AS	350	Kelionės ir laisvalaikio prekės	Norway	2009-06-22	x valst		x valst			
ASC Ostlandske Rengjoring AS	356	Aptamavimo paslaugos	Norway	2012-09-13						
Sparebanken Sør	431	Finansinės paslaugos	Norway	2018-12-17				x en 10 met	x en 10 met	
Arcus-Gruppen AS	440	Maistas ir gėrimai	Norway	2012-12-06						
GC Rieber AS	450	Pramonė ir transportas	Norway	2010-12-22		x en kita	x en kita	x en kita		
Aker BioMarine	450	Sveikatos priežiūra ir paslaugos	Norway	2016-11-17		x en gri				
G Travel Norge AS	460	Kelionės ir laisvalaikio prekės	Norway	2018-07-21						
Nordic Semiconductor ASA	471	Finansinės paslaugos	Norway	2016-02-16	x en kita	x en kita	x en kita			
Gard AS	480	Aptamavimo paslaugos	Norway	2018-05-10						

Amesto	500	Aptamavimo paslaugos	Norway	2012-09-12		x en kita	x en kita	x en kita		
Norges Bank Investment Management	573	Finansinės paslaugos	Norway	2018-11-10				x en gri	x en gri	
Olympic Shipping AS	600	Nafta ir kitos cheminės medžiagos	Norway	2013-08-07						
Ulstein Group ASA	600	Nafta ir kitos cheminės medžiagos	Norway	2013-09-13						
Grieg Star Group AS	700	Pramonė ir transportas	Norway	2008-12-26	x en gri	x en gri	x en gri	x en gri	x en gri	x en gri
BetonmastHaehre Anlegg AS	702	Statyba ir nekilnojamosios turtas	Norway	2016-07-12		x valst	x valst			
Sparebanken Vest	708	Finansinės paslaugos	Norway	2017-06-07						
TGS NOPEC Geophysical Company ASA	747 Vieš	Nafta ir kitos cheminės medžiagos	Norway	2016-08-30			x en kita	x en kita		
SpareBank 1 Nord-Norge	750 Vieš	Finansinės paslaugos	Norway	2017-09-26				x en kita		
A/S Ugland Rederi	870	Pramonė ir transportas	Norway	2012-06-11	x en 10	x en gri	x en gri	x en gri	x en gri	
AB Solutions AS	900	Aptamavimo paslaugos	Norway	2012-11-19		x valst	x valst	x valst	x valst	
KLP Insurance	950	Finansinės paslaugos	Norway	2003-01-22	x en kita	x en kita	x valst			
Asplan Viak AS	985	Aptamavimo paslaugos	Norway	2016-12-14			x valst	x valst	x valst	
Data Respons ASA	1000 Vieš	Programinė įranga ir paslaugos	Norway	2018-12-04						
Borregaard ASA	1075	Nafta ir kitos cheminės medžiagos	Norway	2014-02-07	x en ISO	x en kita	x en kita	x en kita	x en kita	
Golden Energy Offshore	1150	Nafta ir kitos cheminės medžiagos	Norway	2017-06-01			x en gri			
SpareBank 1 SR-Bank	1195	Finansinės paslaugos	Norway	2015-03-25						
SpareBank 1 SMN	1400	Finansinės paslaugos	Norway	2017-11-07						
Laerdal Medical & Laerdal Global Health	1500	Sveikatos priežiūra ir paslaugos	Norway	2014-01-21		x en 10		x en 10		
Ekornes ASA	1600	Pramonė ir transportas	Norway	2009-07-16		x en kita	x en kita			
SINTEF	2000	Aptamavimo paslaugos	Norway	2009-01-28	x en kita	x en kita	x en kita			
Nammo AS	2000	Orlaivių gynyba	Norway	2012-01-16	x en gri	x en gri	x en gri	x en gri	x en gri	x en gri
Multiconsult ASA	2100 Vieš	Aptamavimo paslaugos	Norway	2016-02-26		x en kita	X en kita	X en kita		
Storebrand ASA	2135 Vieš	Finansinės paslaugos	Norway	2000-07-26	x valst		X en gri			

Bertel O. Steen AS	2300	Pramonė ir transportas	Norway	2016-09-22						
Petroleum Geo-Services ASA	2581	Nafta ir kitos cheminės medžiagos	Norway	2013-12-23						
Odfjell SE	2700 Vieš	Pramonė ir transportas	Norway	2011-03-29		x en kita		x en kita		
Avinor AS	3123	Kelionės ir laisvalaikio prekės	Norway	2014-03-06	x en gri	x en gri	x en gri			
Olav Thon Gruppen	3132	Statyba ir nekilnojamosios turtas	Norway	2013-05-23	x valst		x valst			
Statkraft AS	3200	Elektronika ir elektros įranga	Norway	2010-02-23	x en kita	x en kita	x en kita			
Tomra Systems ASA	3400	Programinė įranga ir paslaugos	Norway	2009-12-29						
GK Gruppen AS	3400	Statyba ir nekilnojamosios turtas	Norway	2018-08-23						
StormGeo	3500	Aptamavimo paslaugos	Norway	2018-08-13					x en 10	x en 10
Aibel AS	3800	Nafta ir kitos cheminės medžiagos	Norway	2017-08-11						
Cermaq Group AS	4000	Maistas ir gėrimai	Norway	2011-03-02	x en gri					
Moller Mobility Group	4000	Pramonė ir transportas	Norway	2016-02-29			x en gri			
Gjensidige Forsikring ASA	4000 Vieš	Aptamavimo paslaugos	Norway	2017-12-19						
AF Gruppen ASA	4200 Vieš	Statyba ir nekilnojamosios turtas	Norway	2009-11-16	x en kita	x en kita	x en kita	x en kita		
Kongsberg Gruppen ASA	5159 Vieš	Pramonė ir transportas	Norway	2006-07-31	x en gri	x en gri				
Elkem ASA	6100 Vieš	Pramonė ir transportas	Norway	2016-06-08		x en 10	x en gri			
Atea	6800	Programinė įranga ir paslaugos	Norway	2010-05-20	X en 10	x en gri	x en gri	x en gri	x en gri	x en gri
Schibsted ASA	8350 Vieš	Telekomunikacija	Norway	2009-12-17			x en gri			
Jotun A/S	10000	Nafta ir kitos cheminės medžiagos	Norway	2011-01-18	x en gri	x en gri	x en gri			
Aleris	11000	Sveikatos priežiūra ir paslaugos	Norway	2013-10-21	x en ISO	x valst	x valst	x valst		
DNV GL Group	12000	Aptamavimo paslaugos	Norway	2003-06-10		x en gri	x en gri			
Yara International ASA	12000	Nafta ir kitos cheminės medžiagos	Norway	2006-02-03	x en kita	x en kita	x en kita	x en kita		
Agder Energi AS	12000	Elektronika ir elektros įranga	Norway	2014-12-30	x valst					
Marine Harvest ASA	12500 Vieš	Maistas ir gėrimai	Norway	2010-01-20		x en 10 metinis	x en 10 metinis			
DNB ASA	13000	Finansinės paslaugos	Norway	2004-10-07						
Aker Solutions ASA	17000 Vieš	Nafta ir kitos cheminės medžiagos	Norway	2008-09-02	x en GRI	x en GRI	x en GRI			
Posten Norge AS	18000	Pramonė ir transportas	Norway	2011-03-08						

Equinor	23400 Vieš	Nafta, dujos ir kitos cheminės medžiagos	Norway	2000-07-26	x en gri	x en gri	x en gri	x en gri	x en gri	x en gri
Orkla ASA	30000 Vieš	Pramonė ir transportas	Norway	2005-07-06	x en gri	x en gri	x en gri			
Telenor	31000 Vieš	Telekomunik acija	Norway	2001-08-23	x en 10 metinis	x en 10 metinis	x en 10 metinis	x en 10 metinis	x en 10 metinis	
Norsk Hydro ASA	35000	Pramonė ir transportas	Norway	2000-07-26		x en kita	x en kita	x en kita		
Confederation of Norwegian Enterprise	-	Akademija	Norway	2003-07-29						
Norwegian Shipowners' Association	-	Kita	Norway	2006-07-12		x valst	x valst			
Ethical Trading Initiative- Norway	-	Kita	Norway	2010-01-08						
Bellona Foundation	-	Kita	Norway	2010-03-05						
Econa	-	Kita	Norway	2010-08-18			x en 10 metinis			
Difi - Agency for Public Management and eGovernment	-	Kita	Norway	2010-11-18						
The City of Oslo	-	Kita	Norway	2014-09-17						
Norwegian People's Aid	-	Kita	Norway	2018-05-10						
Innovation Norway	689 Vieš	Kita	Norway	2009-07-02				x valst		
SpareBank 1 Ostlandet		Finansinės paslaugos	Norway	2017-06-02						
GDSI Limited	10	Aptarnavimo paslaugos	Ireland	2018-01-31						
Chieftain Fabrics	12	Statyba ir nekilnojamosi s turtas	Ireland	2017-11-02						
Follow the Camino	15	Kelionės ir laisvalaikio prekės	Ireland	2018-11-30						
Red Rose	20	Programinė įranga ir paslaugos	Ireland	2018-01-31						
NTR plc	25	Pramonė ir transportas	Ireland	2018-11-05						
Truform Laser Dies	30	Pramonė ir transportas	Ireland	2016-07-19						
Spera Ltd	32	Pramonė ir transportas	Ireland	2016-06-02						
Barracuda FX	40	Programinė įranga ir paslaugos	Ireland	2017-08-11						

An Post	525	Aptarnavimo paslaugos	Ireland	2010-08-04	x valst	x en 10 metinis				
Arka Merchants Ltd	670	Gamyba	Ireland	2018-09-18						
C&F Tooling Ltd	900	Elektronika ir elektros įranga	Ireland	2009-03-16						
Musgrave Limited	3000	Pramonė ir transportas	Ireland	2004-05-26	x en 10 metinis	x en 10 metinis	x en 10 metinis	x en 10 metinis	x en 10 metinis	x en 10 metinis
Ryanair DAC	13000 Vieš	Orlaivių gynyba	Ireland	2017-09-11					x en 10	x en 10
Smurfit Kappa Group plc	45000 Vieš	Gamyba	Ireland	2010-05-26	x en gri	x en gri	x en gri			
University of Limerick	-	Akademija	Ireland	2012-04-24		x en ISO	x en ISO	x en ISO		
Dublin City University Business School	-	Akademija	Ireland	2013-06-19		x en kita	x en kita			
Isles International University	-	Akademija	Ireland	2016-04-07						
Institute of Technology Tralee, UNESCO Chair	-	Akademija	Ireland	2016-09-22				x en 10	x en 10	
Concern Worldwide	-	Kita	Ireland	2018-05-30				x en 10	x en 10	x en 10
An Bord Bia - Irish Food Board	-	Kita	Ireland	2018-06-26						
PCH		Programinė įranga ir paslaugos	Ireland	2012-04-12						
CBTec	5	Programinė įranga ir paslaugos	Finland	2013-11-01						
Tofuture Oy	7	Programinė įranga ir paslaugos	Finland	2010-03-16	x en 10 metinis	x en 10 metinis	x en 10 metinis	x en 10 metinis		
Lune Group Oy Ltd	10	Sveikatos priežiūra ir paslaugos	Finland	2017-09-22				x en 10		

Sampo Group	855 Vieš	Finansinės paslaugos	Finland	2019-08-27				x en gri	x en gri	
Pajat Solutions	11	Programinė įranga ir paslaugos	Finland	2011-09-22						
Promotto Spices & Spices Chef	12	Maistas ir gėrimai	Finland	2016-09-01	x en 10 metinis		x en gri			
Hurtti-Paino Oy	15	Gamyba	Finland	2011-04-11	x en 10 metinis		x en 10 metinis			
Fountain Park Oy	19	Programinė įranga ir paslaugos	Finland	2014-04-01	x en 10 metinis	x en 10 metinis		x en 10 metinis		
Parking Energy Ltd	20	Pramonė ir transportas	Finland	2018-05-31						
Meca-Trade Oy	20	Aptamavimo paslaugos	Finland	2018-10-18						
Plastoco Oy Ab	22	Elektronika ir elektros įranga	Finland	2011-11-25						
Bet-Ker Oy	28	Pramonė ir transportas	Finland	2017-11-07						
Hill and Knowlton Finland Oy	38	Aptamavimo paslaugos	Finland	2011-09-26						
Oy Orient-Occident Ltd	40	Statyba ir nekilnojamosios turtas	Finland	2014-04-03	x en 10 metinis	x en 10 metinis	x en 10 metinis			
Mercamer Oy	41	Pramonė ir transportas	Finland	2011-03-17	x en 10 metinis	x en 10 metinis	x en 10 metinis	x en 10 metinis		
Centry Ltd.	50	Aptamavimo paslaugos	Finland	2017-06-30						
Temp-Team Finland Oy	55	Aptamavimo paslaugos	Finland	2012-11-14	x en 10 metinis					
Hydnum Oy	60	Pramonė ir transportas	Finland	2016-06-28						
Lainisalo Oy	90	Aptamavimo paslaugos	Finland	2011-10-05	x en 10 metinis	x en 10 metinis		x en 10 metinis		
Napa Ltd	90	Programinė įranga ir paslaugos	Finland	2014-01-09						
Sponda Plc	106	Statyba ir nekilnojamosios turtas	Finland	2014-12-30	x en gri	x en gri	x en gri	x en gri	x en gri	

Mipro Group Ltd. Oy	121	Programinė įranga ir paslaugos	Finland	2014-03-11	x en 10	x en 10	x en 10	x en 10	x en 10	
Nitor Group Oy	125	Programinė įranga ir paslaugos	Finland	2016-11-28						
Miltton Group Oy	150	Aptamavimo paslaugos	Finland	2015-12-02			x en 10 metinis	x en 10 metinis		
Ylva	159	Statyba ir nekilnojamosios turtas	Finland	2010-01-08	x valst		x valst	x valst		
Meconet Oy	200	Pramonė ir transportas	Finland	2011-04-08						
Framery	204	Aptamavimo paslaugos	Finland	2018-09-13						
Saga Furs Oyj	270	Aptamavimo paslaugos	Finland	2008-11-12	x en gri					
Fingrid Oyj	282	Elektronika ir elektros įranga	Finland	2016-11-10						
Fennovoima Oy	320	Elektronika ir elektros įranga	Finland	2017-01-31			x valst			
Raisio Plc	400 Vieš	Maistas ir gėrimai	Finland	2016-10-07		x en gri	x en gri	x en gri	x en gri	
Promeco Group Oy	450	Pramonė ir transportas	Finland	2017-09-26				x valst		
Martela Oyj	508	Pramonė ir transportas	Finland	2012-08-01						
Berner Ltd	520	Kelionės ir laisvalaikio prekės	Finland	2018-10-02						
Delete Oy	750	Aptamavimo paslaugos	Finland	2015-12-10	x en 10 metinis	x en 10 metinis		x en 10 metinis		
Aspo Plc	964	Aptamavimo paslaugos	Finland	2018-12-04						
Tokmanni Oy	1105	Pramonė ir transportas	Finland	2015-12-29	x en kita	x en gri	x en gri			
Saarioinen Oy	1306	Maistas ir gėrimai	Finland	2013-06-21	x en 10 metinis	x en 10 metinis	x en 10 metinis	x en 10 metinis	x en 10 metinis	
Musti Group Nordic Oy	1500	Pramonė ir transportas	Finland	2013-04-03	x en 10 metinis	x en 10 metinis	x en 10 metinis			
Oy Halton Group Ltd.	1550	Pramonė ir transportas	Finland	2018-12-17						
Vaisala Oyj	1600	Programinė įranga ir paslaugos	Finland	2008-10-16	x en gri	x en gri	x en gri	x en gri	x en gri	
Maintpartner Group	1600	Pramonė ir transportas	Finland	2016-05-27						
Ensto Group	1670	Elektronika ir elektros įranga	Finland	2013-07-24	x en 10 metinis	x en 10 metinis				
Alma Media Corporation	1838	Telekomunikacija	Finland	2011-11-17		x en gri		x en gri	x en gri	x en gri
Ramirent Plc	2600 Vieš	Aptamavimo paslaugos	Finland	2015-05-14	x en gri	x en gri	x en gri			
Oriola Corporation	2600 Vieš	Sveikatos priežiūra ir paslaugos	Finland	2018-02-16				x valst		

Cramo Group	3039	Aptamavimo paslaugos	Finland	2009-07-02	x en GRI	x en GRI	x en GRI	x en GRI	x en GRI	x en GRI
Patria Oyj	3587	Orlaivių gynyba	Finland	2013-10-29						
Uponor Corporation	4000	Statyba ir nekilnojamosios turtas	Finland	2018-09-18						
Nokian Tyres plc	4273	Pramonė ir transportas	Finland	2015-12-23		x en gri	x en gri			
Kemira Oyj	4732	Nafta ir kitos cheminės medžiagos	Finland	2014-04-03	x en gri	x en gri	x en gri			
Elisa	4787	Telekomunikacija	Finland	2015-10-13	x en gri	x en gri				
Outotec	4859	Pramonė ir transportas	Finland	2010-12-16	x en gri	x en gri	x en gri	x en gri	x en gri	
Neste Corporation	5000 Vieš	Nafta, dujos ir kitos cheminės medžiagos	Finland	2014-10-07	x en gri	x en gri	x en gri	x en gri	x en gri	x en gri
Ahlstrom Capital Group	5002	Finansinės paslaugos	Finland	2018-06-22						
Finnair Plc	6100	Kelionės ir laisvalaikio prekės	Finland	2013-09-19	x en gri	x en gri	x en gri			
Lassila & Tikanoja Oyj	7875 Vieš	Aptamavimo paslaugos	Finland	2018-04-16				x valst		
Ahlstrom-Munksjo OYJ	8000 Vieš	Aptamavimo paslaugos	Finland	2017-11-27				x valst		
Fiskars Corporation	8700 Vieš	Statyba ir nekilnojamosios turtas	Finland	2016-10-05	x en kita	x en kita	x en kita	x en kita	x en kita	
Fortum Corporation	9000	Elektronika ir elektros įranga	Finland	2010-06-30	x en gri	x en gri	x en gri	x en gri	x en gri	
Metsa Group	9300	Gamyba	Finland	2003-10-31	x en GRI	x en GRI	x en GRI			
Outokumpu Oyj	10141	Pramonė ir transportas	Finland	2009-01-28	x en GRI		x en gri	x en GRI		
Cargotec Corporation	11000	Pramonė ir transportas	Finland	2007-11-27	x en GRI	x en GRI	x en GRI	x en GRI	x en GRI	x en GRI
Valmet Oyj	12000	Programinė įranga ir paslaugos	Finland	2014-01-13	x en gri	x en gri	x en gri	x en gri	x en gri	x en gri

OP Financial Group	12269	Finansinės paslaugos	Finland	2011-12-29	x en gr	x en gr	x en gr			
Metso Corporation	13000	Programinė įranga ir paslaugos	Finland	2006-10-16		x en 10 metinis	x en 10 metinis	x en 10 metinis	x en 10 metinis	x en 10 metinis
Stockmann Group	14456	Pramonė ir transportas	Finland	2011-02-17	x en gri		x valst	x en gri		
Oy Karl Fazer Ab (Fazer Group)	15200	Maistas ir gėrimai	Finland	2012-04-26	x en kita	x en kita	x en kita	x en kita	x en kita	
Konecranes Corporation	16100	Pramonė ir transportas	Finland	2010-04-07	x en gri	x en gri	x en gri	x en gri		
Tieto Corporation	17579	Programinė įranga ir paslaugos	Finland	2010-02-19	x en GRI	x en GRI	x en GRI	x en GRI	x en GRI	x en GRI
Wartsila Corporation	18844	Pramonė ir transportas	Finland	2009-07-07	x en gri	x en gri	x en gri	x en gri	x en gri	x en gri
UPM-Kymmene Corporation	19000	Gamyba	Finland	2003-01-03	x en gri	x en gri	x en gri	x en gri	x en gri	x en gri
Kesko Corporation	19489	Pramonė ir transportas	Finland	2007-06-06	x en GRI	x en GRI	x en GRI	x en GRI		
Posti Group Corporation	20000	Pramonė ir transportas	Finland	2011-09-12	x en gri	x en gri	x en gri			
Stora Enso Oyj	28203	Gamyba	Finland	2002-03-07						
KONE Corporation	50000 Vieš	Statyba ir nekilnojamosios turtas	Finland	2014-09-24	x en gri	x en gri	x en gri	x en gri	x en gri	x en gri
Nokia Corporation	112913	Programinė įranga ir paslaugos	Finland	2001-05-25	x en GRI	x en GRI	x en GRI	x en GRI	x en GRI	x en GRI
Plan Finland	-	Kita	Finland	2009-02-17						
Junior Chamber International of Finland	-	Kita	Finland	2011-12-15						
Crisis Management Initiative	-	Kita	Finland	2018-04-16						

X en – ataskaita pateikta anglų kalba ; X lt – ataskaita pateikta lietuvių kalba ; X valst – ataskaita pateikta valstybine kalba. ; darb. skaičius VIEŠ – viešojo intereso įmonė ; darb. skaičius – privati įmonė.

2 Priedas

Kur pateikta ĮSA informacija: atskira ataskaita, metiniame pranešime, grupės konsoliduotoje ataskaitoje

		2015 m.			2016 m.			2017m.			2018m.			2019m.			2020m		
Įmonė	Šalis	Metiniame	Atskira	Už grupe	Metiniame	Atskira	Už grupe	Metiniame	Atskira	Už grupe	Metiniame	Atskira	Už grupe	Metiniame	Atskira	Už grupe	Metiniame	Atskira	Už grupe
Maru Metall Ltd	Latvia	1																	
Applied Information Service, Ltd	Latvia	1			1			1			1			1					
GM Helicopters	Latvia		1			1			1			1			1			1	
IMMER Group	Latvia								1										
Institute for Corporate Sustainability and Responsibility	Latvia				1			1			1								
Riga Technical University	Latvia													1					
Newport University CED (Center for Educational Development)	Latvia					1						1							
Auga Group	Lithuania													1					
UAB Ignitis Grupe	Lithuania		1			1			1			1			1			1	
Kvalitetas, Ltd.	Lithuania		1									1			1				
TeleSoftas											1			1					
PR Service/Edelman Affiliate (UAB PIAR)	Lithuania		1						1			1			1			1	
Vilniaus Kolegija - University of Applied Sciences	Lithuania														1				
UAB "Lords LB Asset Management"	Lithuania					1			1										
Lietuvos kreditas	Lithuania								1			1			1			1	
Grand Partners, Ltd.	Lithuania		1			1			1										
OVC Consulting	Lithuania		1			1			1										
UAB Ekonomines Konsultacijos Ir Tyrimai	Lithuania		1			1			1			1			1				
Konekesko Lietuva UAB	Lithuania						1			1									

UAB Scandye	Lithuania					1			1									
Interlux, Ltd.	Lithuania		1			1			1			1			1			
Utenos Vandenys	Lithuania		1			1						1			1			
UAB Traidenis	Lithuania		1			1			1			1			1			1
Pakmarkas	Lithuania		1			1			1			1			1			
Panevezys College	Lithuania								1			1						
UAB Raminora - SPA VILNIUS Druskininkai	Lithuania																	
AB "Kauno energija"	Lithuania				1			1			1			1			1	
Siauliu Bankas, AB	Lithuania		1			1			1			1			1			
UAB Girtaka Logistics	Lithuania		1			1			1									
Lietuvos Draudimas AB	Lithuania		1			1			1									
Swedbank Lithuania	Lithuania		1			1												
AB Energijos skirstymo operatorius (ESO)	Lithuania		1			1			1									
Lietuvos Energija	Lithuania		1			1			1									
Kaunas University of Technology	Lithuania		1			1			1									
Siauliai State College	Lithuania		1			1			1			1			1			
Vytautas Magnus University	Lithuania					1												
Islandsbanki	Iceland														1			
Riga Technical University	Iceland	1				1			1			1			1			
Landsbankinn	Iceland														1			
Landsvirkjun	Iceland					1									1			
Eimskipafelag Islands hf.	Iceland											1			1			
Isavia Ltd.	Iceland					1			1			1			1			
Arion Bank hf.	Iceland					1			1			1			1			
Ossur hf.	Iceland		1			1			1			1			1			1
Marel hf	Iceland					1			1			1			1			
Seal Weld Pro AS	Norway					1						1			1			
Argentum Fondsinvesteringer	Norway								1			1						
Norges Bank Investment Management	Norway											1			1			
StormGeo	Norway														1			1
Sparebanken Sør	Norway								1			1						

First House AS	Norway					1													
Presentations Data AS	Norway	1						1			1								
Handelskompaniet as	Norway					1			1			1							
Alliance Arkitekter AS	Norway		1			1			1										
TEMP-TEAM AS	Norway											1			1				
Advokatfirmaet Wiersholm AS	Norway														1			1	
HTS maskinteknikk as	Norway	1																	
Millum AS	Norway														1			1	
Fibo AS	Norway	1				1													
Nordic Office of Architecture	Norway											1							
Aker BioMarine	Norway					1													
Grieg Star Group AS	Norway			1			1			1			1			1			1
A/S Ugland Rederi	Norway		1			1			1			1			1				
Borregaard ASA	Norway			1															
Golden Energy Offshore	Norway								1										
Laerdal Medical & Laerdal Global Health	Norway					1						1							
Nammo AS	Norway		1			1			1			1			1			1	
Storebrand ASA	Norway									1									
Avinor AS	Norway			1			1			1									
Cermaq Group AS	Norway			1															
Moller Mobility Group	Norway									1									
Scatec Solar ASA	Norway											1			1				
Kongsberg Gruppen ASA	Norway		1			1													
Elkem ASA	Norway					1			1										
Atea	Norway			1			1			1			1			1			1
Schibsted ASA	Norway									1									
Jotun A/S	Norway			1			1			1									
Aleris	Norway			1															
DNV GL Group	Norway						1			1									
Marine Harvest ASA	Norway					1			1										
Aker Solutions ASA	Norway			1			1			1									
Equinor	Norway			1			1			1			1			1			1
Orkla ASA	Norway			1			1			1									
Telenor	Norway		1			1			1			1			1				
Econa	Norway								1										
An post	Ireland						1												
Concern Worldwide	Ireland												1			1			1
Ryanair DAC	Ireland															1			1

Valmet Oyj	Finland		1			1			1			1			1			1	
OP Financial Group	Finland			1			1			1									
Metso Corporation	Finland					1			1			1			1			1	
Stockmann Group	Finland			1									1						
Konecranes Corporation	Finland		1			1			1			1							
Tieto Corporation	Finland			1			1			1			1				1		1
Wartsila Corporation	Finland			1			1			1			1				1		1
UPM-Kymmene Corporation	Finland		1			1			1			1			1			1	
Kesko Corporation	Finland		1			1			1			1							
Posti Group Corporation	Finland			1			1			1									
KONE Corporation	Finland			1			1			1			1				1		1
Nokia Corporation	Finland			1			1			1			1				1		1

1 – kur pateikta.

3 Priedas

Ar ĮSA ataskaitoje pateikta vadovo žodis/ verslo modelis/ politika/ veiklos rezultatai

	Vadovo žodis							Verslo modelis							Politika								Veiklos rezultatai				
Įmonė	Šalis	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2015	2016	2017	2018	2019	2020		
Maru Metall Ltd	Latvia	1																									
Applied Information Service, Ltd	Latvia	1	1	1	1	1																					
GM Helicopters	Latvia	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1								
IMMER Group	Latvia		1						1						1												
Institute for Corporate Sustainability and Responsibility	Latvia		1	1	1																						
Riga Technical University	Latvia					1																					
Newport University CED (Center for Educational Development)	Latvia		1		1				1		1				1		1										
Auga Group	Lithuania					1																					
UAB Ignitis Grupe	Lithuania	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
Kvalitetas, Ltd.	Lithuania	1			1	1		1			1	1		1			1	1									
TeleSoft as					1	1					1	1															

Pakmar kas	Lith uani a	1	1	1	1	1		1	1	1	1	1		1	1	1	1	1		1	1	1	1	1	
Panevez ys College	Lith uani a			1	1					1	1									1	1				
UAB Ramino ra - SPA VILNIU S Druskin inkai	Lith uani a		1						1						1										
AB "Kauno energija "	Lith uani a	1	1	1	1	1		1	1	1	1	1		1	1	1	1	1		1	1	1	1	1	
Siauliu Bankas, AB	Lith uani a	1	1	1	1	1		1	1	1	1	1		1	1	1	1	1							
UAB Girteka Logistic s	Lith uani a	1	1	1	1	1		1		1	1	1		1		1	1	1				1			
Lietuvo s Draudi mas AB	Lith uani a							1	1					1	1					1	1	1			
Swedba nk Lithuani a	Lith uani a	1	1					1	1					1	1										
AB Energijo s skirstym o operator ius (ESO)	Lith uani a	1	1	1				1	1	1				1	1	1				1	1	1			
Lietuvo s Energija	Lith uani a	1	1	1				1	1	1				1	1	1				1	1	1			
Kaunas Universi ty of Technol ogy	Lith uani a	1	1	1				1	1	1				1	1	1				1	1	1			

Siauliai State College	Lithuania	1	1	1	1	1		1	1	1	1	1		1	1	1	1	1							
Vytautas Magnus University	Lithuania		1						1						1					1					
Íslandsbanki	Iceland					1					1						1						1		
Riga Technical University	Iceland																								
Landsbankinn	Iceland						1					1						1						1	
Landsvirkjun	Iceland		1			1			1			1			1			1			1			1	
Eimskipafélag Íslands hf.	Iceland					1	1				1	1					1	1							
Isavia Ltd.	Iceland					1	1			1	1	1	1			1	1	1	1			1	1	1	1
Arion Bank hf.	Iceland		1	1	1	1			1	1	1	1				1	1	1	1			1	1	1	1
Ossur hf.	Iceland	1	1	1	1	1		1						1											
Marel hf.	Iceland		1			1	1			1	1	1	1			1	1	1	1			1	1	1	1
Seal Weld Pro AS	Norway		1			1	1																		
Argentum Fondsinvesteringer	Norway				1	1																			
Norges Bank Investment Management	Norway					1	1					1	1						1	1				1	1

StormGeo	Norway					1	1					1	1												
Sparebanken Sør	Norway				1	1																			
First House AS	Norway		1																	1					
Presentations Data AS	Norway	1		1	1																				
Handelskompaniet AS	Norway				1																				
Alliance Arkitekt AS	Norway							1	1	1									1	1	1				
TEMP-TEAM AS	Norway										1	1					1	1				1	1		
Advokatfirmaet Wiersholm AS	Norway					1	1					1	1												
HTS maskinteknikk AS	Norway	1																	1						
Millum AS	Norway					1	1					1	1				1	1							
Fibo AS	Norway																								
Nordic Office of Architecture	Norway				1						1											1			
Aker BioMarine	Norway		1						1						1					1					
Grieg Star Group AS	Norway	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
A/S Ugland Rederi	Norway		1	1	1	1													1	1	1	1	1	1	1

Hurtti-Paino Oy	Finland	1		1																1		1			
Sampo Group	Finland				1	1				1	1					1	1						1	1	
Fountain Park Oy	Finland	1	1		1															1	1		1		
Oy Orient-Occident Ltd	Finland	1	1	1																1	1	1			
Mercamer Oy	Finland	1	1	1	1															1	1	1	1		
Temp-Team Finland Oy	Finland	1						1					1							1					
Lainisalo Oy	Finland	1	1		1															1	1		1		
Sponda Plc	Finland		1	1	1	1		1	1	1	1	1		1	1	1	1	1		1	1	1		1	
Mipro Group Ltd. Oy	Finland	1	1	1	1	1		1	1	1	1	1		1	1	1	1	1		1	1	1	1	1	
Miltton Group Oy	Finland			1	1																	1	1		
Saga Furs Oyj	Finland	1						1					1							1					
Raisio Plc	Finland		1	1	1	1			1	1	1	1			1	1	1	1			1	1			
Delete Oy	Finland	1	1		1															1	1		1		
Tokman ni Oy	Finland			1					1	1					1	1					1	1			
Saarioinen Oy	Finland	1	1	1	1	1														1	1	1			
Musti Group Nordic Oy	Finland	1	1	1				1	1	1										1	1	1			
Vaisala Oyj	Finland	1	1	1	1	1		1	1	1	1	1		1	1	1	1	1		1	1	1	1	1	
Ensto Group	Finland	1	1					1	1											1	1				

Alma Media Corporation	Finland		1		1	1	1		1	1	1		1	1	1		1	1	1		1		1	1	1
Ramirent Plc	Finland	1	1	1				1	1	1					1	1	1				1	1	1		
Cramo Group	Finland	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Nokian Tyres plc	Finland		1	1					1	1					1	1					1	1			
Kemira Oyj	Finland	1	1	1				1	1	1					1	1	1				1	1	1		
Elisa	Finland	1	1					1	1						1	1					1	1			
Outotec	Finland	1	1	1	1	1		1	1	1	1	1			1	1	1	1	1		1	1	1	1	1
Neste Corporation	Finland	1	1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Finnair Plc	Finland	1	1	1				1	1	1					1	1	1				1	1	1		
Fortum Corporation	Finland	1	1	1	1	1		1	1	1	1	1			1	1	1	1	1		1	1	1	1	1
Metsa Group	Finland	1	1	1				1	1	1					1	1	1				1	1	1		
Outokumpu Oyj	Finland	1		1	1			1		1	1				1		1	1			1		1	1	
Cargotec Corporation	Finland	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Valmet Oyj	Finland	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
OP Financial Group	Finland	1	1	1				1	1	1					1	1	1				1	1	1		

Metso Corporation	Finland		1	1	1	1	1													1	1	1		
Stockmann Group	Finland	1			1			1		1		1		1		1			1			1		
Konecranes Corporation	Finland	1	1	1	1			1	1	1	1			1	1	1	1			1	1	1	1	
Tieto Corporation	Finland	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Wartsila Corporation	Finland	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
UPM-Kymmene Corporation	Finland	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Kesko Corporation	Finland	1	1	1	1			1	1	1	1			1	1	1	1			1	1	1	1	
Posti Group Corporation	Finland							1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
KONE Corporation	Finland	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Nokia Corporation	Finland	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

1 – ĮSA ataskaitoje pateikta informacija.

4 Priedas

ISA ataskaitose socialių sričių atskleidimas

Imonė	Šalis	2015				2016				2017				2018				2019				2020			
		Lyčių lygybė	Dabuotojų teisės	Darbuotojų	Saugi aplinka	Lyčių lygybė	Dabuotojų teisės	Darbuotojų	Saugi aplinka	Lyčių lygybė	Dabuotojų teisės	Darbuotojų	Saugi aplinka	Lyčių lygybė	Dabuotojų teisės	Darbuotojų	Saugi aplinka	Lyčių lygybė	Dabuotojų teisės	Darbuotojų	Saugi aplinka	Lyčių lygybė	Dabuotojų teisės	Darbuotojų	Saugi aplinka
GM Helicopters	Latvia	1	1		1	1	1		1	1		1		1	1		1								
Maru Metall Ltd	Latvia	1	1	1																					
Applied Information Service, Ltd	Latvia	1	1	1		1	1	1		1	1	1		1	1	1		1	1	1					
Riga Technical University	Latvia																	1	1	1					
IMMER Group	Latvia									1	1	1	1	1											
Institute for Corporate Sustainability and Responsibility	Latvia																								
Newport University CED (Center for Educational Development)	Latvia					1	1		1	1			1	1	1		1								
Kvalitetas, Ltd.	Lithuania	1	1	1	1	1								1	1	1	1	1	1	1	1				
UAB Ignitis Grupe	Lithuania																								
Auga Group	Lithuania	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Lietuvos kreditas	Lithuania									1	1	1		1	1	1		1	1	1		1	1	1	
TeleSoftas	Lithuania													1	1	1		1	1	1					
Panevezys College	Lithuania									1	1	1	1	1	1	1									

[illegible]

Wartsila Corporation	Finland	1	1	1	1		1	1	1	1		1	1	1	1		1	1	1	1		1	1	1	1		1	1	1	1	
UPM-Kymmene Corporation	Finland	1	1	1	1		1	1	1	1		1	1	1	1		1	1	1	1		1	1	1	1		1	1	1	1	
Kesko Corporation	Finland	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1											
Posti Group Corporation	Finland		1	1	1			1	1	1			1	1	1																
KONE Corporation	Finland		1		1			1		1			1		1			1		1			1		1			1		1	
Nokia Corporation	Finland	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

1 – ĮSA ataskaitoje pateikta informacija.

5 Priedas

ISA ataskaitose aplinkosauginių sričių atskleidimas

		2015				2016				2017				2018				2019				2020				
		poveikis aplinkai, perdirbimas	oro tarsi	vanduo	ištekliai	C02	poveikis aplinkai, perdirbimas	oro tarsi	vanduo	ištekliai	C02	poveikis aplinkai, perdirbimas	oro tarsi	vanduo	ištekliai	C02	poveikis aplinkai, perdirbimas	oro tarsi	vanduo	ištekliai	C02	poveikis aplinkai, perdirbimas	oro tarsi	vanduo	ištekliai	C02
	Šalis																									
Maru Metall Ltd	Latvia	1	1			1																				
Riga Technical University	Latvia																1	1			1					
Applied Information Service, Ltd	Latvia	1	1			1	1	1			1	1	1			1	1	1			1					
Institute for Corporate Sustainability and Responsibility	Latvia						1				1					1										
Maru Metall Ltd	Latvia	1																								
GM Helicopters	Latvia	1	1			1	1	1			1	1	1			1	1	1			1	1	1			1
IMMER Group	Latvia										1	1			1											
Newport University CED (Center for Educational Development)	Latvia						1	1									1	1								

[illegible]

[illegible]

Cramo Group	Finland	1	1		1	1	1	1		1	1	1	1		1	1	1	1		1	1		1	1	1	1		1	1	1	1	
Nokia Tyres plc	Finland						1	1	1	1		1	1	1	1	1																
Kemira Oyj	Finland	1	1	1	1		1	1	1	1		1	1	1	1																	
Elisa	Finland	1	1	1	1		1	1	1	1																						
Outotec	Finland	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Neste Corporation	Finland	1	1	1		1	1	1	1		1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Finnair Plc	Finland	1	1	1	1		1	1	1	1		1	1	1	1																	
Fortum Corporation	Finland	1	1	1	1		1	1	1	1		1	1	1	1		1	1	1	1	1		1		1	1	1					
Metsa Group	Finland	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1																
Outokumpu Oyj	Finland	1	1	1	1	1						1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Cargotec Corporation	Finland	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Valmet Oyj	Finland	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
OP Financial Group	Finland	1	1		1	1	1	1		1	1	1	1		1	1																
Metso Corporation	Finland						1	1				1	1	1		1	1	1		1			1		1	1	1		1	1	1	
Stockmann Group	Finland	1	1	1	1												1	1	1	1	1											
Konecranes Corporation	Finland	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Tieto Corporation	Finland	1	1		1	1	1	1		1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Wartsila Corporation	Finland	1	1	1	1		1	1	1	1		1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
UPM-Kymmene Corporation	Finland	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Kesko Corporation	Finland	1	1	1	1		1	1	1	1		1	1	1	1		1	1	1	1	1											
Posti Group Corporation	Finland	1	1		1	1	1	1		1	1	1	1		1	1																
KONE	Finland	1	1		1	1	1	1		1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

[illegible]

Islands banki	Icel and																					1	1	1	1	1						
Eimski pafelag Islands hf.	Icel and																															
Isavia Ltd.	Icel and							1	1	1			1	1	1			1	1	1			1	1	1							
Arion Bank hf.	Icel and							1		1			1	1		1		1	1		1	1		1	1	1						
Ossur hf.	Icel and	1	1	1			1	1	1	1			1	1	1	1			1	1		1	1		1	1	1		1	1	1	1
Marel hf	Icel and							1	1				1	1	1			1	1	1			1	1	1							
Seal Weld Pro AS	No rwa y							1													1						1					
Argent um Fondsi nvester inger	No rwa y												1				1										1					
Storm Geo	No rwa y																					1	1	1	1			1	1	1	1	
First House AS	No rwa y							1					1																			
Norges Bank Invest ment Manag ement	No rwa y																	1	1	1			1	1	1							
Present ations Data AS	No rwa y	1	1				1	1	1				1	1				1	1	1		1										
Handel skomp aniet as	No rwa y							1	1				1	1	1						1											
Allianc e Arkite kter AS	No rwa y	1					1	1					1	1							1											
TEMP - TEAM AS	No rwa y														1							1	1				1					
Scatec Solar ASA	No rwa y														1	1		1				1	1	1	1							
HTS maskin teknik k as	No rwa y	1	1				1																									
Advok atfirma et Wiersholm AS	No rwa y																						1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Millu m AS	No rwa y																						1	1		1	1	1	1		1	1

